

www.e-rara.ch

Diodori Siculi bibliothecae historicae quae supersunt

Diodorus

Lipsiae, [17--]

ETH-Bibliothek Zürich

Shelf Mark: Rar 8145

Persistent Link: <https://doi.org/10.3931/e-rara-33647>

Biblos oktōkaidekatē.

www.e-rara.ch

Die Plattform e-rara.ch macht die in Schweizer Bibliotheken vorhandenen Drucke online verfügbar. Das Spektrum reicht von Büchern über Karten bis zu illustrierten Materialien – von den Anfängen des Buchdrucks bis ins 20. Jahrhundert.

e-rara.ch provides online access to rare books available in Swiss libraries. The holdings extend from books and maps to illustrated material – from the beginnings of printing to the 20th century.

e-rara.ch met en ligne des reproductions numériques d'imprimés conservés dans les bibliothèques de Suisse. L'éventail va des livres aux documents iconographiques en passant par les cartes – des débuts de l'imprimerie jusqu'au 20e siècle.

e-rara.ch mette a disposizione in rete le edizioni antiche conservate nelle biblioteche svizzere. La collezione comprende libri, carte geografiche e materiale illustrato che risalgono agli inizi della tipografia fino ad arrivare al XX secolo.

Nutzungsbedingungen Dieses Digitalisat kann kostenfrei heruntergeladen werden. Die Lizenzierungsart und die Nutzungsbedingungen sind individuell zu jedem Dokument in den Titelinformationen angegeben. Für weitere Informationen siehe auch [Link]

Terms of Use This digital copy can be downloaded free of charge. The type of licensing and the terms of use are indicated in the title information for each document individually. For further information please refer to the terms of use on [Link]

Conditions d'utilisation Ce document numérique peut être téléchargé gratuitement. Son statut juridique et ses conditions d'utilisation sont précisés dans sa notice détaillée. Pour de plus amples informations, voir [Link]

Condizioni di utilizzo Questo documento può essere scaricato gratuitamente. Il tipo di licenza e le condizioni di utilizzo sono indicate nella notizia bibliografica del singolo documento. Per ulteriori informazioni vedi anche [Link]

ΔΙΟΔΩΡΟΥ

ΤΟΥ ΣΙΚΕΛΙΩΤΟΥ

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ ΙΣΤΟΡΙΚΗΣ

ΒΙΒΛΟΣ ΟΚΤΩΚΑΙΔΕΚΑΤΗ.

Successorum Alexandri M. historia usque ad Agathoclis tyrannidem in Sicilia. Prooemium veterum doctrinam, animos sub exitum ex hac vita futura praevidere, Alexandri M. exemplo illustrat, et verba regis moribundi ad eventum, quem habuerunt, applicat. Certamina maxima amicorum sunt secuta, quorum historiam hic liber continet. Spatium temporis est VII annorum.

ΠΡΟΛΟΓΟΣ Δ Σάμιος καὶ τινες ἕτεροι τῶν παλαιῶν φυσικῶν ἀπεφάναντο τὰς ψυχὰς τῶν ἀνθρώπων ὑπάρχειν ἀθανάτους· ἀκολουθῶς δὲ τῷ δόγματι τούτῳ, καὶ προγινώσκειν αὐτὰς τὰ μέλλοντα, καθ' ὃν ἂν καιρὸν ἐν τῇ τελευτῇ τὸν ἀπὸ τοῦ σώματος χωρισμὸν ποιῶνται. τούτοις δὲ ἔοικε συμφωνεῖν καὶ ὁ ποιητὴς Ὅμηρος, παρυσιάγων τὸν Ἑκτορα κατὰ τὴν τῆς τελευτῆς καιρὸν προλέγοντα τῷ Ἀχιλλεῖ τὸν μέλλοντα συντόμως αὐτῷ συνακολουθήσειν θάνατον. ὁμοίως δὲ καὶ κατὰ τοὺς νεωτέρους χρόνους ἐπὶ πολλῶν καταστρεφόντων τὸν βίον ἱστορεῖται γεγονέναι

τὸ προειρημένον, καὶ μάλιστα ἐπὶ τῆς Ἀλεξάνδρου τοῦ Μακεδόνης τελευτῆς. οὗτος γὰρ ἐν Βαβυλῶνι μεταλλάττων τὸν βίον, κατὰ τὴν ἐσχάτην ἀναπνοὴν ἐρωτηθεὶς ὑπὸ τῶν φίλων, τίμην τὴν βασιλείαν ἀπολείπει; εἶπε, Τοῦ ἀρίστου· προσοῦμαι γὰρ ἐπιτάφιον μέγαν ἀγῶνα γενησόμενόν μοι τῶν φίλων. ὅπερ καὶ πρὸς ἀλήθειαν ἐξεβη. οἱ γὰρ ἐπιφανέστατοι τῶν φίλων ὑπὲρ τοῦ πρώτειου διενεχθέντες, πολλοὺς πολέμους καὶ μεγάλους ἀγῶνας συνεστήσαντο μετὰ τὴν Ἀλεξάνδρου τελευτήν. τὰς δὲ συντελεσθείσας ὑπ' αὐτῶν πράξεις ἡ βίβλος αὕτη περιέχουσα, ποιήσει φανερόν τὸ ᾗθ' ἐν τοῖς φιλαναγνωστοῦσιν. ἡ μὲν γὰρ πρὸ ταύτης συντελεσθεῖσα βίβλος τὰς Ἀλεξάνδρου πράξεις ἀπάσας περιεῖληφε μέχρι τῆς τελευτῆς· αὕτη δὲ τὰ τοῖς διαδεξαμένοις τὴν τούτου βασιλείαν πεπραγμένα περιέχουσα, τελευτήν μὲν ἔχει τὸν προηγούμενον ἐνιαυτὸν τῆς Ἀγαθοκλέους τυραννίδος, περιεῖληφε δ' ἔτη ἑπτὰ.

Olymp. CXIV. 2. Prima de imperio administrando dissidia dirimit phalanx pedestris, Arrhidæo, Philippi fil. rege creato, Perdica autem regni procuratore constituto.

2. Ἐπ' ἀρχοντος γὰρ Ἀθήνησι Κηφισοδώρου, Ῥωμαῖοι μὲν κατέστησαν ὑπάτους Λεύκιον Φούριον καὶ Δεκίμιον Ἰούνιον· ἐπὶ δὲ τούτων, Ἀλεξάνδρου τοῦ βασιλέως τετελευτηκότος ἄπαιδος, ἀναρχία καὶ πολλὴ στάσις ἐγένετο περὶ τῆς ἡγεμονίας. ἡ μὲν γὰρ τῶν πεζῶν φάλαγξ Ἀρρίδαϊον τὸν Φιλίππου μὲν υἱόν, ψυχικοῖς δὲ πάθει συνεχόμενον ἀνιάτοις, προῆγεν ἐπὶ τὴν βασιλείαν· οἱ δὲ μέγιστον ἔχοντες ἀξίωμα τῶν φίλων καὶ σώματοφυλάκων συνεδρευσάντες, καὶ

προσλαβόμενοι τὸ τῶν ἱππέων τῶν ἐταίρων ὄνομα-
 ζομένων σύστημα, τὸ μὲν πρῶτον διαγωνίζεσθαι τοῖς
 ὅπλοις πρὸς τὴν φάλαγγα διέγνωσαν, καὶ πρέσβεις
 ἀπέστειλαν πρὸς τοὺς πεζοὺς ἐκ τῶν ἀξιώμα ἐχόντων
 ἀνδρῶν, ὧν ἦν ἐπιφανέστατος Μελέαγρος, ἀξιοῦντες
 πειθαρχεῖν αὐτοῖς. ὁ δὲ Μελέαγρος ὥς ἦκε πρὸς
 τοὺς πεζοὺς [ἐκ τῶν ἀξιώμα ἐχόντων ἀνδρῶν, ὧν ἦν
 ἐπιφανέστατος] φαλαγγίτας, τῆς μὲν πρεσβείας οὐδε-
 μίαν ἐποίησατο μνείαν, τοῦναντίον δ' ἐπαινέσας αὐ-
 τοὺς ἐπὶ τοῖς δεδομένοις, παρῶντε κατα τῶν ἐναν-
 τιουμένων. διόπερ οἱ Μακεδόνες ἡγεμόνα καταστή-
 σαντες ἑαυτῶν τὸν Μελέαγρον, προσήγον πρὸς τοὺς
 ἀντιλέγοντας μετὰ τῶν ὅπλων. τῶν δὲ σωματοφυλά-
 κων ἀποχωρησάντων ἐκ τῆς Βαβυλῶνος, καὶ παρα-
 σκευαζομένων εἰς πόλεμον, οἱ χαριέστατοι τῶν ἀν-
 δρῶν ἐπεισαν αὐτοὺς ὁμονεῆσαι. εὐθὺς δὲ βασιλεία
 κατέστησαν τὸν Φιλίππου υἱὸν Ἀρρίδαϊον, καὶ με-
 τωνόμασαν Φίλιππον, ἐπιμελητὴν δὲ τῆς βασιλείας
 Περδίκκην, ᾧ καὶ ὁ βασιλεὺς τὸν δακτύλιον τελευτῶν
 ἐδεδώκει· τοὺς δὲ ἀξιολογωτάτους τῶν φίλων καὶ σω-
 ματοφυλάκων παραλαβεῖν τὰς σατραπείας, καὶ ὑπα-
 κοῦειν τῷ τε βασιλεῖ καὶ τῷ Περδίκκᾳ.

Provinciae singulis ducibus assignatae recensentur.

3. Οὗτες δὲ παραλαβὼν τὴν τῶν ὅλων ἡγεμο-
 νίαν, καὶ συνεδρεύσας μετὰ τῶν ἡγεμόνων, Πτολε-
 μαίῳ μὲν τῷ Ἀλγού τὴν Αἴγυπτον ἔδωκε, Λαομέδοντι
 δὲ τῷ Μιτυληναίῳ Συρίαν, Φιλῶτα δὲ Κιλικίαν, καὶ
 Πύθωνα μὲν Μηδίαν, Εὐμένει δὲ Παφλαγονίαν καὶ
 Καππαδοκίαν, καὶ πάσας τὰς συνοριζούσας ταύταις

χώρας, ὡς Ἀλέξανδρος οὐκ ἐπῆλθεν, ἐκκλεισθεὶς ὑπὸ
 τῶν καιρῶν, ὅτε διεπολέμει πρὸς Δαρεῖον· Ἀντιγόνῳ
 δὲ Παμφυλίαν καὶ Λυκίαν καὶ τὴν μεγάλην καλου-
 μένην Φρυγίαν. μετὰ δὲ ταῦτα Κασσάνδρῳ μὲν Κα-
 ρίαν, Μελεάγρῳ δὲ Λυδίαν, Λεοννάτῳ δὲ τὴν ἐφ'
 Ἑλλησπόντῳ Φρυγίαν. αὗται μὲν οὖν αἱ σατραπεῖαι
 τοῦτον τὸν τρόπον ἐμερίσθησαν. κατὰ δὲ τὴν Εὐ-
 ρώπῃν Λυσιμάχῳ μὲν ἐδόθη Θράκη καὶ τὰ συνορί-
 ζοντα τῶν ἐθνῶν παρὰ τὴν Ποντικὴν θάλασσαν·
 ἡ δὲ Μακεδονία καὶ τὰ πλησιόχωρα τῶν ἐθνῶν Ἀν-
 τιπάτρῳ προσώρισθη· τὰς δὲ κατὰ τὴν Ἀσίαν παρα-
 λελειμμένους σατραπείας ἔδοξε μὴ κινεῖν, ἀλλ' εἶναι ὑπὸ
 τοὺς αὐτοὺς ἡγεμόνας τεταγμένας. τούτων δὲ τὴν
 συνορίζουσαν σατραπείαν τοῖς περὶ Ταξίλῃν βασι-
 λεῦσι συνεχώρησε· τὴν δὲ παρὰ τὸν Καύκασον κει-
 μένην, ὀνομαζομένην δὲ Παροπαμισαδῶν, προσώρι-
 σεν Ὀξυάτρῃ τῷ Βακτριανῷ βασιλεῖ, οὗ τὴν θυγα-
 τέρα Ῥωξάνην γεγαμηκὼς ἦν Ἀλέξανδρος. καὶ Σι-
 βυρτίῳ μὲν ἔδωκεν Ἀραχωσίαν καὶ Κεδρωσίαν, Στα-
 σάνορι δὲ τῷ Σολίῳ τὴν Ἀρείαν καὶ Ἀραγγινὴν, Φι-
 λίπῳ δὲ προσώρισε Βακτριανὴν καὶ Σογδιανὴν,
 Φραταφέρνην δὲ Παρθυαίαν καὶ Ὑρκανίαν· καὶ Πευ-
 κίστῃ μὲν Περσίδα, Τληπολέμῳ δὲ Καρυανίαν.
 Αἰτιάτῃ δὲ Μηδίαν, Ἀρχωνί δὲ τὴν Βαβυλωνίαν, Ἀρ-
 κεσιλάῳ δὲ Μεσοποταμίαν. Σέλευκον δ' ἔταξεν ἐπὶ
 τὴν ἱππαρχίαν τῶν ἐταίρων, οὗσαν ἐπιφανεσιτάτην.
 ταύτης γὰρ Ἰφαιστίῳ πρῶτος μὲν ἡγήσατο, μετὰ
 δὲ τοῦτον Περδίκκας, τρίτος δ' ὁ προεξηρημένος Σέ-
 λευκος. ὁμοίως δὲ καὶ Ταξίλῃν καὶ Πῶρον κυρίους εἶναι

τῶν ἰδίων βασιλειῶν, καθάπερ αὐτὸς Ἀλέξανδρος ἦν τεταχώς. ἐπὶ δὲ τὴν κατακομιδὴν τοῦ σώματος καὶ τὴν κατασκευὴν τῆς ἄρμαμάξης τῆς μελλούσης κομίζειν τὸ σῶμα τοῦ τετελευτηκότος βασιλέως εἰς Ἀμμωνα, ἔταξαν Ἀρῳδαῖον.

Cratero mandata, regisque defuncti decreta alia, in commentariis perscripta, in delibertionem veniunt. Proposita regis e commentariis singulatim referuntur. Placuit omnia antiquari. Milites seditiosi XXX et Meleager in supplicium rapti. In Graecos, qui in superiore Asia defecerant, Pytho missus.

4. Κρατερός δὲ τῶν ἐπιφανεστάτων ὑπάρχων ἔτυχε προαπεσταλμένος εἰς Κιλικίαν ὑπὸ Ἀλεξάνδρου, μετὰ τῶν ἀπολυθέντων τῆς στρατείας, ὄντων μυρίων. ἅμα δ' εἰληφώς ἦν ἐντολὰς ἐγγράπτους, ἃς ἔδωκε μὲν ὁ βασιλεὺς αὐτῷ συντελέσαι, μεταλλάξαντος δὲ Ἀλεξάνδρου, τοῖς διαδόχοις ἔδοξε μὴ συντελεῖν τὰ βεβουλευμένα. ὁ γὰρ Περδίκκας παραλαβὼν ἐν τοῖς ὑπομνήμασι τοῦ βασιλέως τὴν τε συντέλειαν τῆς Ἱφραισιώνος πυρᾶς, πολλῶν δεομένην χρημάτων, τὰς τε λοιπὰς αὐτοῦ ἐπιβολὰς πολλὰς καὶ μεγάλας οὕσας, καὶ δαπάνας ἀνυπερβλήτους ἐχούσας, ἔκρινε συμφέρειν ἀκύρους ποιῆσαι. ἵνα δὲ μὴ δόξη πάνυ διὰ τῆς ἰδίας γνώμης καθαιρεῖν τι τῆς Ἀλεξάνδρου δόξης, διὰ τοῦτο ἐπὶ τὸ κοινὸν τῶν Μακεδόνων πληθὸς ἀνήνεγκε τὴν περὶ τούτων βουλήν. ἦν δὲ τῶν ὑπομνημάτων τὰ μέγιστα καὶ μνήμης ἄξια τὰδε· χιλίας μὲν ταῦς μακρὰς μείζους τριήρων ναυπηγήσασθαι κατὰ τὴν Φοινίκην καὶ Συρίαν καὶ Κιλικίαν καὶ Κύπρον, πρὸς τὴν στρατείαν τὴν ἐπὶ Καρχηδονίους καὶ τοὺς ἄλλους τοὺς παρὰ θάλατταν κατοικοῦντας τῆς τε Αἰβύης καὶ Ἰβηρίας, καὶ τῆς ὁμόρου

χώρας παραθαλαττίου μέχρι Σικελίας· ὁδοποιῆσαι
 δὲ τὴν παραθαλαττίον τῆς Λιβύης, μέχρι στηλῶν
 Ἡρακλείων· ναοὺς τε κατασκευάσαι πολυτελεῖς ἔξ, ἀπὸ
 ταλάντων χιλίων καὶ πεντακοσίων ἑκάστον· ἀκολου-
 θῶς δὲ τῇ τηλικούτῳ στόλῳ λιμένας καὶ νεώρια κατα-
 σκευάσαι κατὰ τοὺς ἐπικαίρους τῶν τόπων· πρὸς δὲ
 τοῦτοις πόλεων συνοικισμοὺς, καὶ σωματίων μεταγω-
 γὰς ἐκ τῆς Ἀσίας εἰς τὴν Εὐρώπην, καὶ κατὰ τοῦ-
 ναντίον ἐκ τῆς Εὐρώπης εἰς τὴν Ἀσίαν, ὅπως τὰς με-
 γίστας ἡπειροὺς ταῖς ἐπιγαμίαις καὶ ταῖς οἰκειώσε-
 σιν εἰς κοινὴν ὁμόνοιαν καὶ συγγενικὴν φιλίαν κα-
 ταστήσῃ. τοὺς δὲ προειρημένους ναοὺς ἔδει κατα-
 σκευασθῆναι ἐν Ἀθήνῃ καὶ Ἀελφοῖς καὶ Δωδώνῃ. κατὰ
 δὲ τὴν Μακεδονίαν, ἐν Αἰῷ μὲν τοῦ Διὸς, ἐν Ἀμφι-
 πόλει δὲ τῆς Ταυροπόλου, ἐν Κύρῳ δὲ τῆς Ἀθηναῖς·
 ὁμοίως δὲ καὶ ἐν Ἰλίου ταύτης τῆς θεᾶς κατασκευα-
 σθῆναι ναὸν, ὑπερβολὴν ἑτέρῳ μὴ καταλείποντα.
 τοῦ δὲ πατρὸς Φιλίππου τάφον πυραμίδι παραπλή-
 σιον μίᾳ τῇ μεγίστῃ κατὰ τὴν Αἴγυπτον, ὥς ἐν τοῖς
 ἑπτὰ τινὲς μεγίστοις ἔργοις καταριθμοῦσιν. ἀναγνω-
 σθέντων δὲ τῶν ὑπομνημάτων, οἱ Μακεδόνες, καί περ
 ἀποδεδεγμένοι καλῶς τὸν Ἀλέξανδρον, ὅμως ὑπερόγ-
 κους καὶ δυσεφρίτους τὰς ἐπιβολὰς ὀρῶντες, ἔκριναν
 μηδὲν τῶν εἰρημένων συντελεῖν. Περδίκκας δὲ τὸ
 μὲν πρῶτον τοὺς ταραχώδεις τῶν στρατιωτῶν, καὶ
 μάλιστα ἁλλοτρίως ἔχοντας τὰ πρὸς αὐτὸν, ἀπέκτει-
 νεν, ὄντας τριάκοντα. μετὰ δὲ ταῦτα καὶ Μελέα-
 χρον ἐν τῇ στάσει καὶ πρεσβείᾳ προδότην γεγεννημέ-
 ρον ἐπιβαλλόμενος οἰκείας διαβολῆς καὶ κατηγορίας,

ὥς ἐπιβουλὴν καὶ αὐτοῦ πεποιημένον ἐκόλασεν. μετὰ δὲ ταῦτα ἐν ταῖς ἄνω σατραπείαις τῶν κατοικισθέντων Ἑλλήνων ἀποστάντων, καὶ δύνανται ἀξιόλογον συστησάμενων, ἓνα τῶν ἐπιφανῶν ἀνδρῶν ἐξέπεμψε Πύθωνα διαπολεμήσοντα πρὸς αὐτούς.

Sequitur omnium provinciarum descriptio geographica: Asiae provinciae septemtionales.

5. Ἡμεῖς δὲ πρὸς τὰς μελλούσας ἱστορεῖσθαι πράξεις οἰκεῖον εἶναι νομίζομεν, ἐκθῆναι πρότερον τὰς τε αἰτίας τῆς ἀποστάσεως, καὶ τῆς ὅλης Ἀσίας τὴν θέσιν, καὶ τῶν σατραπειῶν τὰ μεγέθη καὶ τὰς ιδιότητας. οὕτω γὰρ μάλιστα εὐπαρακολούθητος τοῖς ἀναγινώσκουσιν ἡ διήγησις ἔσται, πρὸ ὀφθαλμῶν τεθείσης τῆς ὅλης τοποθεσίας, καὶ τῶν διαστημάτων. ἀπὸ τοίνυν τοῦ κατὰ Κιλικίαν Ταύρου συνεχὲς ὄρος δι' ὅλης τῆς Ἀσίας διήκει, μέχρι τοῦ Κανκάσου καὶ τοῦ πρὸς ἀνατολὰς ὠκεανοῦ. τοῦτο δὲ παντοδαποῖς ἀναστήμασι λόφων διειλημμένον, ἰδίας καθ' ἕκαστον ἔχει προσηγορίας. τοῦτον δὲ τὸν τρόπον εἰς δύο μέρη διαιρουμένης τῆς Ἀσίας, τὸ μὲν πρὸς τὰς ἄρκτους αὐτῆς νέμευκε, τὸ δὲ πρὸς τὴν μεσημβρίαν. ἀκολουθῶς δὲ τούτοις τοῖς κλίμασι τῶν ποταμῶν τὰς ῥύσεις ἔχόντων ἀντιπροσώπους, οἱ μὲν εἰς τὴν Κασπίαν θάλατταν, οἱ δὲ εἰς τὸν Εὐξείνιον Πόντον, ἔνιοι δ' εἰς τὸν ὑπὸ τὰς ἄρκτους Ὠκεανὸν ἐξερεύγονται. οἱ δ' ἀντικείμενοι τούτοις, οἱ μὲν εἰς τὸν κατὰ τὴν Ἰνδικὴν, οἱ δ' ἐπὶ τὸν συνεχῆ τῆς ἡπείρου ταύτης κείμενον Ὠκεανὸν ἐκβάλλουσιν. ἔνιοι δ' εἰς τὴν καλουμένην ἐρυθρὰν θάλατταν καταφέρου-

ται. ὁμοίως δὲ τούτοις διειλημμένων τῶν σατραπειῶν, αἱ μὲν ἐπὶ τὴν ἄρκτον, αἱ δὲ ἐπὶ τὴν μεσημβρίαν ἔχουσι τὰς κλίσεις. καὶ πρώτη μὲν τῶν πρὸς τὴν ἄρκτον ἐστραμμένων κεῖται παρὰ τὸν Τάναϊν ποταμὸν Σογδιανὴ καὶ Βακτριανή, καὶ τούτων ἐχομένη Ἀρεία καὶ Παρθυαία, δι' ἧς συμβαίνει περιέχεσθαι τὴν Τρκανίαν θάλατταν, οὕσαν καθ' αὐτήν. μετὰ δὲ ταῦτα Μηδία, πολλὰς μὲν ἔχουσα τόπων προσηγορίας, μεγίστη δ' οὕσα πασῶν τῶν σατραπειῶν. ἐξῆς δ' Ἀρμενία καὶ Λυκαονία καὶ Καππαδοκία, πᾶσαι τὸν αἶρα δυσχείμερον ἔχουσαι. ταύταις δὲ συνορίζουσι κατ' εὐθεΐαν μὲν ἡ τε μεγάλη Φρυγία, καὶ ἡ ἐφ' Ἑλλησπόντῳ κειμένη, ἐκ δὲ τῶν πλαγιῶν Λυδία καὶ Καρία· ὑπερδέξιός δὲ τῆς Φρυγίας καὶ παράλληλος ἡ Πισιδικὴ, καὶ ταύτης ἐχομένη Λυκία. ἐν δὲ τοῖς παρὰ θάλατταν τόποις τούτων τῶν σατραπειῶν αἱ τῶν Ἑλλήνων πόλεις καθίδρυνται, ὧν τὰς προσηγορίας γράφειν οὐκ ἀναγκαῖον πρὸς τὴν ὑποκειμένην ὑπόθεσιν. αἱ μὲν οὖν πρὸς τὴν ἄρκτον ἐστραμμέναι σατραπεῖαι τὸν εἰρημένον τρόπον καθίδρυνται.

Provinciae australes.

6. Τῶν δὲ πρὸς μεσημβρίαν ἐστραμμένων πρώτη μὲν παρὰ τὸν Καύκασόν ἐστιν Ἰνδική, βασιλεῖα μεγάλη καὶ πολυάνθρωπος, οἰκουμένη δ' ὑπὸ πλείονων Ἰνδικῶν ἔθνων, ὧν ἐστὶ μέγιστον τὸ τῶν Γανδαριδῶν ἔθνος, ἐφ' οὗς, διὰ τὸ πλῆθος τῶν παρ' αὐτοῖς ἐλεφάντων, οὐκ ἐπεστράτευσεν ὁ Ἀλέξανδρος. ὁρίζει δὲ τὴν χώραν ταύτην καὶ τὴν ἐξῆς Ἰνδικήν,

ποταμὸς ὁ μέγιστος ὢν τῶν περὶ τοὺς τόπους, καὶ τὸ πλάτος ἔχων σταδίων τριάκοντα. ἐχομένη δὲ ταύτης ἡ λοιπὴ τῆς Ἰνδικῆς, ἣν κατεπολέμησεν ὁ Ἀλεξάνδρος, παραποταμίους ὕδασι κατάρχοντος, καὶ κατὰ τὴν εὐδαιμονίαν ἐπιφανεστάτη, καθ' ἣν ὑπῆρχε σὺν ἄλλαις πλείοσι βασιλείαις ἢ τε τοῦ Πύθρου καὶ Ταξιλου δυναστεία, δι' ἧς συμβαίνει εἶναι τὸν Ἰνδὸν ποταμὸν, ἅψ' οὗ τὴν προσηγορίαν ἔσχεν ἡ χώρα. ἐχομένη δὲ τῆς Ἰνδικῆς ἀφώριστο σατραπείας Ἀραχωσία καὶ Κεδρωσία καὶ Καρμανία· πρὸς δὲ ταύταις Περσίς, ἐν ἣ τὴν Σουσιανὴν καὶ Σιτιακηνὴν κεῖσθαι συμβέβηκεν. ἐξῆς δὲ Βαβυλωνία, μέχρι τῆς κατὰ τὴν Ἀραβίαν ἀοικήτου. ἐκ δὲ θατέρου μέρους, ἅψ' οὗ ποιοῦμεθα τὴν ἀνάβασιν, Μεσποταμία περιελημμένη δυοὶ ποταμοῖς, τῷ τε Εὐφράτῃ καὶ Τίγριδι, δι' οὓς τέτευχε ταύτης τῆς προσηγορίας. ἐχομένη δὲ τῆς Βαβυλωνίας, Συρία ἡ ἄνω καλουμένη, καὶ αἱ συνεχεῖς ταύτῃ παραθαλάττιοι, Κιλικία καὶ Παμφυλία, καὶ ἡ κοίλη Συρία καθ' ἣν ἡ Φοινίκη περιελήπται· παρὰ δὲ τὰ πέρατα τῆς κολλῆς Συρίας καὶ τὴν συνεχῶς κειμένην ἔρημον, καθ' ἣν ὁ Νεῖλος φερόμενος ὀρίζει Συρίαν τε καὶ τὴν Αἴγυπτον, ἀπεδέδεικτο σατραπεία πασῶν ἀρίστη καὶ προσόδους ἔχουσα μεγάλης, Αἴγυπτος. πᾶσαι δ' αὗται καιναισὶν εἰσὶν, ὥς ἀντιπεπονθότος τοῦ κατὰ μεσημβρίαν αἴρος τῷ πρὸς ἄρκτους καθήκοντι. αἱ μὲν οὖν ὑπ' Ἀλεξάνδρου καταπολεμηθεῖσαι σατραπεῖαι, τὸν εἰρημένον τρόπον κείμεναι, διεμερίσθησαν τοῖς ἀξιολογωτάτοις τῶν ἀνδρῶν.

Graeci rebelles, invito Pythone, caesi.

7. Οἱ δ' ἐν ταῖς ἄνω καλουμέναις σατραπειαῖς κατοικισθέντες Ἕλληνες ὑπ' Ἀλεξάνδρου, ποθοῦντες μὲν τὴν Ἑλληνικὴν ἀγωγὴν καὶ διαίταν, ἐν δὲ ταῖς ἐσχατιαῖς τῆς βασιλείας ἐξερόδιμμοι, ζῶντος μὲν τοῦ βασιλέως ὑπέμενον, διὰ τὸν φόβον, τελευτήσαντος δὲ ἀπέστησαν· συμφρονήσαντες δὲ καὶ ἐλόμενοι στρατηγὸν Φίλωνα τὸν Λινιαῖνα, δύναμιν ἀξιόλογον συνέστησαντο. πεζοὺς μὲν γὰρ εἶχον πλείους τῶν δισχυρίων, ἵππεῖς δὲ τρισχιλίους, πάντας δὲ τῶν κατὰ τὸν πόλεμον ἀγώνων πολλάκις πείραν εἰληφότας, καὶ διαφόρους ταῖς ἀνδραγαθίαις. Περδίκκας δὲ πυθόμενος τὴν τῶν Ἑλλήνων ἀπόστασιν, ἐκλήρωσεν ἐκ τῶν Μακεδόνων πεζοὺς μὲν τρισχιλίους, ἵππεῖς δὲ ὀκτακοσίους. τοῦ δὲ πλήθους ἐλόμενος στρατηγὸν Πύθωνα, τὸν σωματοφύλακα μὲν Ἀλεξάνδρου γεγονότα, φρονήματος δὲ πλήρη, καὶ δυνάμενον στρατηγεῖν, παρέδωκε τούτῳ τοὺς ἀποκληρωθέντας. δοὺς δ' αὐτῷ πρὸς τοὺς σατράπας ἐπιστολάς, ἐν αἷς γεγραμμένον ἦν στρατιώτας δοῦναι τῷ Πύθωνι μυρίους μὲν πεζοὺς, ἵππεῖς δὲ ὀκτακισχιλίους, ἐξαπέστειλεν ἐπὶ τοὺς ἀποστάντας. ὁ δὲ Πύθων, μεγαλεπίβολος ὢν, ἀσμένως ὑπήκουσεν εἰς τὴν στρατείαν, διανοούμενος τοὺς μὲν Ἕλληνας ταῖς φιλανθρωπίαις προσάγεσθαι, τὴν δὲ δύναμιν τῇ τούτων συμμαχίᾳ μεγάλην ποιήσας, ἰδοπραγεῖν, καὶ τῶν ἄνω σατραπειῶν δυναστεύειν. ὁ δὲ Περδίκκας ὑφορώμενος αὐτοῦ τὴν ἐπιβολὴν, διεκελεύσατο καταπολεμήσαντα τοὺς ἀφρεσθηκότας ἀποκτεῖναι, καὶ τὰ λάφυρα διαδοῦναι

τοῖς στρατιώταις. ὁ δὲ Πύθων ἀναξεύξας μετὰ τῶν δεδομένων αὐτῷ στρατιωτῶν, καὶ παρὰ τῶν σατραπῶν προσλαβόμενος τοὺς συμμάχους, ἤκε μετὰ πάσης τῆς δυνάμεως ἐπὶ τοὺς ἀφεστηκότας, διὰ δὲ τινος Αἰνιᾶνος διαφθείρας Λιπόδωρον, ἐπὶ τρισχιλίων στρατιωτῶν παρὰ τοῖς ἀποσιτάταις τεταγμένον, τοῖς ὅλοις ἐπροτέρησε. γινομένης γὰρ τῆς παρατάξεως, καὶ τῆς νίκης ἀμφιδοξουμένης, ὁ προδότης ἔγκυκαλιπὼν τοὺς συμμάχους ἀλόγως ἀπῆλθεν ἐπὶ τινα λόφον, ἔχων τρισχιλίους. οἱ δὲ ἄλλοι δόξαντες τούτους πρὸς φυγὴν ὥρμηκεναι, διαταράχθησαν, καὶ τραπέντες ἔφυγον. ὁ δὲ Πύθων, νικήσας τῇ μάχῃ, διεκηρύξατο πρὸς τοὺς ἡττημένους, κλεύων τὰ μὲν ὅπλα καταθέσθαι, αὐτοὺς δὲ τὰ πιστὰ λαβόντας ἐπὶ τὰς ἰδίας κατοικίας ἀναχωρῆσαι. γενομένων δ' ἐπὶ τούτοις ὀρκῶν, καὶ τῶν Ἑλλήνων ἀναμιχθέντων τοῖς Μακεδόσιν, ὁ μὲν Πύθων περιχαρὴς ἦν, κατὰ νοῦν αὐτῷ προχωροῦντων τῶν πραγμάτων· οἱ δὲ Μακεδόνες, μνησθέντες μὲν τῆς τοῦ Περδίκκου παραγγελίας, οὐδὲν δὲ φροντίσαντες τῶν γεγενημένων ὀρκῶν, παρεσπόνδησαν τοὺς Ἕλληνας. ἀπροσδοκήτως γὰρ αὐτοῖς ἐπιθέμενοι, καὶ λαβόντες ἀφυλάκτους, ἀπαντας κατηκόντισαν, καὶ τὰ χρήματα διήρπασαν. ὁ μὲν οὖν Πύθων διαψευσθεὶς τῶν ἐλπίδων, ἀπῆλθε μετὰ τῶν Μακεδόνων πρὸς τὸν Περδίκκον. καὶ τὰ μὲν κατὰ τὴν Ἀσίαν ἐν τούτοις ἦν.

In Europa Athenienses in Antipatrum bellum Lamiacum movent. Causa erat edictum de reditu exsulum, iussu regis in conventu Olympico promulgatum. Aetoli et Athenienses eo graviter offensi.

8. Κατὰ δὲ τὴν Εὐρώπην, Ρόδιοι μὲν ἐκβαλόν-

τες τὴν Μακεδονικὴν φρουράν, ἡλευθέρωσαν τὴν πόλιν. Ἀθηναῖοι δὲ πρὸς Ἀντίπατρον πόλεμον ἐξήνεγκαν τὸν ὀνομασθέντα Λαμιακόν. τοῦτου δὲ τὰς αἰτίας ἀναγκαῖόν ἐστι προσεθέσθαι, χάριν τοῦ σαφεστεράς γενέσθαι τὰς ἐν αὐτῷ συντελεσθείσας πράξεις. Ἀλέξανδρος γὰρ βραχεῖ χρόνῳ πρότερον τῆς τελευτῆς ἔκρινε κατὰγειν ἅπαντας τοὺς ἐν ταῖς Ἑλληνίσιν πόλεσι φυγάδας, ἅμα μὲν δόξης ἔνεκεν, ἅμα δὲ βουλόμενος ἔχειν ἐν ἐκάστη πόλει πολλοὺς ἰδίους ταῖς εὐνοίαις, πρὸς τοὺς νεωτερισμοὺς καὶ τὰς ἀποστάσεις τῶν Ἑλλήνων. διόπερ ὑπογύων ὄντων τῶν Ὀλυμπίων, ἐξέπεμψεν εἰς τὴν Ἑλλάδα Νικάνορα τὸν Σταγειρίτην, δοὺς ἐπιστολὴν περὶ καθόδου. ταύτην δὲ προσέταξεν ἐν τῇ πανηγύρει διὰ τοῦ νικῆσαντος κήρυκτος ἀναγνώσθηναι τοῖς πλήθεσι. τοῦτου δὲ ποιήσαντος τὸ προσταχθέν, λαβὼν ὁ κήρυξ ἀνέγνω τὴν ἐπιστολὴν τήνδε·

Βασιλεὺς Ἀλέξανδρος τοῖς ἐκ τῶν Ἑλληνίδων πόλεων φυγάσι.

„Τοῦ μὲν φεύγειν ὑμῶς οὐχ ἡμεῖς αἴτιοι γεγόναμεν, τοῦ δὲ κατελθεῖν εἰς τὰς ἰδίας πατρίδας ἡμεῖς ἐσθμεθια, πλὴν τῶν ἐναγῶν. γεγραψάμεν δὲ Ἀντιπάτρῳ περὶ τούτων, ὅπως τὰς μὴ βουλομένας τῶν πόλεων κατὰγειν ἀναγκάσῃ. Κηρυχθέντων δὲ τούτων, μεγάλῳ κρότῳ ἐπεσῆμαине τὸ πλήθος. ἀποδεξάμενοι γὰρ οἱ κατὰ τὴν πανήγυριν τὴν χάριν τοῦ βασιλέως, διὰ τῆς χαρᾶς ἡμεῖζοντο τὴν εὐεργεσίαν τοῖς ἐπαίνοις. ἦσαν δ' οἱ φυγάδες ἀπηννηκότεες ἅπαντες ἐπὶ τὴν πανήγυριν, ὅντες πλείους τῶν δισμουρίων. οἱ

μέν οὖν πολλοὶ τὴν ἀθροδον τῶν φυγάδων ὡς ἐπ' ἀγαθῷ γινομένην ἀπεδέχοντο· Αἰτωλοὶ δὲ καὶ Ἀθηναῖοι δυσχεραίνοντες τῇ πράξει, χαλεπῶς ἔφερον. Αἰτωλοὶ μὲν γὰρ τοὺς Οἰνιάδας ἐκβεβληκότες ἐκ τῆς πατρίδος, προσεδόκων τὴν ἐπὶ τοῖς παρανομήμασιν ἐπακολουθοῦσαν κόλασιν· καὶ γὰρ ὁ βασιλεὺς ἡπειληκῶς ἦν ὡς οὐκ Οἰνιάδων παῖδες, ἀλλ' αὐτὸς ἐπιθήσει τὴν δίκην αὐτοῖς. ὁμοίως δὲ τοῦτοις Ἀθηναῖοι τὴν Σάμον κατακεκληρουχηκότες, οὐδαμῶς τὴν νῆσον ταύτην προΐεντο· οὐκ ὄντες δ' ἀξιόμαχοι ταῖς τούτου δυνάμεσι, κατὰ μὲν τὸ παρὸν ἡσυχίαν ἦγον, ἐπιτηροῦντες καιρὸν εὖθετον, ὃν ἡ τύχη ταχέως αὐτοῖς παρεσκεύασε.

Hi, audita Alexandri morte, adiuti Harpalī pecunia, duce Leosthene, bello communi libertatem Græciæ contra Macedones tueri parant.

9. Μετ' ὀλίγον γὰρ τελευτήσαντος Ἀλεξάνδρου, καὶ τῆς βασιλείας νιούς διαδόχους οὐκ ἐχούσης, ἐτόλμησαν ἀντιλαβεῖσθαι τῆς ἐλευθερίας καὶ τῆς κοινῆς τῶν Ἑλλήνων ἡγεμονίας. ἀφορμὰς δ' ἔσχον εἰς τὸν πόλεμον τό, τε πλῆθος τῶν καταλειφθέντων ὑφ' Ἀρπάλου χρημάτων· (περὶ ὧν τὰ κατὰ μέρος ἐν τῇ πρὸ ταύτης βίβλῳ διηγήσομεν) ὁμοίως δὲ καὶ τοὺς κατὰ τὴν Ἀσίαν ἀμίσθους γενομένους ὑπὸ τῶν Σατραπῶν μισθοφόρους, ὄντας μὲν ὀκτακισχιλίους, διατρίβοντας δὲ περὶ Ταίναρον τῆς Πελοποννήσου. διὸ καὶ τοὺτους προσέταξαν ἐν ἀπορόγητοις Λεωσθένει τῷ Ἀθηναίῳ τὸ μὲν πρῶτον ἀναλαβεῖν αὐτοὺς, ὡς ἰδιοπραγοῦντα χωρὶς τῆς τοῦ δήμου γνώμης· ὅπως δὲ μὲν Ἀντίπατρος ῥαθυμότερον διατεθῇ πρὸς τὰς πα-

ρασκευας, καταφρονῶν τοῦ Λεωσθένους, οἱ δ' Ἀθη-
 ναῖοι σχολὴν λάβωσι καὶ χρόνον, προκατασκευάσαι
 τι τῶν εἰς τὸν πόλεμον χρησίμων. διὸ καὶ Λεωσθέ-
 νης, μετὰ πολλῆς ἡσυχίας μισθωσάμενος τοὺς προει-
 ρημένους, παραδόξως ἐτοίμην ἔσχε πρὸς τὰς πράξεις
 ἀξιόλογον δύναμιν. ἐστρατευμένοι γὰρ κατὰ τὴν
 Αἰόαν πολὺν χρόνον, καὶ πολλῶν καὶ μεγάλων ἀγώ-
 νων μετεσχηκότες, ἀθληταὶ τῶν κατὰ τὸν πόλεμον
 ἔργων ἐγγένηντο. ταῦτα μὲν οὖν οὕτως ἐπράττετο,
 μήπω καλῶς ἐγνωσμένης τῆς Ἀλεξάνδρου τελευτῆς·
 ἐπεὶ δὲ τινες ἐκ Βαβυλῶνος ἦκον, αὐτόπται γεγνο-
 τες τῆς τοῦ βασιλέως μεταλλαγῆς, τότε φανερώς ὁ
 δῆμος ἀπεκαλύψατο πρὸς τὸν πόλεμον· καὶ τῶν μὲν
 Ἀρπάλου χρημάτων μέρος ἐξέπεμψε τῷ Λεωσθένει
 καὶ πανοπλίας οὐκ ὀλίγας, καὶ παρήγγειλε μηκέτι
 παρακρύπτειν, ἀλλὰ φανερώς πράττειν τι τῶν συμφε-
 ρόντων. ὁ δὲ, διαδοὺς τοῖς μισθοφόροις τὰς συντά-
 ξεις, καὶ καθοπλίσας τοὺς ἀνόπλους, παρῆλθεν εἰς
 Αἰτωλίαν, συνθησόμενος κοινοπραγίαν. ἀσμένους δὲ
 τῶν Αἰτωλῶν συννπακουσάντων, καὶ διδόντων αὐτῷ
 στρατιώτας ἐπιακισχιλίους, ὁ μὲν Λεωσθένης δια-
 πεμπόμενος πρὸς τε τοὺς Λοκροὺς καὶ Φωκεῖς, καὶ
 τοὺς ἄλλους τοὺς πλησιοχώρους, παρεκάλει τῆς αὐ-
 τονομίας ἀντέχεσθαι, καὶ τῆς τῶν Μακεδόνων δε-
 σποτείας ἐλευθερῶσαι τὴν Ἑλλάδα.

Apparatus belli et legatio ad civitates Graecorum missa.

10. Ὁ δὲ δῆμος τῶν Ἀθηναίων, τῶν μὲν κτημα-
 τικῶν συμβουλευόντων τὴν ἡσυχίαν ἄγειν, τῶν δὲ
 δημοκόπων ἀντασιόντων τὰ πλήθη, καὶ παρακα-

λούντων ἐρῶμένως ἔχεται τοῦ πολέμου, πολὺ τοῖς
 πλήθεσιν ὑπερεῖχον οἱ τὸν πόλεμον αἰροῦμενοι, καὶ
 τὰς τροφὰς εἰωθότες ἔχειν ἐκ τοῦ μισθοφορεῖν· οἷς
 ποτ' ἔφησεν ὁ Φίλιππος, τὸν μὲν πόλεμον εἰρήνην
 ὑπάρχειν, τὴν δὲ εἰρήνην πόλεμον. εὐθὺς οὖν οἱ
 μὲν ῥήτορες τὰς τῶν δημοτικῶν ὁρμὰς σωματοποιού-
 ντες, ἔγραψαν ψήφισμα, τῆς κοινῆς τῶν Ἑλλήνων
 ἐλευθερίας φροντίσαι τὸν δῆμον, καὶ τὰς μὲν φρου-
 ρουμένας πόλεις ἐλευθερῶσαι, ταῦς δὲ παρασκευάσαι
 τριήρεις μὲν τεσσαράκοντα, τετρήρεις δὲ διακοσίας·
 στρατεύσασθαι δὲ πάντας Ἀθηναίους τοὺς μέχρις
 ἑτῶν τεσσαράκοντα, καὶ τρεῖς μὲν φυλάς τὴν Ἀττι-
 κὴν παραφυλάττειν, τὰς δ' ἑπτὰ πρὸς τὰς ὑπερο-
 ρίους στρατείας ἐτοίμους εἶναι. ἐκπέμψαι δὲ καὶ
 πρέσβεις τοὺς ἐπελευσσομένους τὰς Ἑλληνίδας πόλεις,
 καὶ διδάξοντας ὅτι καὶ πρότερον μὲν ὁ δῆμος, τὴν
 Ἑλλάδα πᾶσαν κοινὴν εἶναι πατρίδα κρίνων τῶν
 Ἑλλήνων, τοὺς ἐπὶ δουλείᾳ στρατευσαμένους Βαρ-
 βάρους ἡμύνατο κατὰ θάλατταν, καὶ νῦν οἶται δεῖν
 ὑπὲρ τῆς κοινῆς τῶν Ἑλλήνων σωτηρίας καὶ σώμασι
 καὶ χρήμασι καὶ ναυσὶ προκινδυνεύειν. κυρωθέντος
 δὲ τοῦ ψηφίσματος προχειρότερον ἢ συνέφερεν, οἱ
 μὲν συνέσει διαφέροντες τῶν Ἑλλήνων ἔφασαν τὸν
 δῆμον τῶν Ἀθηναίων τὰ μὲν πρὸς εὐδοξίαν εὖ βε-
 βουλευσθαι, τοῦ δὲ συμφέροντος δημαρτηκέναι.
 προσξανίστασθαι γὰρ αὐτὸν τῶν καιρῶν, καὶ πρὸς
 ἀνικήτους καὶ μεγάλας δυνάμεις ἐπιβάλλεσθαι δια-
 κινδυνεύειν, μηδεμιᾶς ἀνάγκης κατεπειγούσης, καὶ
 φρονήσει δοκοῦντα διαφέρειν, μηδὲ ταῖς περιβοήτοις

τῶν Θηβαίων συμφοραῖς νενουθεῖσθαι. οὐ μὲν
ἀλλὰ τῶν πρέσβειων ἐπαπορευομένων τὰς πόλεις, καὶ
τῇ συνήθει τῶν λόγων δεινότητι παρορμώντων πρὸς
τὸν πόλεμον, αἱ πλεῖσται μὲν συνέθεντο τὴν συμμα-
χίαν, αἱ μὲν κατ' ἔθνος, αἱ δὲ κατὰ πόλιν.

Recensus sociorum belli. Bocoti Macedonum partibus se ad-
iungunt.

11. Τῶν δ' ἄλλων Ἑλλήνων οἱ μὲν πρὸς Μακε-
δόνας ἀπέκλιναν, οἱ δὲ τὴν ἡσυχίαν εἶλοντο. Αἰτω-
λοὶ μὲν οὖν ἅπαντες πρῶτοι συνέθεντο τὴν συμμα-
χίαν, καθάπερ προεῖρηται· μετὰ δὲ τούτους Θεττα-
λοὶ μὲν πάντες, πλην Πελινναίων· Οἰταῖοι δὲ, πλην
Ἡρακλειωτῶν· Ἀχαιῶν δὲ Φθιώται, πλην Θηβαίων·
Μηλιεῖς δὲ, πλην Μαλέων· ἐξῆς δὲ Λωριεῖς ἅπαν-
τες, καὶ Λοκροὶ, καὶ Φωκεῖς· ἔτι δὲ Αἰνιᾶνες, καὶ
Ἀλυζαῖοι, καὶ Δύλοπες· πρὸς δὲ τούτοις, Ἀθάμαν-
τες καὶ Λευκάδιοι, καὶ Μολοττῶν οἱ περὶ Ἀρυπταῖον.
οὗτος δ' ὕπουλον συμμαχίαν συνθέμενος, ὕστερον
διὰ προδοσίας συνήργησε τοῖς Μακεδόσι. τῶν τ'
Ἰλλυριῶν καὶ Θρακῶν ὀλίγοι συνέθεντο συμμαχίαν,
διὰ τὸ πρὸς τοὺς Μακεδόνας μῖσος. ἐξῆς δὲ συνε-
λάβοντο τοῦ πολέμου Καρύστιοι μὲν ἐξ Εὐβοίας,
τελευταῖοι δὲ τῶν Πελοποννησίων Ἀργεῖοι, Σικνώ-
νιοι, Ἠλεῖοι, Μεσσήνιοι, καὶ οἱ τὴν ἄκτὴν κατοι-
κοῦντες. οἱ μὲν οὖν συμμαχίαν συνθέμενοι τῶν Ἑλ-
λήνων ὑπῆρχον οἱ προεῖρημένοι. ὁ δὲ δῆμος ἀπέ-
στελλε στρατιώτας τῷ Λεωσθένει βοηθήσοντας, πο-
λιτικοὺς μὲν πεζοὺς πεντακισχιλίους, ἵππεῖς δὲ πεν-
τακοσίους, μισθοφόρους δὲ δισχιλίους. τούτων δὲ

πορευομένων διὰ τῆς Βοιωτίας, ἄλλοτρίους συνέ-
βαινεν εἶναι τοὺς Βοιωτοὺς τοῖς Ἀθηναίοις, διὰ
τοιαύτας τινὰς αἰτίας· Ἀλέξανδρος Θήβας κα-
τασκάψας, τὴν χώραν τοῖς περιοικοῦσι Βοιωτοῖς
ἔδωκεν. οὗτοι δὲ κατακληρουχήσαντες τὰς τῶν
ἡτυχηκότων κτήσεις, ἐκ τῆς χώρας μεγάλας ἐλάμβανον
προσόδους. διόπερ εἰδότες ὅτι κρατήσαντες
Ἀθηναῖοι τῷ πολέμῳ, τοῖς Θηβαίοις ἀποκαταστή-
σουσι τὴν τε πατρίδα καὶ τὴν χώραν, ἀπέκλιναν
πρὸς τοὺς Μακεδόνας. στρατοπεδεύοντων δ' αὐτῶν
περὶ τὰς Πιλαταιάς, ὁ Λεωσθένης μέρος τῆς ἰδίας
δυνάμειως ἀναλαβὼν, ἦκεν εἰς τὴν Βοιωτίαν. μετὰ
δὲ τῶν Ἀθηναίων παραταξάμενος πρὸς τοὺς ἐγχω-
ρίους, μάχῃ τε ἐνίκησε, καὶ τρόπαιον στήσας ταχέως
ἐπανῆλθεν εἰς Πύλιν· ἐνταῦθα γὰρ διατρέβων
χρόνον τινὰ προκατείληπτο τὰς παρόδους, καὶ τὴν
τῶν Μακεδόνων δύναμιν ἀνεδέχετο.

Antipater, Alexandri in Europa imperator, coactis copiis obni-
tuitur; sed proelio victus, Lamiam in Thessalia confugere cogitur.

12. Ἀντίπατρος δ' ἀπολελειμμένος ὑπ' Ἀλεξαν-
δρου στρατηγὸς τῆς Εὐρώπης, ὥς ἐπύθετο τὴν τε
τοῦ βασιλείως ἐν Βαβυλῶνι τελευτήν, τὴν τε τῶν
σατραπειῶν διαίρεσιν, πρὸς μὲν Κρατερόν εἰς Κι-
λικίαν διεπέμπετο, παρακαλῶν τὴν ταχίστην βοή-
θῃσαι· (οὗτος γὰρ προαπεσταλμένος εἰς Κιλικίαν,
ἡμελλε κατὰγειν εἰς Μακεδονίαν τοὺς ἀπολελυμένους
τῆς στρατείας Μακεδόνας, ὄντας ὑπὲρ τρισμυρίους)
πρὸς δὲ Φιλώταν τὸν εἰληφότα σατραπείαν τὴν ἐφ'
Ἑλλησπόντῳ Φρυγίαν, ὁμοίως ἀξιῶν καὶ τοῦτον

βοηθῆσαι, καὶ μίαν τῶν ἑαυτοῦ θυγατέρων συνοικεῖν ἐπαγγελλόμενος. πυθόμενος δὲ τὴν ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων συνδρομὴν ἐπ' αὐτὸν γεγενημένην, τῆς μὲν Μακεδονίας ἀπέλιπε στρατηγὸν Σίππαν, δοὺς στρατιώτας τοὺς ἱκανοὺς, καὶ παραγγείλας στρατολογεῖν ὡς πλείστους. αὐτὸς δ' ἀναλαβὼν Μακεδόνας μὲν μυρίους καὶ τρισχιλίους, ἵππεῖς δὲ ἑξακοσίους, (ἐσπᾶνιζε γὰρ ἡ Μακεδονία στρατιωτῶν πολιτικῶν, διὰ τὸ πλῆθος τῶν ἀπεσταλμένων εἰς τὴν Ἀσίαν ἐπὶ διαδοχὴν τῆς στρατιᾶς) ἀνέξευξεν ἐκ τῆς Μακεδονίας εἰς Θειταλίαν, συμπαραπλέοντος αὐτῷ τοῦ σιόλου παντός, ὃν ἀπεσταλκὸς ἦν Ἀλέξανδρος παραπέμψοντα πλῆθος χρημάτων ἐκ τῶν βασιλικῶν θησαυρῶν εἰς τὴν Μακεδονίαν, οὐσῶν πασῶν τῶν τριήρων ἑκατὸν καὶ δέκα. οἱ δὲ Θειταλοὶ τὸ μὲν πρῶτον συμμαχοῦντες τῷ Ἀντιπάτρῳ, πολλοὺς καὶ ἀγαθοὺς ἵππεῖς ἐξέπεμψαν αὐτῷ. ὕστερον δ' ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων μεταπεισθέντες, ἀφίππευσαν πρὸς Λεωσθένην, καὶ μετὰ τῶν Ἀθηναίων ταχθέντες, διεπολέμουν ὑπὲρ τῆς τῶν Ἑλλήνων ἐλευθερίας. μεγάλης δὲ δυνάμειος ταύτης τοῖς Ἀθηναίοις προσγεγενημένης, οἱ μὲν Ἕλληνες ἐκράτουν, πολὺ τῶν Μακεδόνων ὑπερέχοντες. ὁ δὲ Ἀντίπατρος μάχη λειφθεὶς, καὶ τὸ λοιπὸν οὔτε παρατάξασθαι τολμῶν, οὔτ' εἰς τὴν Μακεδονίαν ἐπανελθεῖν ἀσφαλῶς δυνάμενος, κατέφυγεν εἰς πόλιν Λαμίαν. ἐν ταύτῃ δὲ τὴν δύναμιν συνέχων, καὶ τὰ τεῖχη κατασκευάζων, ἔτι δὲ παρασκευὰς ὀπλῶν καὶ καταπελτῶν καὶ σίτου ποιούμενος, ἐκαρπαδόκει τοὺς ἀπὸ τῆς Ἀσίας συμμάχους.

Leosthenes eum inclusum obsidione tenet; sed facta eruptione commissoque proelio Macedones vincunt, et Leosthenes ipse cadit. Tum Demosthenes exsilii poenam subiit. In Leosthenis locum successit Antiphilus.

13. Λεωσθένης δὲ μετὰ πάσης τῆς δυνάμεως παρελθὼν πλησίον τῆς Λαμίας, καὶ τὴν παρεμβολὴν ὀχυρωσάμενος τάφρῳ βαθεῖα καὶ χάρακι, τὸ μὲν πρῶτον ἐκτάξας τὴν δύναμιν προσῆγε τῇ πόλει, καὶ τοὺς Μακεδόνας εἰς μάχην προὔκαλεῖτο. μὴ τολμώντων δὲ αὐτῶν διαγωνίσασθαι, προσβολὰς καθ' ἡμέραν τοῖς τείχεσιν ἐκ διαδοχῆς ἐποιεῖτο. ἀμυνομένων δὲ τῶν Μακεδόνων εὐρώστως, πολλοὶ τῶν προπετῶν βιαζομένων Ἑλλήνων ἀπώλλυντο· δυνάμειος γὰρ ἀξιολόγου κατὰ τὴν πόλιν οὕσης, καὶ βελῶν παντοδαπῶν ἀφθονίας, ἔτι δὲ τείχους πολυτελοῦς κατεσκευασμένου, ῥαδίως οἱ πολιορκούμενοι περιεγίνοντο. ὁ δὲ Λεωσθένης, ἀπογνοὺς τὴν ἐκ βίας ἄλωσιν τῆς πόλεως, τὰς ἀγομένας εἰς αὐτὴν ἀγορὰς παρηρεῖτο, νομίζων ῥαδίως τῇ σιτοδείᾳ καταπολεμήσειν τοὺς ἐγκεκλεισμένους ἐν τῇ πόλει. κατεσκευάζε δὲ καὶ τεῖχος, καὶ τάφρον ὥρυτε μεγάλην καὶ βαθεῖαν, εἵργων τοὺς πολιορκουμένους ἀπὸ τῆς ἐξόδου. μετὰ δὲ ταῦτα Αἰτωλοὶ μὲν ἀξιώσαντες τὸν Λεωσθένην διὰ τινὰς ἐθνικὰς χρείας κατὰ τὸ παρὸν ἀπελθεῖν ἐπ' οἴκου, πάντας ἐπανῆλθον εἰς τὴν Αἰτωλίαν. οὕτω δὲ τῶν περὶ Ἀντίπατρον καταπονηθέντων, καὶ τῆς πόλεως κινδυνευούσης ἄλῃναι διὰ τὴν προσδοκωμένην σιτοδείαν, ἥ τύχη τὸ παράδοξον ἀπένειμε τοῖς Μακεδόσιν εὐκλήρημα. τοῦ γὰρ Ἀντιπάτρου τοῖς τὰς τάφρους ὀρύττουσιν ἐπιθεμέ-

ρου, καὶ συμπλοκῆς γενομένης, ὁ μὲν Λεωσθένης παραβροηθὼν τοῖς ἰδίοις, καὶ πληγεὶς εἰς τὴν κεφαλὴν λίθῳ, παραχορῆμα ἔπεσς, καὶ λειποψυχήσας εἰς τὴν παρεμβολὴν ἀπεκομίσθη. τῇ τρίτῃ δ' ἡμέρᾳ τελευτήσαντος αὐτοῦ, καὶ ταφέντος ἡρωϊκῶς, διὰ τὴν ἐν τῷ πολέμῳ δόξαν, ὁ μὲν δῆμος τῶν Ἀθηναίων τὸν ἐπιτάφιον ἔπαινον εἰπεῖν προσέταξεν Ὑπερείθῃ, τῷ πρωτεύοντι τῶν ῥητόρων τῇ τοῦ λόγου δεινότητι καὶ τῇ κατὰ τῶν Μακεδόνων ἀλλοτριότητι. καὶ ἐκείνον γὰρ τὸν καιρὸν ὁ μὲν κορυφαῖος τῶν Ἀθηνησι ῥητόρων Δημοσθένης ἐπεφύγει, καταδεδικασμένος ὡς εἰληφῶς τῶν Ἀρπαλείων χρημάτων· ἀντὶ δὲ τοῦ Λεωσθένους κατεστάθη στρατηγὸς Ἀντίφιλος, ἀνὴρ συνέσει στρατηγικῇ καὶ ἀνδρείᾳ διαφέρων. καὶ τὰ μὲν κατὰ τὴν Εὐρώπην ἐν τούτοις ἦν.

Ptolemaeus, Aegypti satrapa, cum Antipatro foedus contra Perdiccam iungit. Lyzimachus in Thracia Scoutham regem bello impugnat. Inter haec Leonnatus, ex Asia in Europam traiciens, auxiliis adiuvat Antipatrum.

14. Κατὰ δὲ τὴν Ἀσίαν, τῶν μεμερισμένων τὰς σατραπείας Πτολεμαῖος μὲν ἀκινδύνως παρέλαβε τὴν Αἴγυπτον, καὶ τοῖς μὲν ἐγχωρίοις φιλανθρωπῶς προσεφέρετο, παραλαβὼν δὲ ὀκτακισχίλια τάλαντα, μισθοφόρους ἤθροιζε, καὶ δυνάμεις παρεσκευάζετο· συνέτρεχε δὲ καὶ φίλων πλῆθος πρὸς αὐτὸν, διὰ τὴν ἐπιείκειαν. πρὸς δὲ Ἀντίπατρον διαπρσεβευόμενος, κοινὸπραγίαν συνέθετο, σαφῶς εἰδὼς, ὅτι Περδικκας ἐπιβαλεῖται παρελῆσθαι τὴν τῆς Αἰγύπτου σατραπείαν. Λυσίμαχος δ' ἐπιβαλὼν τοῖς κατὰ τὴν Θράκην τόποις, καὶ καταλαβὼν Σεύθην τὸν βασι-

λεία κατεστρατοπεδευκότα πεζοῖς μὲν δισμυρίοις,
 ἵππεῦσι δ' ὀκτακισχίλοις, οὐ κατεπλάγη τὸ μέγεθος
 τῆς δυνάμεως. ἔχων δὲ τοὺς σύμπαντας πεζοὺς μὲν
 οὐ πλείους τῶν τετρακισχιλίων, ἵππεῖς δὲ δισχιλίους,
 συνῆψε μάχην τοῖς Βαρβάροις. ταῖς μὲν οὖν ἄν-
 δραγαθίαις προεῖχεν αὐτῶν, τοῖς δὲ πλήθει λιπό-
 μενος, καρτερὰν μάχην συνεστήσατο, καὶ πολλοὺς
 μὲν τῶν ἰδίων ἀποβαλὼν, πολλαπλασίους δ' ἀπο-
 κτείνας, ἐπανῆλθεν εἰς τὴν στρατοπεδείαν, ἀμφίδο-
 ξον ἔχων τὴν νίκην. τότε μὲν οὖν ἐχωρίσθησαν ἐκ
 τῶν τόπων αἱ παρ' ἀμφοτέροις δυνάμεις, καὶ παρα-
 σκευὰς μεῖζους ἐποιοῦντο πρὸς τὴν τῶν ὅλων διά-
 θεσιν. Λεοννάτος δὲ, παραγενομένου πρὸς αὐτὸν
 Ἑκαταίου πρεσβευτοῦ, καὶ δεομένου βοηθῆσαι τὴν
 ταχίστην Ἀντιπάτρω καὶ Μακεδόσιν, ἐπηγγέλato
 συμμαχήσειν. διαβὰς οὖν εἰς τὴν Εὐρώπην, καὶ
 καταντήσας εἰς Μακεδοσίαν, προσελάβετο πολλοὺς
 στρατιώτας Μακεδόνας· ἀθροίσας δὲ τοὺς ἅπαντας
 πεζοὺς μὲν πλείους τῶν δισμυρίων, ἵππεῖς δὲ δισχι-
 λίους καὶ πεντακοσίους, προῆγε διὰ τῆς Θετταλίας
 ἐπὶ τοὺς πολεμίους.

Graeci, soluta Lamiac obsidione, Leonnato infestis obviam eunt.
 Proelio equestri Leonnatus fusus et occisus. Victos colligit Anti-
 pater, et in tutum se recipit. Sed maris imperium oblinet classis
 Macedonia, d. i. e. Clito duplici proelio victrix.

15. Οἱ δὲ Ἕλληνες, λύσαντες τὴν πολιορκίαν,
 καὶ τὴν στρατοπεδείαν ἐμπρήσαντες, τὸν μὲν ἀχρεῖον
 εἰς παράταξιν ὄχλον καὶ τὰς παρασκευὰς εἰς Με-
 λίτιαν πόλιν ἐξέπεμψαν· αὐτοὶ δ' εὐζῶνοι καὶ
 πρὸς μάχην ὄντες ἑτοιμοί, προῆγον ἀπαντήσοντες
 τοῖς περὶ Λεοννάτον, πρὸ τοῦ τὸν Ἀντίπατρον

συμμίζαι, καὶ τὰς δυνάμεις ἀμφοτέρως εἰς ἓνα τόπον
 συνελθεῖν. εἶχον δὲ τοὺς σύμπαντας, πιζοὺς μὲν
 διςμυρίους καὶ διςχιλίους· (οἱ γὰρ Αἰτωλοὶ πάντες
 προαπηλλαχότες ἦσαν εἰς τὴν οἰκίαν, καὶ τῶν ἄλλων
 Ἑλλήνων οὐκ ὀλίγοι κατ' ἐκείνον τὸν καιρὸν ὑπῆρ-
 χον εἰς τὰς πατρίδας κεχωρισμένοι) ἱππεῖς δὲ συνε-
 στρατεύοντο πλείους τῶν τριςχιλίων καὶ πεντακο-
 σίων, ὧν ἦσαν Θετταλοὶ διςχιλίοι, διάφοροι ταῖς
 ἀρεταῖς, ἐν οἷς εἶχον μάλιστα τὰς τῆς νίκης ἐλπίδας.
 γενομένης δὲ ἱππομαχίας ἰσχυρῶς ἐπὶ πολὺν χρόνον,
 καὶ τῶν Θετταλῶν διὰ τὰς ἀρετὰς ἐπικρατούντων,
 ὁ μὲν Λεοννάτος λαμπρῶς ἀγωνισάμενος, καὶ δια-
 κλεισθεὶς εἰς τόπον τελματώδη, τοῖς ὅπλοις ἤλατ-
 τοῦτο· πολλοῖς δὲ τραύμασι περιπεσὼν, καὶ τελευ-
 τήσας, ὑπὸ τῶν ἰδίων ἤρθη, καὶ πρὸς τὴν ἀποσκευὴν
 ἀπηνέχθη τετελευτηκώς. τῇ δ' ἱππομαχίᾳ λαμπρῶς
 τῶν Ἑλλήνων νενικηκότων, Μένωνος ἱππαρχοῦντος
 τοῦ Θετταλοῦ, εὐθύς ἢ τῶν Μακεδόνων φάλαγξ,
 φοβουμένη τοὺς ἱππεῖς, ἀπεχώρησεν ἐκ τοῦ πεδίου
 πρὸς τὰς ὑπερκείμενας δυσχωρίας, καὶ τῇ τῶν τόπων
 ὀχυρότητι τὴν ἀσφάλειαν περιεποιήσατο. τῶν δὲ
 Θετταλῶν ἱππέων προσμαχομένων, καὶ διὰ τὴν
 δυσχωρίαν ἀπράκτων γινομένων, οἱ μὲν Ἕλληνες,
 τρόπαιον στήσαντες, καὶ τῶν νεκρῶν κυριεύσαντες,
 ἀπηλλάγησαν ἐκ τῆς μάχης. τῇ δ' ὑστεραίᾳ παρα-
 γενθέντος Ἀντιπάτρου μετὰ τῆς δυνάμews, καὶ
 συμμίζαντος τοῖς ἡττημένοις, μίαν οἱ πάντες Μακε-
 δόνες ἐποίησαντο τὴν στρατοπεδείαν, καὶ τὴν τῶν
 ὅλων στρατηγίαν παρέλαβεν Ἀντίπατρος. οὗτος δὲ

κρυνας ἐπὶ τοῦ παρόντος ἡσυχίαν ἔχειν, καὶ θεωρῶν
 τοὺς πολεμίους ἱπποκρατοῦντας, τὴν μὲν διὰ τῶν
 ὀπλων προσχώρησιν ἀπέγνω, διὰ δὲ τῆς δυσχωρίας
 προάγων, καὶ τοὺς ὑπερδεξίους τόπους προκαταλαμ-
 βανόμενος, ἀπεχώρησεν ἐκ τούτων τῶν τόπων. Ἀντί-
 φίλος δὲ ὁ τῶν Ἑλλήνων στρατηγός, ἐπιφανεῖ μάχῃ
 νικήσας τοὺς Μακεδόνας, ἐφήδρευε περὶ Θετταλίαν
 διατρίβων, καὶ παραδοκῶν τὴν τῶν πολεμίων ὁρμὴν
 καὶ τὰ μὲν κατὰ τοὺς Ἑλληνας ἐν τοιαύταις εὐημε-
 ρίαις ὑπῆρχε. τῶν δὲ Μακεδόνων θαλαττοκρατούν-
 των, οἱ Ἀθηναῖοι πρὸς ταῖς ὑπαρχούσαις ναυσὶν
 ἄλλας κατεσκεύασαν, ὥστε γενέσθαι τὰς πάσας
 ἑκατὸν ἐβδομήκοντα. τῶν δὲ Μακεδονικῶν οὐσῶν
 νεῶν διακοσίων καὶ τεσσαράκοντα, τὴν ναυαρχίαν
 εἶχε Κλεῖτος. οὗτος δὲ ναυμαχήσας πρὸς Ἡετίωνα
 τὸν Ἀθηναίων ναύαρχον, νενίκηκε δυσὶ ναυμαχίαις,
 καὶ συχνὰς τῶν πολεμίων νεῶν διέφθειρε, περὶ τὰς
 καλουμένας Ἐχινάδας νήσους.

Interea Perdicas bello subigit Ariarathen. Cappadociae satra-
 pia Cardiano tradita. Tum Antipater per Craterum, e Sicilia ve-
 nientem, novis copiis auctus

16. Ἄμα δὲ τούτοις πραττομένοις, Περδίκκας,
 ἔχων μεθ' ἑαυτοῦ τὸν τε βασιλέα Φίλιππον καὶ τὴν
 βασιλικὴν δύναμιν, ἐστράτευσεν ἐπὶ Ἀσιαράθην τὸν
 Καππαδοκίας δυνάστην. οὗτος γὰρ οὐ προσέχων
 τοῖς Μακεδόσιν, ὑπὸ μὲν Ἀλεξάνδρου παρεωράθη,
 διὰ τοὺς περὶ Δαρεῖον ἀγῶνας καὶ περισπασμοὺς,
 ἀναστροφὴν δὲ πολυχρόνιον ἔσχε, κυριεύων τῆς
 Καππαδοκίας. διὸ καὶ πολλὰ μὲν ἐκ τῶν προσόδων
 χρήματα ἤθροισε, δυνάμεις δ' ἐγχωρίους καὶ ξενικὰς

μεγάλας συνεστήσατο. διὸ καὶ βασιλείας ἀντιποιοῦ-
μενος, ἔτοιμος ἦν πρὸς τὸν Περδίκκην διαγωνίζεσθαι,
πεζοὺς μὲν ἔχων τρισμυρίους, ἵππεις δὲ μυρίους
πεντακισχιλίους. ὁ δὲ Περδίκκας, συνάψας αὐτῷ
μάχην, καὶ τῇ παρατάξει νικήσας, ἀνείλε μὲν εἰς
τετρακισχιλίους, ἐξώγησε δὲ ὑπὲρ τοὺς πεντακισχι-
λίους, ἐν οἷς ἦν καὶ αὐτὸς ὁ Ἀριαράθης. τοῦτον
μὲν οὖν καὶ τοὺς συγγενεῖς αὐτοῦ πάντας αἰκισά-
μενος ἀνестаύρωσε· τοῖς δ' ἡττηθεῖσι συγχωρήσας
τὴν ἀσφάλειαν, καὶ καταστήσας τὰ κατὰ τὴν Καπ-
παδοκίαν, παρέδωκε τὴν σατραπείαν Εὐμένει τῷ
Καρδιανῷ, καθάπερ ἐξ ἀρχῆς ἦν μεμερισμένος. ὑπὸ
δὲ τοὺς αὐτοὺς καιροὺς καὶ Κρατερός ἐκ Κιλικίας
ἀναξεύξας, ἦκεν εἰς Μακεδονίαν, βοηθήσων τοῖς
περὶ τὸν Ἀντίπατρον, καὶ διορθωσόμενος τὰς γεγε-
νημένας ἡτίας τῶν Μακεδόνων. ἦγε δὲ πεζοὺς μὲν
τῶν εἰς Ἀσίαν Ἀλεξάνδρῳ συνδιαβεβηκότων ἑξακισχι-
λίους, τῶν δὲ ἐν παρόδῳ προσειλημμένων τετρα-
κισχιλίους, Πέρσας δὲ τοξότας καὶ σφενδονήτας χι-
λίους, ἵππεις δὲ χιλίους καὶ πεντακοσίους. παρελθὼν
δ' εἰς τὴν Θετταλίαν, καὶ τοῦ πρωτείου παραχω-
ρήσας ἐκουσίως Ἀντιπάτρῳ, κοινῇ μετ' αὐτοῦ κα-
τεστρατοπέδευσε παρὰ τὸν Πηνειὸν ποταμόν. οἱ δὲ
πάντες ἡθροίσθησαν σὺν τοῖς μετὰ Λεοννάτου πα-
ραγεγεννημένοις, πεζοὶ μὲν πλείους τῶν τετρακισμυ-
ρίων ἐν τοῖς βαρέσιν ὄπλοις, τοξάται δὲ καὶ σφενδο-
νῆται τριχίλιοι, ἵππεις δὲ πεντακισχιλιοι.

Græci, interea nimis securi facti, in Thessalia proelio victi
pacem petunt. Singulae civitates singularem pacem consequuntur,
exceptis Aetolis et Atheniensibus.

17. Οἱ δὲ Ἕλληνες κατὰ τοῦτον τὸν καιρὸν ἄντεστρατοπέδενσαν, πολὺ τοῖς πλήθεσι λειπόμενοι. πολλοὶ γὰρ αὐτῶν διὰ τὰς προγεγενημένας εὐημερίας καταφρονοῦντες τῶν πολεμίων, εἰς τὰς πατρίδας ἦσαν ἀπεληλυθότες πρὸς τὴν τῶν ἰδίων ἐπίσκεψιν. δι' αἷς αἰτίας πολλοὶ, τῶν στρατιωτῶν ἀτακτούντων, ὑπολοίπους εἶχον ἐν τῇ παρεμβολῇ, πεζοὺς μὲν δισμυρίους καὶ πεντακισχιλίους, ἵππεῖς δὲ τρισχιλίους καὶ πεντακοσίους, ἐν οἷς μάλιστα εἶχον τὰς τῆς νίκης ἐλπίδας, διὰ τε τὰς τῶν ἀνδρῶν ἀρετὰς, καὶ διὰ τὸ πεδινὴν ὑποκεῖσθαι χώραν. τέλος δὲ τῶν περὶ Ἀντίπατρον καθ' ἡμέραν προαγόντων τὰς δυνάμεις, καὶ προκαλουμένων εἰς μάχην, τὸ μὲν πρῶτον ἀνέμενον τοὺς ἀπὸ τῶν πόλεων παραγενησόμενους· τῶν δὲ καιρῶν κατεπειγόντων, ἤναγκάζοντο συγκαταβαίνειν εἰς τὸν ὑπὲρ τῶν ὅλων κίνδυνον. ἐκτάξαντες δὲ τὴν δύναμιν καὶ σπεύδοντες διὰ τῶν ἵππεων κρῖναι τὸν πόλεμον, τοὺτους πρὸ τῆς τῶν πεζῶν φάλαγγος ἔστησαν. γενομένης δὲ ἵππομαχίας, καὶ τῶν Θετταλῶν ἵππεων πλεονεκτούντων διὰ τὰς ἀρετὰς, οἱ περὶ τὸν Ἀντίπατρον ἐπήγαγον τὴν ἰδίαν φάλαγγα, καὶ τοῖς πεζοῖς τῶν πολεμίων ἐπιρρόξαντες, πολὺν ἐποιοῦντο φόνον. οἱ δ' Ἕλληνες τὸ βάρος καὶ τὸ πλῆθος τῶν πολεμίων οὐ δυνάμενοι φέρειν, εὐθὺς ἀπεχώρησαν πρὸς τὰς δυσχωρίας, τηροῦντες τὰς τάξεις ἐπιμελῶς. διὸ καὶ δραξάμενοι τόπων ὑπερδεξίων, ἑαδίως ἡμύναντο τοὺς Μακεδόνας, ὑπερδεξίον ἔχοντες τὴν στάσιν. οἱ δὲ τῶν

Ἑλλήνων ἱππεῖς ἐπὶ τοῦ προτερηματος ὄντες, ὥς
 ἔγνωσαν τὴν τῶν πεζῶν ἀποχώρησιν, εὐθὺς πρὸς
 ἐκείνους ἀφίππευσαν· τότε μὲν οὖν τοῦτον τὸν τρό-
 πον ἀγωνισάμενοι διελύθησαν, ρεπούσης τῆς νίκης
 πρὸς τοὺς Μακεδόνας. ἀπέθανον δ' ἐν τῇ μάχῃ
 τῶν μὲν Ἑλλήνων πλείους τῶν πεντακοσίων, τῶν δὲ
 Μακεδόνων ἑκατὸν καὶ τριάκοντα. τῇ δ' ὑστεραίᾳ
 Μένων μὲν καὶ Ἀντίφιλος οἱ τῶν Ἑλλήνων ἡγεμόνες
 συνεδρεύσαντες ἐβουλεύσαντο, πότερον ἀναμείναντες
 τοὺς ἀπὸ τῶν πόλεων συμμάχους, καὶ καταστάντες
 ἀξιόμαχοι, περὶ τῶν ὅλων διακρίνονται, ἢ τῷ πα-
 ρόντι καιρῷ συνεῖξαντες, πρὸς βεβύωνται περὶ διαλύ-
 σεως. ἔδοξεν οὖν ἀποστέλλειν κήρυκας περὶ τῆς τοῦ
 πολέμου καταλύσεως. πραξάντων δ' αὐτῶν τὸ δό-
 ξαν, ἀπεκρίθησαν οἱ περὶ τὸν Ἀντίπατρον κατὰ
 πόλεις πρὸς βεβύειν. οὐδεὶς γὰρ τρόπῳ κοινὴν σύλ-
 λυσιν ποιήσασθαι. τῶν δὲ Ἑλλήνων οὐ προσδεχο-
 μένων τὰς κατὰ πόλιν διαλύσεις, οἱ μὲν περὶ τὸν
 Ἀντίπατρον καὶ Κρατερόν ἐπολιόρκουν τὰς ἐπὶ
 Θετταλίαν πόλεις, καὶ κατὰ κράτος ἤρουν, μὴ δυ-
 ναμένων τῶν Ἑλλήνων βοηθεῖν. διὸ καὶ τῶν πόλεων
 περιφόβων οὐσῶν, καὶ κατ' ἰδίαν ἐκάστης πρὸς βεβυού-
 σης περὶ διαλύσεως, πάσαις συγχωρῶν τὴν εἰρήνην,
 ἐπεικῶς προσεφέρετο. διόπερ ἐμπεσοῦντος ὁρμῆς εἰς
 τὰς πόλεις ἰδίᾳ πορίζεσθαι τὴν σωτηρίαν, ταχὺ
 πᾶσαι τῆς εἰρήνης εἵτηχον. οἱ δ' ἄλλοτριώτατα
 διακείμενοι πρὸς τοὺς Μακεδόνας Αἰτωλοὶ καὶ
 Ἀθηναῖοι, συμμάχων ὄντες ἔρημοι, μετὰ τῶν ἰδίων
 στρατηγῶν ἐβουλεύοντο περὶ τοῦ πολέμου.

Tandem Athenienses quoque, vi coacti, Demadem de pace impetranda mittunt. Antipater in fidem recepit Atheniensium civitatem, eamque in meliorem formam transmutavit, relicto praefecto cum praesidio. Ita finito bello Lamiaeo Antipater et Craterus redeunt. Samii in libertatem mox vindicati.

18. Ἀντίπατρος δὲ διὰ ταύτης τῆς στρατηγίας διαλύσας τὸ σύστημα τῶν Ἑλλήνων, ἤγαγε τὴν δύναμιν πᾶσαν ἐπὶ τοὺς Ἀθηναίους. ὁ δὲ δῆμος ἐξημῶθεις τῆς τῶν συμμάχων βοηθείας, ἐν ἀπορίᾳ πολλῇ καθειστήκει· πάντων δὲ καταφερομένων ἐπὶ τὸν Δημῶδην, καὶ βοῶντων τοῦτον ἐκπέμπειν πρεσβευτὴν πρὸς Ἀντίπατρον ὑπὲρ τῆς εἰρήνης, οὗτος μὲν καλούμενος σύμβουλος οὐχ ὑπήκουσεν. ἦν γὰρ τρεῖς ἡλικίως παρὰ νόμον, καὶ διὰ τοῦτο γεροντὶς ἄτιμος, καὶ κωλυόμενος ὑπὸ τῶν νόμων συμβουλευεῖν· ἀπολαβὼν δὲ τὴν ἐπιτιμίαν ὑπὸ τοῦ δήμου, παραχοῆμα ἐξεπέμφθη πρεσβευτὴς μετὰ Φωκίωνος καὶ τινων ἐτέρων. τοῦ δ' Ἀντιπάτρου διακούσαντος τῶν λόγων, καὶ δόντος ἀπόκρισιν ὡς ἄλλως οὐ μὴ συλλύσῃται τὸν πρὸς Ἀθηναίους πόλεμον, ἐὰν μὴ τὰ κατ' ἑαυτοὺς ἐπιτρέψωσιν αὐτῷ· (καὶ γὰρ ἐκεῖνους συγκλείσαντας εἰς Λαμίαν τὸν Ἀντίπατρον, τὰς αὐτὰς ἀποκρίσεις πεποιῆσθαι, πρεσβεύσαντος αὐτοῦ περὶ τῆς εἰρήνης) ὁ δὲ δῆμος, οὐκ ὦν ἀξιόμαχος, ἠναγκάσθη τὴν ἐπιτροπὴν καὶ τὴν ἐξουσίαν πᾶσαν Ἀντιπάτρῳ δοῦναι περὶ τῆς πόλεως. ὁ δὲ, φιλανθρωπῶς αὐτοῖς προσενεχθεὶς, συνεχώρησεν ἔχειν τὴν τε πόλιν καὶ τὰς κτήσεις καὶ τὰλλα πάντα· τὴν δὲ πολιτείαν μετέστησεν ἐκ τῆς δημοκρατείας, καὶ προσέταξεν ἀπὸ τιμῆσεως εἶναι τὸ πολίτευμα, καὶ τοὺς μὲν κεκτημένους πλείω δραχμῶν δυσχιλίων,

κυρίους εἶναι τοῦ πολιτεύματος καὶ τῆς χειροτονίας· τοὺς δὲ κατωτέρω τῆς τιμήσεως, ἅπαντας ὡς ταραχώδεις ὄντας καὶ πολεμικοὺς ἀπήλασε τῆς πολιτείας, καὶ τοῖς βουλομένοις χώραν ἔδωκεν εἰς κατοίκησιν ἐν τῇ Θυράκῃ. οὗτοι μὲν οὖν ὄντες πλείους τῶν δισμυρίων καὶ δισχιλίων μετεστάθησαν ἐκ τῆς πατρίδος· οἱ δὲ τὴν ὠρισμένην τήμησιν ἔχοντες περὶ ἐννακισχιλίους, ἀπεδείχθησαν κύριοι τῆς τε πόλεως καὶ τῆς χώρας, καὶ κατὰ τοὺς Σόλωνος νόμους ἐπολιτεύοντο. πάντες δὲ τὰς οὐσίας εἰάθησαν ἔχειν ἀναφαιρέτους. φρούραρχον δὲ Μένυλλον καὶ φρουρὰν ἡναγκάσθησαν δέξασθαι, τὴν οὐκ ἐπιτρέψουσιν οὐδενὶ νεωτερίζειν. περὶ δὲ τῆς Σάμου τὴν ἀναφορὰν ἐπὶ τοὺς βασιλεῖς ἐποιήσαντο. Ἀθηναῖοι μὲν οὖν παρ' ἐλπίδα φιλανθρωπευθέντες, ἔτυχον τῆς εἰρήνης, καὶ τὸ λοιπὸν ἀταράχως πολιτευόμενοι, καὶ τὴν χώραν ἀδεῶς καρπούμενοι, ταχὺ ταῖς οὐσίαις προσανέδραμον. ὁ δ' Ἀντίπατρος ἐπανελθὼν εἰς τὴν Μακεδονίαν, τὸν μὲν Κρατερόν ταῖς ἀρμοξούσαις τιμαῖς τε καὶ δωρεαῖς ἐκόσμησε, καὶ τῶν θυγατέρων μίαν συνοικίσας αὐτῷ τὴν πρεσβυτάτην Φίλαν, τὴν εἰς τὴν Ἀσίαν ἐπάνοδον συγκατεσκεύασεν. ὁμοίως δὲ καὶ ταῖς ἄλλαις Ἑλληνίσιν πόλεσιν ἐπιεικῶς προσεσχθεῖς, καὶ τὰ πολιτεύματα συναγῶν καλῶς, καὶ καταστήσας, ἐπαίνων καὶ στεφάνων ἔτυχεν. ὁ δὲ Περδίκκας ἀποκαταστήσας τοῖς Σαμίσις τὴν τε πόλιν καὶ χώραν, κατήγαγεν αὐτοὺς εἰς τὴν πατρίδα πεφευγότας ἔτη τρισὶ πλείω τῶν τεσσαράκοντα.

Senaim contrahitur bellum Cyrenaicum, cuius causas altius repetit historicus. Remotior causa erat Thimbro, qui, Harpalo interfecto, eius copiis potitus, in Cyrenaeorum agrum traiecit, et hos sibi obnoxios reddidit.

19. Ἡμεῖς δ' ἐπεὶ τὰς κατὰ τὸν Λαμιακὸν πόλεμον ἐπιτελεσθείσας πράξεις διήλθομεν, μεταβησόμεθα πρὸς τὸν ἐν τῇ Κυρῆνῃ γενόμενον πόλεμον. ἵνα δὲ μὴ μικρὰν τοῖς χρόνοις ἀποπλανῶμεν τὸ συνεχὲς τῆς ἱστορίας, ἀναγκαῖόν ἐστι βραχὺ τοῖς χρόνοις προσαναδραμεῖν, ὅπως σαφεστεράς ποιήσωμεν τὰς κατὰ μέρος πράξεις, Ἀρπαλὸν γὰρ τὸν ἐκ τῆς Ἀσίας δρασμὸν ποιησαμένου, καὶ καταπλεύσαντος εἰς Κρήτην μετὰ τῶν μισθοφόρων, καθάπερ ἐν τῇ πρὸ ταύτης βίβλῳ δεδηλώκαμεν, Θίμβρων εἰς τῶν φίλων νομιζόμενος, δολοφονήσας τὸν Ἀρπαλόν, κύριος ἐγένετο τῶν τε χρημάτων καὶ τῶν στρατιωτῶν, ὄντων ἑπτακισχιλίων. ὁμοίως δὲ καὶ τῶν νεῶν ἐγκρατὴς γενόμενος, καὶ τοὺς στρατιώτας εἰς ταύτας θέμενος, κατέπλευσεν εἰς τὴν χώραν τῶν Κυρηναίων. ἀνειληφὺς δὲ μετ' αὐτοῦ τοὺς ἐκ τῆς Κυρῆνης φυγάδας, καὶ τούτους ἔχων καθηγουμένους τῆς ἐπιβολῆς διὰ τὴν τῶν τόπων ἐμπειρίαν, ἀπαντησάντων τῶν Κυρηναίων, καὶ μάχης γενομένης, ὁ Θίμβρων νικήσας, πολλοὺς μὲν ἀπέκτεινεν, οὐκ ὀλίγους δ' ἐξώγησε. κυριεύσας δὲ τοῦ λιμένος, ἐκπολιορκήσας καὶ καταπληξάμενος τοὺς Κυρηναίους, ἠνάγκασεν ὁμολογίαν ποιήσασθαι, ὥστε αὐτοὺς δοῦναι ἀργυρίου τάλαντα πεντακόσια, τῶν δὲ ἀρμάτων τὰ ἡμίση πρὸς τὰς στρατείας συνεκπέμπειν. διεπρεσβεύσατο δὲ καὶ πρὸς τὰς ἄλλας πόλεις, ἄξιων συμ-

μαχεῖν, ὥς μέλλοντος αὐτοῦ τὴν πλησιόχωρον Λιβύην καταστρέφεσθαι. διήρπασε δὲ καὶ τῶν ἐμπόρων τὰ καταλειφθέντα χρήματα ἐν τῷ λιμένι, καὶ τοῖς στρατιώταις εἰς διαρπαγὴν ἔδωκεν, ἐκκαλούμενος αὐτῶν τὰς προθυμίας εἰς τὸν πόλεμον.

Mnasicles, ex eius ducibus unus, cum deferisset ad Cyrenaeos, Thimbro multiplici clade affectus est.

20. Οὕτω δὲ τῶν πραγμάτων τῷ Θίμβρωνι προχωροῦντων, ἡ τύχη ταχὺ μεταβαλοῦσα ἱταπείνωσεν αὐτόν, διὰ τοιαύτης αἰτίας· τῶν ἡγεμόνων τῶν παρ' αὐτῷ τις, Κρής μὲν τὸ γένος, ὄνομα δὲ Μνασικλῆς, ἐμπειρίαν δ' ἔχων τῶν πολεμικῶν πράξεων, διηνέχθη πρὸς αὐτόν, ἐγκαλέσας μὲν περὶ τοῦ μερισμοῦ τῶν λαφύρων, καὶ φύσει ταραχώδης ὢν καὶ θρασὺς ἡυτομόλησε πρὸς τοὺς Κυρηναίους· κατηγόρησας δὲ πολλὰ τοῦ Θίμβρωνος εἰς ὠμότητα καὶ ἄπιστίαν, ἔπεισε λῦσαι τὰς ὁμολογίας, καὶ τῆς ἐλευθερίας ἀντέχεσθαι· διὸ καὶ ταλάντων ἐξήκοντα μόνων ἀποδεδομένων, τῶν δὲ λοιπῶν χρημάτων οὐ δεδομένων, ὁ μὲν Θίμβρων ἐγκαλέσας τοῖς ἄφεστηκόσι, συνέλαβε τῶν Κυρηναίων τοὺς παρόντας ἐν τῷ λιμένι, ὄντας περὶ ὀγδοήκοντα. εὐθὺ δὲ τὴν δύναμιν ἐπαγαγὼν ἐπὶ τὴν πόλιν ἐπολιόρκει τὴν Κυρήνην· οὐδὲν δὲ δυνάμενος προῦξαι, πάλιν πρὸς τὸν λιμένα ἐπανῆλθε· τῶν δὲ Βαρκαίων καὶ τῶν Ἑσπεριτῶν συμμαχοῦντων τῷ Θίμβρωνι, Κυρηναῖοι μέρος μὲν τῆς δυνάμεως ἀπέλιπον ἐν τῇ Κυρήνῃ τῷ μέρει δὲ στρατεύσαντες ἐπόρθουν τὴν τῶν ἄστυγμάτων χώραν. τούτων δ' ἐπικαλεσαμένων βοηθεῖν

τὸν Θίμβρωνα, ἅπαντας τοὺς στρατιώτας ἐξήγαγεν ἐπὶ τὴν συμμαχίαν. καθ' ὃν δὴ χρόνον ὁ Κρής συλλογισάμενος τὴν ἐρημίαν τοῦ λιμένος, ἔπεισε τοὺς ἐν Κνρῇνῃ καταλειφθέντας ἐπιθέσθαι τῷ λιμένι. ὑπακουσάντων δ' εὐθύς, αὐτὸς καθηγούμενος ἐπέθετο τῷ λιμένι, καὶ διὰ τὴν ἄπουσίαν τοῦ Θίμβρωνος θράδῳ ἐγκρατὴς γενόμενος, τὰ περιλειπούμενα τῶν φορτίων ἀποκατέστησε τοῖς ἐμπόροις, καὶ τὸν λιμένα φιλοτίμως ἐτήρει. ὁ δὲ Θίμβρων τὸ μὲν πρῶτον ἀθύμως εἶχεν, ἀπολωλεκῶς τόπῳ ἐπικαιρὸν καὶ τὰς τῶν στρατιωτῶν ἀποσκευάς· μετὰ δὲ ταῦτα θαρσύνσας, καὶ τὴν πόλιν τὴν ὀνομαζομένην Τεύχειρα ἐκπολιορκήσας, ἀνέδραμε ταῖς ἐλπίσιν μετ' ὀλίγον δὲ πάλιν αὐτὸν συνέβη περιπεσεῖν μεγάλῳ ἐλατιώμασι. οἱ γὰρ ἐν ταῖς ναυσὶν ὄντες, τοῦ λιμένος ἐστερημένοι, τροφῆς δὲ ἀποροῦντες, εἰώθεισαν καθ' ἡμέραν ἐπὶ τὴν χώραν ἐξίειναι, καὶ τὰς τροφὰς ἐκ ταύτης πορίζεσθαι. οἱ δὲ Αἴβυες ἐνεδρεύσαντες αὐτοὺς πλανωμένους κατὰ τὴν χώραν, πολλοὺς μὲν ἀπέκτειναν, οὐκ ὀλίγους δ' ἐξώρρησαν. οἱ δὲ περιλειφθέντες ἐκ τοῦ κινδύνου, καὶ φυγόντες εἰς τὰς ναῦς, ἀπέπλεον εἰς τὰς συμμαχίδας πόλεις. ἐπιγενομένου δὲ μεγάλου πνεύματος, αἱ πλεῖσται μὲν ὑπὸ τῆς θαλάσσης κατεποντίσθησαν, τῶν δ' ἄλλων αἱ μὲν εἰς Κύπρον, αἱ δ' εἰς Αἴγυπτον ἀπερρίφησαν.

Bello varia fortuna continuato diutius, tandem Ptolemaeus advocatus Thimbronem bello vincit, et Cyrenacos, duce Ophella, in potestatem suam redigit.

21. Ὁ δὲ Θίμβρων τηλικαύτῃ συμφορᾷ πε-

ριπεσῶν, ὅμως ἀντείχετο τοῦ πολέμου· προχειρισά-
 μενος δὲ τῶν φίλων τοὺς εὐθέτους, ἔπεμψεν εἰς τὴν
 Πελοπόννησον, ἀναληφομένους τῶν ξένων τοὺς
 ἐνδιατρίβοντας ἐπὶ Ταίναρον. ἔτι γὰρ ἀμισθῶτων
 γενομένων πολλοὶ διεπλανῶντο, ζητοῦντες τοὺς
 μισθοδοτήσαντας, καὶ τότε περὶ Ταίναρον ὑπῆρχον
 πλείους τῶν δισχιλίων καὶ πεντακοσίων· τοὺτους δὲ
 οἱ πεμφθέντες ἀνέλαβον, τὸν δὲ εἰς Κυρήνην πλοῦν
 ἐποιοῦντο. τῇ δὲ τούτων παρουσίᾳ οἱ μὲν Κυρη-
 ναῖοι θαρσύναντες τοῖς γεγονόσι προτερήμασι,
 μάχην συνῆψαν, καὶ νικῆσαντες τὸν Θίμβριον,
 πολλοὺς τῶν στρατιωτῶν ἀπέκτειναν. διὰ δὲ τὰς
 ἐλατιώσεις ὁ Θίμβριον ἀπογινώσκων ἤδη τὰ κατὰ
 τὴν Κυρήνην, παραδόξως πάλιν ἐθάρόθη. τῶν
 γὰρ ἀπὸ Ταίναρου στρατιωτῶν καταπλευσάντων,
 καὶ μεγάλης αὐτῷ χειρὸς προσγενομένης, εὐελπὶς
 ἐγένετο τῇ ψυχῇ. οἱ δὲ Κυρηναῖοι πάλιν θεωροῦν-
 τες τὸν πόλεμον αὐξόμενον, μετεπέμψαντο τὴν συμ-
 μαχίαν παρὰ τῶν πλησιοχώρων Λιβύων, καὶ παρὰ
 τῶν Καρχηδονίων. ἀθροίσαντες δὲ τοὺς ἅπαντας
 μετὰ τῶν πολιτικῶν στρατιώτας τρισμυρίους, ἤτοι-
 μάζοντο παρατάξει περὶ τῶν ὅλων διακριθῆναι.
 γενομένης δὲ παρατάξεως μεγάλης, ὁ μὲν Θίμβριον
 νικῆσας τῇ μάχῃ, καὶ πολλοὺς ἀνελὼν, περιχαρὴς
 ἦν, ὥς αὐτίκα μάλα κυριεύσων τῶν πλησίον πόλεων.
 οἱ δὲ Κυρηναῖοι, τῶν στρατηγῶν ἀπάντων ἀνηρη-
 μένων ἐν τῇ μάχῃ, τὸν Κρητὰ Μνασικλῆν μεθ'
 ἑτέρων εἵλοντο στρατηγόν. Θίμβριον δ' ἐπαρθεὶς
 τῇ νίκῃ, τὸν λιμένα τῶν Κυρηναίων ἐπολιόρκησε,

καὶ τῇ Κυρήνῃ καθ' ἡμέραν προσβολὰς ἐποιεῖτο. χρονίζοντος δὲ τοῦ πολέμου, Κυρηναῖοι μὲν, σπανίζοντες τῆς τροφῆς, ἐστασίασαν πρὸς ἀλλήλους· ἐπικρατούντων δὲ τῶν δημοτικῶν, καὶ τοὺς κτηματικούς ἐκβαλλόντων, οἱ τῆς πατρίδος στερηθέντες ἔφυγον, οἱ μὲν πρὸς Θίμβρωνα, οἱ δ' εἰς Αἴγυπτον. οὗτοι δὲ πείσαντες τὸν Πτολεμαῖον κατάγειν αὐτοὺς, ἦκον ἄγοντες δύναμιν ἀξιόλογον πεζικὴν τε καὶ ναυτικὴν, καὶ στρατηγὸν Ὀφέλλαν· ὧν τὴν παρουσίαν ἀκούσαντες οἱ παρὰ τῷ Θίμβρῳ φυγάδες, νυκτὸς ἐπιχειρήσαντες πρὸς τοὺτους ἀπιέναι λάθρα, φωραθέντες ἅπαντες κατεκόπησαν. οἱ δὲ τῆς Κυρήνης στρατηγοῦντες δημοτικοὶ, φοβηθέντες τὴν τῶν φυγᾶδων κάθοδον, διελέσαντο πρὸς τὸν Θίμβρωνα, καὶ νοικῇ πολεμεῖν πρὸς τὸν Ὀφέλλαν παρεσκευάζοντο· Ὀφέλλας δὲ καταπολεμήσας τὸν Θίμβρωνα, καὶ ζωγρήσας, ἔτι δὲ τῶν πόλεων ἐγκρατὴς γενόμενος, παρέδωκε τὰς τε πόλεις καὶ τὴν χώραν Πτολεμαίῳ τῷ βασιλεῖ. οἱ μὲν οὖν Κυρηναῖοι καὶ αἱ περιοικοῦσαι πόλεις τοῦτον τὸν τρόπον ἀποβαλοῦσαι τὴν ἐλευθερίαν, ὑπὸ τὴν Πτολεμαϊκὴν βασιλείαν ἐτάχθησαν.

Pisidiae 11 urbes, Larandaeorum et Isaurensium, ob seditio-nem, Perdiccas infesto agmine oppugnat, et eversas militibus relinquit diripiendas.

22. Περδίκκας δὲ, καὶ ὁ βασιλεὺς Φίλιππος, καταπεπολεμηκότις Ἀριαράθην, καὶ τὴν σατραπείαν αὐτοῦ Εὐμένει παραδόντες, ἐχωρίσθησαν ἐκ τῆς Καππαδοκίας. καταντήσαντες δὲ εἰς τὴν Πισιδικὴν, ἔκριναν ἀναστάτους ποιῆσαι δύο πόλεις, τὴν τε τῶν

Λαράνδεων καὶ τὴν τῶν Ἰσαυρέων. αὗται γὰρ ἔτι
 ζῶντος Ἀλεξάνδρου Βάλακρον τὸν Νικάνορος ἀπέ-
 κτειναν, ἀποδεδειγμένον στρατηγὸν ἅμα καὶ σατρα-
 πην. τὴν μὲν οὖν τῶν Λαράνδεων πόλιν ἐξ ἐφόδου
 χειρῶσάμενοι, καὶ τοὺς ἡβῶντας κατασφάξαντες,
 τοὺς δ' ἄλλους ἐξανδραποδισάμενοι κατέσκαψαν.
 τὴν δὲ τῶν Ἰσαυρέων, οὕσαν ὄχυράν καὶ μεγάλην,
 ἔτι δὲ πλήθουσαν ἀλκίμων ἀνδρῶν, ἐπὶ μὲν ἡμέραις
 δύο πολιορκήσαντες ἐνεργῶς, καὶ πολλοὺς τῶν ἰδίων
 ἀποβαλόντες, ἀνεχώρησαν. οἱ γὰρ ἐγχώριοι βελῶν
 καὶ τῶν ἄλλων τῶν πρὸς πολιορκίαν ἀνηκόντων
 εὐποροῦντες, ἔτι δὲ ταῖς ψυχαῖς ὑπομένοντες τὸ
 δεινὸν παραστατικῶς, ἐτοιμῶς ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας
 ἀπέθνησκον. τῇ δὲ τρίτῃ πολλῶν μὲν ἀνηρημένων,
 τῶν δὲ τειχῶν ἑλλειπεῖς ἐχόντων τὰς φυλακὰς, διὰ
 τὴν σπάνιν τῶν ἀνδρῶν, ἐπετελέσαντο πρῶξιν οἱ κα-
 τὰ τὴν πόλιν ἡρωϊκὴν καὶ μνήμης ἀξίαν. ὁρῶντες
 γὰρ ἀπαραίτητον οὕσαν τὴν κατ' αὐτῶν τιμωρίαν,
 καὶ δύναμιν οὐκ ἔχοντες ἀξιώχρεων τὴν ἀμνηνομένην,
 τὸ μὲν ἐγχειρίσαι τὴν πόλιν καὶ τὰ κατ' αὐτοὺς
 ἐπιτρέψαι τοῖς πολεμίοις οὐκ ἔκριναν, ἐμφανοῦς
 οὔσης τῆς μεθ' ὕβρεως τιμωρίας· νυκτὸς δ' ὁμοθυ-
 μαδὸν πρὸς τὸν εὐγενῆ θάνατον ὁρμήσαντες, τέκνα
 μὲν καὶ γυναῖκας καὶ γονεῖς εἰς τὰς οἰκίας ἐγκλεί-
 σαντες ἐνέπρησαν, κοινὸν θάνατον καὶ τάφον διὰ
 τοῦ πυρὸς ἐλόμενοι· τῆς δὲ φλογὸς ἄφνω πρὸς ὕψος
 αἰρομένης, οἱ μὲν Ἰσαυρεῖς τὰ κτήματα καὶ πάντα
 τὰ δυνάμενα τοῖς κρατοῦσιν ὠφελείας παρέχεσθαι,
 τῷ πυρὶ παρέβαλον· οἱ δὲ περὶ τὸν Περδίκκην

θαυμάσαντες τὸ γενόμενον, περιέστησαν τὴν δύναμιν, καὶ κατὰ πάντα τόπον ἐβιάζοντο παραιοπεσεῖν εἰς τὴν πόλιν. τῶν δ' ἐγχωρίων ἀπὸ τῶν τειχῶν ἀμυνομένων, καὶ πολλοὺς τῶν Μακεδόνων καταβαλλόντων, ἔτι μᾶλλον ὁ Περδίκκας καταπλητιόμενος, ἐξήτει τὴν αἰτίαν δι' ἣν οἱ τὰς οἰκίας καὶ τὰ λοιπὰ πάντα τῷ πνρὶ παραδεδοκότες, φιλοτίμως τὰ τεῖχη φυλάττουσι; τέλος δὲ τοῦ Περδίκκου καὶ τῶν Μακεδόνων ἀπὸ τῆς πόλεως ἀποχωρησάντων, οἱ Ἰσσυρεῖς εἰς τὸ πῦρ ἑαυτοὺς ῥίψαντες, ἐν ταῖς οἰκίαις συνετάφησαν τοῖς οἰκείοις. Περδίκκας δὲ νυκτὸς διελθούσης ἔδωκε τοῖς στρατιώταις τὴν πόλιν εἰς διαρπαγὴν. οὗτοι δὲ τὴν φλόγα κατασβέσαντες πολὺν ἄργυρόν τε καὶ χρυσὸν εὗρον, ὥς ἂν πόλεως γεγενημένης εὐδαίμονος ἐκ πολλῶν χρόνων.

Post haec Perdiccas duplici matrimonio simul Antipatri amicitiam, simul regni adipiscendi spem confirmare studet. Antigonus, insidiarum gnarus, ne a Perdicca opprimeretur, in Europam aufugit, et cum Antipatro se coniungit.

23. Μετὰ δὲ τὴν ἀπώλειαν τῶν πολεμίων, ἦκον δύο γυναῖκες εἰς συνοικισμὸν τῷ Περδίκκᾳ, Νικαῖά τε ἡ Ἀντιπάτρου θυγάτηρ, ἣν αὐτὸς ὁ Περδίκκας ἦν μεμνηστευκὼς, καὶ Κλεοπάτρα ἡ Ἀλεξάνδρου μὲν ἀδελφὴ γνησίᾳ, θυγάτηρ δὲ Φιλίππου τοῦ Ἀμύντου. ὁ δὲ Περδίκκας πρότερον μὲν ἦν κερικῶς κοινοπραγίαν Ἀντιπάτρῳ, καὶ διὰ τοῦτο τὴν μνηστείαν ἐπεποίητο, μήπω τῶν κατ' αὐτὸν πραγμάτων βεβαίως ἐστερωμένων· ὥς δὲ παρέλαβε τὰς τε βασιλικὰς δυνάμεις καὶ τὴν τῶν βασιλέων προστασίαν, μετέπεσε τοῖς λογισμοῖς· ὀρεγόμενος γὰρ βασιλείας, ἔσπευδε τὴν

Κλεοπάτραν γῆμαι, νομίζων διὰ ταύτης προτρέψαι τοὺς Μακεδόνας συγκατασκευάζειν αὐτῷ τὴν τῶν ὄλων ἐξουσίαν. οὐπω δὲ βουλόμενος ἀποκαλύψασθαι πρὸς τὴν ἐπιβολὴν, κατὰ μὲν τὸ παρὸν ἤγε τὴν Νίκαιαν, ὅπως μὴ τὸν Ἀντίπατρον ἔχη ταῖς ἰδίαις ἐπιβολαῖς ἀλλότριον· μετὰ δὲ ταῦτα, Ἀντιγόνου τὴν προαίρεσιν αὐτοῦ κατανοήσαντος, καὶ φίλιον ἔχοντος πρὸς Ἀντίπατρον, ἔτι δὲ ὄντος τοῦ ἀνδρὸς τούτου πρακτικωτάτου τῶν ἡγεμόνων, ἔκριεν αὐτὸν ἐκ ποδῶν ποιήσασθαι. ἐπιβαλὼν οὖν αὐτῷ διαβολαῖς ψευδεῖς, καὶ κατηγορίας ἀδίκους, φανερός ἦν ἀναιρήσων αὐτόν. ὁ δ' Ἀντίγονος συνέσει καὶ τόλμῃ διαφέρων, φανεροῦς μὲν ἀπεφαινετο βούλεσθαι περὶ τῶν ἐγκαλουμένων ἀπολογήσασθαι· λάθρα δὲ παρασκευασάμενος τὰ πρὸς τὸν δρασμόν, ἔλαθε μετὰ τῶν ἰδίων φίλων καὶ τοῦ υἱοῦ Δημητρίου νυκτὸς εἰσβάς εἰς τὰς Αἰτικὰς ναῦς. ἐν δὲ ταύταις κομισθεὶς εἰς τὴν Εὐρώπην, προῆγε συμμύξων Ἀντιπάτρω.

Antipater et Craterus tum maxime in Aetolos moverant, e bello Lamiaco residuos, vi subigendos.

24. Κατὰ δὲ τοὺτους τοὺς καιροὺς Ἀντίπατρος καὶ Κρατερός ἐπὶ τοὺς Αἰτωλοὺς ἐστράτευσαν, ἔχοντες πεζοὺς μὲν τρισμυρίους, ἵππεῖς δὲ δισχιλίους καὶ πεντακοσίους. οὗτοι γὰρ τῶν ἐν τῷ Λαμιακῷ πολέμῳ διαπολεμησάντων ὑπόλοιποι διέμενον ἀχείρωτοι. οἱ δὲ Αἰτωλοὶ, τηλικούτων δυνάμεων ἐπ' αὐτοὺς ὠρμημένων, οὐ κατεπλάγησαν ταῖς ψυχαῖς, ἀλλὰ τοὺς μὲν ἀκμάζοντας ταῖς ἡλικίαις ἀθροίσαντες

εἰς μυρίους, κατέφυγον εἰς τοὺς ὄρεινους καὶ τρα-
χεῖς τόπους, εἰς οὓς τέκνα καὶ γυναῖκας καὶ τοὺς
γεγενηκότας καὶ τὸ τῶν χρημάτων πλήθος ἀπέθεντο·
καὶ τὰς μὲν ἀνοχύρους πόλεις ἐξέλιπον, τὰς δὲ ὄχυ-
ρότητι διαφερούσας φρουραῖς ἀξιολόγοις διαλαβόν-
τες, εὐτόλμως ὑπέμενον τὴν τῶν πολεμίων ἔφοδον.

Hos paene victos tennere, cum Antigoni adventu interrumpere-
rentur. Edocti de Perdiccae dolis, cum Aetolis pacem componunt,
et de societate cum Ptolemaeo contra Perdiccam iungenda consilia
ineunt. Perdiccas ipse constituerat Ptolemaeo bellum inferre.

25. Οἱ δὲ περὶ τὸν Ἀντίπατρον καὶ Κρατερὸν,
εἰσβαλόντες εἰς τὴν Αἰτωλίαν καὶ τὰς εὐχειρώτους
πόλεις ὀρῶντες ἐρήμους, ᾤρησαν ἐπὶ τοὺς ἀνακ-
χωρηκότας εἰς τὰς δυσχωρίας. τὸ μὲν οὖν πρῶτον
οἱ Μακεδόνες πρὸς τόπους ὄχυρους καὶ τραχεῖς
βιαζόμενοι, πολλοὺς τῶν στρατιωτῶν ἀπέβαλον· (ἡ
γὰρ τόλμα τῶν Αἰτωλῶν, προσλαβοῦσα τὴν ἐν τοῖς
τόποις ὄχυρότητα, ἐμδίως ἡμύνετο τοὺς διὰ τὴν
προπέτειαν εἰς ἀβοηθήτους κινδύνους προσπίπτον-
τας) μετὰ δὲ ταῦτα τῶν περὶ Κρατερὸν στεγνὰ
κατασκευασάντων, καὶ συναιταγκαζόντων τοὺς πολε-
μίους μένειν τὸν χειμῶνα, καὶ διακαρτερεῖν ἐν τοῖς
χιονοβολουμένοις, καὶ τροφῆς ἐνδεεῖς, εἰς τοὺς
ἐσχάτους ἤλθον κινδύνους. ἀναγκαῖον γὰρ ἦν ἡ
καταβάλλοντας ἀπὸ τῶν ὀρέων διαγωνίσασθαι πρὸς
δυνάμεις πολλαπλασίους καὶ στρατηγούς ἐπιφανεῖς,
ἢ μένοντας ὑπ' ἐνδεΐας καὶ κρυμοῦ διαφθαρεῖναι.
ἤδη δ' αὐτῶν ἀπογινωσκόντων τὴν σωτηρίαν, αὐτό-
ματός τις λύσις τῶν κακῶν ἐφάνη, καθάπερ θεῶν
τινος ἐλεοῦντος αὐτῶν τὴν εὐψυχίαν. Ἀντίγονος γὰρ

ὁ πεφευγὼς ἐκ τῆς Ἀσίας, συμμίζας τοῖς περὶ τὸν Ἀντίπατρον, ἐδίδαξεν αὐτοὺς περὶ τῆς ὅλης ἐπιβουλῆς τοῦ Περδίκκου, καὶ διότι τὴν Κλεοπάτραν γαμήσας εὐθὺς ἥξει μετὰ τῆς δυνάμεως εἰς Μακεδονίαν ὡς βασιλεὺς, καὶ τὴν ἡγεμονίαν αὐτῶν παραιρῆσται. οἱ δὲ περὶ τὸν Κρατερόν καὶ Ἀντίπατρον, διὰ τὸ παράδοξον τῆς προσαγγελίας καταπλαγέντες, συνήθρευσαν μετὰ τῶν ἡγεμόνων· προτεθείσης οὖν βουλῆς περὶ τούτων, ἔδοξεν ὁμογνωμόνως πρὸς μὲν Αἰτωλοὺς, ἐφ' οἷς ἦν δυνατόν, διαλυθῆναι, τὰς δὲ δυνάμεις κατὰ τάχος περαιοῦν εἰς τὴν Ἀσίαν, καὶ τῷ μὲν Κρατερῷ τὴν τῆς Ἀσίας ἡγεμονίαν περιτιθέναι, τῷ δ' Ἀντιπάτρῳ τὴν τῆς Εὐρώπης· πρεσβεύειν δὲ καὶ πρὸς Πτολεμαῖον περὶ κοινοπραγίας, ὄντα τοῦ μὲν Περδίκκου παντελῶς ἄλλότριον, ἑαυτοῖς δὲ φίλον, κοινῇ δὲ ἐπιβουλευόμενον. εὐθὺς οὖν πρὸς μὲν Αἰτωλοὺς διάλυσιν ἐποίησαι το, διεγνωκότες ὕστερον αὐτοὺς καταπολεμῆσαι, καὶ μεταστῆσαι πανοικίους ἅπαντας εἰς τὴν ἐρημίαν καὶ ποσώπτατον τῆς Ἀσίας κειμένην χώραν. αὐτοὶ δὲ δόγμα γράψαντες ἀκόλουθον τοῖς προειρημένοις, παρεσκευάζοντο τὰ πρὸς τὴν στρατείαν. Περδίκκας δὲ, τοὺς τε φίλους καὶ τοὺς ἡγεμόνας ἀθροίσας, προέθηκε βουλήν· πότερον ἐπὶ τὴν Μακεδονίαν χεῖρ στρατεύειν, ἢ πότερον ἐπὶ τὸν Πτολεμαῖον δορῆσαι. πάντων δ' ἐπετεχθέντων ἐπὶ τὸ πρότερον καταπολεμῆσαι τὸν Πτολεμαῖον, ὅπως μηδὲν ἐμπόδιον ἔχῃσι τῆς κατὰ τὴν Μακεδονίαν δορυῆς, Εὐμένη μὲν ἐξέπεμψε μετὰ δυνάμειος ἀξιολόγου, προσταξας ἐφειδρεύειν τοῖς

περὶ τὸν Ἑλλήσποντον τόποις, καὶ τὴν διαβάσιν κωλύειν· αὐτὸς δὲ ἀναλαβὼν ἐκ τῆς Πισιδικῆς, τὴν πορείαν ἐπὶ τὴν Αἴγυπτον ἐποιεῖτο. ταῦτα μὲν οὖν ἐπράχθη κατὰ τοῦτον τὸν ἐνιαυτὸν.

Olymp. CXIV, 3. In hoc tempus incidit funus Alexandri, Arthidae cura Babylone in Aegyptum deducendum. Loculus et currus cum ornamentis describitur.

26. Ἐπ' ἄρχοντος δ' Ἀθήνησι Φιλοκλεους, ἐν Ῥώμῃ κατεστάθησαν ὕπατοι Γάϊος Σουλπίκιος καὶ Γάϊος Αἴλιος. ἐπὶ δὲ τούτων, Ἀρρίδαϊος, ὁ κατασταθεὶς ἐπὶ τὴν κατακομιδὴν τοῦ Ἀλεξάνδρου σώματος, συντετελεκὼς τὴν ἀρμάμαξαν, ἐφ' ἧς ἔδει κατακομισθῆναι τὸ βασιλικὸν σῶμα, παρεσκευάζετο τὰ πρὸς τὴν κομιδὴν. ἐπεὶ δὲ τὸ κατασκευασθὲν ἔργον, ἀξιόλογον ὑπάρχον τῆς Ἀλεξάνδρου δόξης, οὐ μόνον κατὰ τὴν δαπάνην διήνεγκε τῶν ἄλλων, ὥς ἀπὸ πολλῶν ταλάντων κατασκευασθὲν, ἀλλὰ καὶ τῇ κατὰ τὴν τέχνην περιτιότητι περιβόητον ὑπῆρξε· καλῶς ἔχειν ὑπολαμβάνομεν ἀναγράψαι περὶ αὐτοῦ. πρῶτον μὲν γάρ τῳ σώματι κατεσκευάσθη χρυσοῦν σφυρήλατον ἀρμόζον, καὶ τοῦτ' ἀνὰ μέσον ἐπλήρωσαν ἀρμάτων τῶν ἅμα δυναμένων τὴν εὐωδίαν καὶ τὴν διαμονὴν παρέχεσθαι τῳ σώματι. ἐπάνω δὲ τῆς θήκης ἐπετίθετο καλυπτὴρ χρυσοῦς, ἀρμόζων ἀκριβῶς καὶ περιλαμβάνων τὴν ἀνωτάτω περιφέρειαν. ταύτης δ' ἐπάνω περιέκειτο φοινικὶς διαπρέπης χρυσοποικίλος, παρ' ἣν ἔθесαν τὰ τοῦ μετῆλλαχότος ὅπλα, βουλόμενοι συνοικισθῆναι τὴν ὅλην φαντασίαν ταῖς προκατειργασμέναις πράξεσι. μετὰ δὲ ταῦτα παρέστησαν τὴν τοῦτο κομιοῦσαν ἀρμάμαξαν, ἧς κατε-

σκεύαστο κατὰ μὲν τὴν κορυφὴν καμάρα χρυσοῦ, ἔχουσα φολίδα λιθοκόλληττον, ἧς ἦν τὸ μὲν πλάτος ὀκτὼ πηχῶν, τὸ δὲ μῆκος δώδεκα. ὑπὸ δὲ τὴν ὑπαροφίαν παρ' ὅλον τὸ ἔργον θρόνος χρυσοῦς, τῷ σχήματι τετραγώνος, ἔχων τραγελάφων προτομὰς ἐκτύπους, ἐξ ὧν ἤρτηντο κρίκοι χρυσοῦ διπάλαιστοι, δι' ὧν κατακεκρέμαστο στέμμα πομπικόν, χρώμασι παντοδαποῖς διαπρεπῶς κατηνθισμένον. ἐπὶ δὲ τῶν ἰκκῶν ὑπῆρχε θύσανος δικτυωτὸς, ἔχων εὐμεγέθεις κώδωνας, ὥστε ἐκ πολλοῦ διαστήματος προσπίπτειν τὸν ψόφον τοῖς ἐγγίζουσι. κατὰ δὲ τὰς τῆς καμάρας γωνίας ἐφ' ἐκάστης ἦν πλευρᾷς νίκη χρυσοῦ τροπαιοφόρος· τὸ δ' ἐκδεχόμενον τὴν καμάραν περιστυλον χρυσοῦν ὑπῆρχεν, ἔχον Ἰωνικὰ κιονόκρανα. ἐντὸς δὲ τοῦ περιστύλου δίκτυον ἦν χρυσοῦν, τὸ πάχος τῇ πλοκῇ δακτυλιαῖον, καὶ πίνakas παραλλήλους ζωοφόρους τέτταρας ἴσους τοῖς τοίχοις ἔχον.

27. Τούτων δ' ὁ μὲν πρῶτος ἦν ἔχων ἄρμα τορρευτὸν, καὶ καθήμενον ἐπὶ τούτου τὸν Ἀλέξανδρον, μετὰ χειρὸς ἔχοντα σκῆπτρον διαπρεπές· περὶ δὲ τὸν βασιλεῖα μία μὲν ὑπῆρχε θεραπεία καθωπλισμένη Μακεδόνων, ἄλλη δὲ Περσῶν μηλοφύρων, καὶ πρὸ τούτων ὀπλοφόροι· ὁ δὲ δεύτερος εἶχε τοὺς ἐπακολουθοῦντας τῇ θεραπείᾳ ἐλέφαντας κεκοσμημένους πολεμικῶς, ἀναβάτας ἔχοντας ἐκ μὲν τῶν ἔμπροσθεν Ἰνδοῦς, ἐκ δὲ τῶν ὀπισθεν Μακεδόνας, καθωπλισμένους τῇ συνήθει σκευῇ. ὁ δὲ τρίτος ἱππέων ἵλας, μιμουμένας τὰς ἐν ταῖς παρατάξεσι συναγωγὰς· ὁ δὲ τέταρτος ναῦς κεκοσμημένας πρὸς ναυμαχίαν. καὶ

παρὰ μὲν τὴν εἰς τὴν καμάραν εἰσοδὸν ὑπῆρχον λεόν-
 τεσ χρυσοῖ, δεδορκότες πρὸς τοὺς εἰσπορευομένους.
 ἀνὰ μέσον δὲ ἐκάστου τῶν κίωνων ὑπῆρχε χρυσοῦς
 ἄκανθος, ἀνατείτων ἐκ τοῦ κατ' ὀλίγον μέχρι τῶν
 κιονοκρανῶν. ἐπάνω δὲ τῆς καμάρας κατὰ μέσῃν τὴν
 κορυφῇν, φοινικίς ὑπῆρχεν ὑπαίθριος, ἔχουσα χρυ-
 σοῦν στέφανον ἐλαίας εὐμεγέθη, πρὸς ὃν ὁ ἥλιος
 προσβάλλων τὰς ἀκτῖνας, κατεσκεύαζε τὴν αὐγὴν
 ἀποστίλβουσαν καὶ σειομένην, ὥστ' ἐκ μακροῦ δια-
 στήματος δοῦσθαι τὴν πρόσοψιν ἀτραπῇ παραπλη-
 σίαν. ἡ δ' ὑπὸ τὴν καμάραν καθέδρα δύο εἶχεν
 ἄξονας, οὓσπερ ἐδίνεον τροχοὶ Περσικοὶ τέτταρες,
 ὧν ὑπῆρχε τὰ μὲν πλάγια καὶ αἱ κνημίδες κατακ-
 χρυσωμέναι, τὸ δὲ προσπίπτον τοῖς ἐδάφεσι μέρος,
 σιδηροῦν. τῶν δ' ἄξόνων τὰ προέχοντα χρυσοῦ κα-
 τεσκεύαστο, προτομαῖς ἔχοντα λεόντων σιβήνην ὁδᾶς
 κατεχούσας. κατὰ δὲ μέσον τὸ μήκος εἶχον πόλον
 ἐνηρμοσμένον μηχανικῶς ἐν μίσῃ τῇ καμάρᾳ, ὥστε
 δυνασθαι διὰ τούτου τὴν καμάραν ἀσάλευτον εἶναι
 κατὰ τοὺς σεισμούς καὶ ἀνωμάλους τόπους. τεττα-
 ρῶν δ' ὄντων ὀνυμῶν, ἐκάστῳ τετραστοιχία ζευγῶν
 ὑπέκειντο, τεττάρων ἡμιόνων ἐκάστῳ ζευγὶ προσ-
 δεδεδεμένων, ὥστε τοὺς ἀπαντας ἡμιόνους εἶναι ἐξη-
 κοντα καὶ τέσσαρας, ἐπιλεγμένους ταῖς τε ὁμίαις
 καὶ τοῖς ἀναστήμασιν. ἕκαστος δὲ τούτων ἐστεγά-
 ναιτο κεχρυσωμένῳ στέφανῳ, καὶ παρ' ἑκατέραν τῶν
 σιαγόνων εἶχεν ἐξηρησμένον κώδωνα χρυσοῦν, πρὸς
 δὲ τοὺς τραχήλους χλιδῶνας λιθοκολλήτους.

Pompa comitum. Ptolemaeus cum exercitu obviam venit. Funus Alexandriae repositum cum exsequiarum magnifico apparatu.

28. Ἡ μὲν οὖν Ἀρριάνου κατασκευὴν, καὶ διὰ τῆς δόξης μᾶλλον ἢ τῆς ἀπαγγελίας φαινόμενην μεγαλοπρεπετέρα, πολλοὺς ἐπέσπῳτο θεωροὺς διὰ τὴν περιβόητον δόξαν. οἱ γὰρ ἐκ τῶν πόλεων καθ' ἃς αἰεὶ γένοιτο πανδημεὶ συνήντων, καὶ πάλιν προέπεμπον, οὐκ ἐμπιμπλάμενοι τῆς κατὰ τὴν θεωρίαν τέρεως. ἀκολούθως δὲ ταύτῃ τῇ μεγαλοπρεπείᾳ, παρηκολούθει πλήθος ὁδοποιῶν καὶ τεχνιτῶν, ἔτι δὲ τῶν στρατιωτῶν παραπεμπόντων. Ἀρριάνου μὲν οὖν σχεδὸν ἔτη δύο ἀναλώσας περὶ τὴν κατασκευὴν τῶν ἔργων, ἀπεκόμισε τὸ σῶμα τοῦ βασιλέως ἐκ Βαβυλῶνος εἰς Αἴγυπτον. Πτολεμαῖος δὲ τιμῶν τὸν Ἀλέξανδρον, ἀπῆντησε μετὰ τῆς δυνάμεως μέχρι τῆς Συρίας, καὶ παραλαβὼν τὸ σῶμα, τῆς μεγίστης φροντίδος ἡξίωσεν. ἔκρινε γὰρ ἐπὶ τοῦ παρόντος εἰς μὲν Ἀμμῶνα μὴ παρακομίζειν, κατὰ δὲ τὴν ἐκτεσμένην ὑπ' αὐτοῦ πόλιν, ἐπιφανεστάτην οὔσαν σχεδὸν τι τῶν κατὰ τὴν οἰκουμένην, ὑποθέσθαι. κατεσκευάσεν οὖν τέμενος κατὰ τὸ μέγεθος καὶ κατὰ τὴν κατασκευὴν τῆς Ἀλεξάνδρου δόξης ἄξιον, ἐν ᾧ κηδεύσας αὐτὸν, καὶ θυσίαις ἡρώεσσας καὶ ἀγῶσι μεγαλοπρεπέσι τιμῆσαι, οὐ παρ' ἀνθρώπων μόνον, ἀλλὰ καὶ παρὰ θεῶν καλὰς ἀμοιβὰς ἔλαβεν. οἱ μὲν γὰρ ἄνθρωποι, διὰ τὸ τῆς ψυχῆς εὐχάριστον καὶ μεγαλόψυχον, συνέτρεχον πάντοθεν εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν, καὶ προθύμους ἑαυτοὺς εἰς τὴν στρατιάν παρείχοντο, καίπερ τῆς βασιλικῆς δυνάμεως

μελλούσης πολεμῆν πρὸς Πτολεμαῖον· καὶ κινδύνων
προδήλων καὶ μεγάλων ὄντων, ὅμως ἅπαντες τὴν τοῦ-
του σωτηρίαν τοῖς ἰδίοις κινδύνοις ἐκουσίως περιε-
ποίησαντο. οἱ δὲ θεοὶ, διὰ τὴν ἀρετὴν καὶ εἰς πάν-
τας τοὺς φίλους ἐπιείκειαν, ἐκ τῶν μεγίστων κινδύ-
νων παραδόξως αὐτὸν διέσωσαν.

Perdiccae in Aegyptum expeditio. Eumenes cum Alceta et
Neoptolemo ad Hellespontum Antipatro et Cratero oppositi. Sed
Neoptolemus ad Antipatrum deficit. Antipater contra Perdiccam,
Craterus cum Neoptolemo adversus Eumenem movet.

29. Περδίκκας γὰρ, ὑφορώμενος αὐτοῦ τὴν αὐ-
ξησιν, αὐτὸς μὲν ἔκρινε μετὰ τῶν βασιλέων τῷ πλεί-
στῳ μέρει τῆς δυνάμεως στρατεύειν ἐπὶ τὴν Αἴγυπτον·
Εὐμένη δ' ἐξέπεμψε ἐπὶ τὸν Ἑλλήσποντον, κωλύ-
σοντα τοὺς περὶ τὸν Ἀντίπατρον καὶ Κρατερὸν δια-
βαίνειν εἰς τὴν Ἀσίαν, δοὺς αὐτῷ τὴν ἀρμόζουσαν
δύναμιν. συνεξέπεμψε δὲ καὶ τῶν ἀξιολόγων ἡγεμό-
νων τοὺς ἱκανοὺς, ὧν ἦσαν ἐπιφανέστατοι Ἀλκίτας
ὁ ἀδελφὸς καὶ Νεοπτόλεμος, καὶ τούτοις παρεκέλευ-
σατο πάντα πειθαρχεῖν Εὐμένει, διὰ τε τὴν στρατη-
γίαν αὐτοῦ, καὶ διὰ τὴν τῆς πίστεως βεβαιότητά. ὁ
δ' Εὐμένης μετὰ τῆς δοθείσης δυνάμεως παρελθὼν
ἐπὶ τὸν Ἑλλήσποντον, καὶ προκατασκευασάμενος ἐκ
τῆς ἰδίας σατραπείας ἵππων πλῆθος, ἐκόσμησε τὴν
στρατιὰν ἑλλιπῇ καθεστῶσαν κατὰ τοῦτο τὸ μέρος.
τῶν δὲ περὶ Κρατερὸν καὶ Ἀντίπατρον περαιοσάν-
των τὰς δυνάμεις ἐκ τῆς Εὐρώπης, ὁ μὲν Νεοπτόλε-
μος φθονήσας τῷ Εὐμένει, καὶ περὶ αὐτὸν ἔχων Μα-
κεδονικὴν δύναμιν ἀξιόλογον, λάθρα διεπρεσβεύσατο
πρὸς τοὺς περὶ τὸν Ἀντίπατρον, καὶ συνθεμενος κοι-

νοπραγίαν, ἐπεβούλευσε τῷ Εὐμένει. κατὰφανής δὲ γεγόμενος, καὶ συναναγκασθεὶς μάχην συνάψαι, αὐτὸς τε ἐκινδύνευσεν ἀναιρεθῆναι, καὶ τὴν δύναμιν σχεδὸν ἅπασαν ἀτέβαλεν. ὁ γὰρ Εὐμένης νικήσας, καὶ πολλοὺς ἀνελών, τὸ λοιπὸν τε πλήθος τῶν στρατιωτῶν προσηγάγετο, καὶ τὴν δύναμιν τὴν ἰδίαν οὐ μόνον διὰ τῆς νίκης ἐπηύξησεν, ἀλλὰ καὶ προσλαβόμενος Μακεδόνων ἀγαθῶν ἀνδρῶν πλήθος. Νεοπίτολεμος μὲν οὖν μετὰ τριακοσίων ἵππεων διωσθεὶς ἐκ τῆς παρατάξεως, ἀφίππευσε μετὰ τούτων πρὸς τοὺς περὶ τὸν Ἀντίπατρον. οὗτοι δὲ συνεδρεύσαντες περὶ τοῦ πολέμου, διέκρινον τὰς δυνάμεις εἰς δύο μέρη διελεῖν, καὶ τὸ μὲν ἕτερον Ἀντίπατρον ἀναλαβόντα προάγειν ἐπὶ Κιλικίας, διαπολεμήσοντα πρὸς Περδίκαν· τὸ δὲ ἄλλο μέρος ἔχοντα Κρατερὸν ἐπιβαλεῖν τοῖς περὶ τὸν Εὐμένην, καὶ τούτους καταπολεμήσαντα καταντᾶν πρὸς Ἀντίπατρον· ὥπως εἰς ταυτό συναχθεῖσιν τῶν δυνάμεων, καὶ τοῦ Πτολεμαίου προσληφθέντος εἰς τὴν συμμαχίαν, δυνατοὶ γίνωνται περιχεῖσθαι τῶν βασιλικῶν δυνάμεων.

Proelium in Cappadocia committunt Craterus et Enmenes. Craterus, in dextro cornu decertans, occumbit, eiusque agmen funditur.

30. Εὐμένης δὲ, πυθανόμενος προάγειν ἐπ' αὐτὸν τοὺς πολεμίους, ἠθροίσε πανταχόθεν τὰς δυνάμεις, καὶ μάλιστα τὴν ἱππικὴν. τοῖς γὰρ πεζοῖς οὐ δύναμενος ἐξισωθῆναι τῇ Μακεδονικῇ φάλαγγι, κατασκευάζει ἀξιόλογον σύστημα τῶν ἵππων, δι' ἃν ἤλπιζε κρατῆσειν τῶν ἐναντίων. ὥς δ' ἤγγισαν ἀλλήλαις αἱ δυνάμεις, ὁ μὲν Κρατερὸς συναγαγὼν εἰ

ἐκκλησίαν τὸ πλῆθος, καὶ παρορμήσας εἰς τὸν ἀγῶνα τοῖς οἰκέλοις λόγοις, ἔφησε δίδόναι τοῖς στρατιώταις, εἰν κρατήσωσι τὴν μάχην, διαρπάσαι τῶν πολεμίων πάσας τὰς ἀποσκευάς. πάντων δὲ προθύμων γενομένων, ἔταξε τὴν δύναμιν, τοῦ μὲν δεξιοῦ κέρατος αὐτὸς ἡγούμενος, τοῦ δ' εὐώνυμου τὴν ἡγεμονίαν παραδοὺς Νεοπτολέμῳ. εἶχε δὲ τοὺς σύμπαντας πεζοὺς μὲν δισμυρίους, ὧν ἦσαν οἱ πλείους Μακεδόνων, διαβεβημένοι ταῖς ἀνδραγαθίαις, ἐν οἷς εἶχε μάλιστα τὰς ἐλπίδας τῆς νίκης. ἵππεις δὲ συνηκολούθουν πλείους τῶν δισχιλίων. Εὐμένης δ' εἶχε πεζοὺς μὲν δισμυρίους παντοδαποὺς τοῖς γένεσιν, ἵππεις δὲ πεντακισχιλίους, δι' ὧν τὸν κίνδυνον κρίνειν διεγνώκει. ἀμφοτέρων δὲ τοὺς ἵππεις ἐλομένων ἐπὶ τὰ κέρατα, καὶ πολὺ πρὸ τῆς φάλαγγος προῦλπενσάντων, ὁ μὲν Κρατερός πρῶτος μετὰ ἐπιλέκτων ἐπιθῆσας τοῖς πολεμίοις, ἡγωνίσαστο μὲν περιβλεπτικῶς, σφαλέντος δὲ τοῦ ἵππου, ἔπεσεν ἐπὶ τὴν γῆν. διὰ δὲ τὸν φρυγὸν καὶ τὴν πυκνότητα τῶν ἀφιππευόντων ἀγνοηθεὶς ὅς ἦν, συνεπατήθη, καὶ τὸν βλον ἀλόγως κατέστρεψε. τῇ δὲ τοῦτου τελευτῇ τῶν πολεμίων ἐπαρθέντων, καὶ τῷ πλήθει πανταχόθεν περιχεομένων, πολὺς ἐγένετο φόβος· καὶ τὸ μὲν δεξιὸν κέρας τοῦτον τὸν τρόπον θλιβόμενον ἠραγκάσθη, κατὰ κράτος ἡττημένον, καταφυγεῖν πρὸς τὴν τῶν πεζῶν φάλαγγα.

In sinistro eius cornu obtruncatur Neoptolemus.

31. Κατὰ δὲ τὸ εὐώνυμον, Νεοπτολέμου κατ' αὐτὸν τὸν Εὐμένην τεταγμένου, συνέστη φιλοτιμία μεγάλη τῶν ἡγεμόνων ἐπ' ἀλλήλους δρημοσάντων. γνω-

ρισθέντες γὰρ ἀπὸ τε τῶν ἵππων καὶ τῶν ἄλλων ἐπισήμων, συνεπλάκηνσαν ἀλλήλοις, καὶ τῇ καθ' αὐτοὺς μονομαχίᾳ τὴν νίκην ἐποίησαν ἀκολουθήσαι. τὸ μὲν οὖν πρῶτον τοῖς ξίφεσιν ἀλλήλων καθικόμενοι, παρὰδοξον καὶ παντελῶς ἐξηλλαγμένην μονομαχίαν συνεστήσαντο. ἐκφερόμενοι γὰρ τῷ θυμῷ καὶ τῇ πρὸς ἀλλήλους δυσμενείᾳ, ταῖς ἀριστεραῖς χερσὶν ἀφόντες τὰς ἡτίας, ἀλλήλων ἐδράξαντο. οὐ συμβάντος, οἱ μὲν ἵπποι κατὰ τὴν ὁρμὴν ἐξέδραμον, αὐτοὶ δ' ἔπεσον ἐπὶ τὴν γῆν. τῆς δ' ἐπαναστάσεως διὰ τὴν ὀξύτητα καὶ βίαν τοῦ πτώματος χαλεπῶς γενομένης ἀμφοτέροις, ἅτε καὶ τῶν ὀπλῶν ἐμποδιζόντων τὰ σώματα, ὁ μὲν Εὐμένης ἔφθασε, πρότερος διαναστάς, τοῦ Νεοπιτολέμου τὴν ἰγνὺν πατάξας. μεγάλης δὲ γενομένης διαιρέσεως, καὶ σφαλείσης τῆς βύσεως, ὁ μὲν πληγεὶς παραλελυμένος ἔκειτο, κωλυόμενος ὑπὸ τοῦ τραύματος διαναστῆναι· ὅμως δὲ τῆς εὐψυχίας ὑπεραγούσης τὴν τοῦ σώματος ἐλάττωσιν, ἐν γόνασι βεβηκώς, ἔτρωσε τὸν ἀντίπαλον εἰς τε τὸν βραχίονα καὶ τοὺς μηρούς τρισὶ πληγαῖς. οὐδεμιᾶς δ' οὔσης πληγῆς καιροῦ καὶ τῶν τραυμάτων εἰς θερμῶν ὄντων, ὁ Εὐμένης δευτέραν πληγὴν ἐπὶ τὸν τράχηλον ἐπενέγκας, ἀπέκτεινε τὸν Νεοπιτόλεμον.

Eumenes victor, occisis duobus ducibus, victos in fidem recipit, qui tamen ad Antipatrum aufugiunt.

32. Ἄμα δὲ τοῦτοις πραττομένοις, καὶ τὸ λοιπὸν πλῆθος τῶν ἱππέων συμπεσὼν εἰς μάχην πολὺν ἐποίει φόνον. διὸ καὶ τῶν μὲν πιπτόντων, τῶν δὲ τραυματιζομένων, τὸ μὲν πρῶτον ἰσόρροπος ἦν ὁ

κίνδυνος· μετὰ ταῦτα δὲ φανεραῖς γενομένης τῆς τοῦ
 Νεοπτολέμου τελευτῆς, καὶ τῆς ἐπὶ θατέρου κέρατος
 τροπῆς, ἅπαντες πρὸς φυγὴν ὤρμησαν, καὶ καθάπερ
 πρὸς τεῖχος ὄχυρόν, τὴν τῶν πεζῶν φάλαγγα κατέ-
 φυγον. ὁ δ' Εὐμένης ἀρξέσθεις τῷ προτερήματι,
 καὶ τῶν στρατηγικῶν σωμάτων ἀμφοτέρων κυριεύ-
 σας, ἀνεκαλέσατο τῇ σάλπιγγι τοὺς στρατιώτας. στή-
 σας δὲ τρόπαιον, καὶ τοὺς νεκροὺς θάψας, διεπέμ-
 ψατο πρὸς τὴν τῶν ἡττημένων φάλαγγα, παρακαλῶν
 ἑαυτῷ προσθῆσθαι, καὶ διδοὺς ἐξουσίαν ἐκάστοις ὅσοι
 βούλονται τὴν ἀποχώρησιν ποιήσασθαι. δεξαμένων
 δὲ τὰς διαλύσεις τῶν Μακεδόνων, καὶ δόντων τὰς
 διὰ τῶν ὄρκων πίστεις, ἔλαβον ἐξουσίαν ἐν τισὶ κώ-
 μαις πλησίον κειμέναις ἐπισιτίσασθαι, καὶ παρεκρού-
 σαντο τὸν Εὐμένην. ἀναλαβόντες γὰρ ἑαυτοὺς, καὶ
 τὰς τροφαὺς παρασκευασάμενοι, νυκτὸς ἀπηλλάγησαν,
 καὶ λαθραίως ἀπεχώρουν πρὸς τὸν Ἀντίπατρον. ὁ
 δὲ Εὐμένης ἐπεβάλετο μὲν κολάσαι τὴν ἀθεσίαν τῶν
 παραβεβηκότων τοὺς ὄρκους, καὶ διώκειν ἐκ ποδὸς
 τὴν φάλαγγα· οὐδὲν δὲ δυνάμενος προῖξαι, διὰ τε
 τὰς ἀρετὰς τῶν ἀποχωρούντων, καὶ διὰ τὴν ἐκ τῶν
 τραυμάτων ἐλάττωσιν, ἀπέγνω τὸν διωγμόν. οὔτος
 μὲν οὖν ἐπιφανεῖ μάχῃ νικήσας, καὶ δύο μεγάλους
 ἡγεμόνας ἀνελὼν, μεγάλης ἔτυχε δόξης.

Perdiccae transitus in Aegyptum. Apud Pelusium castra me-
 tatus, multos e suis amittit, qui ad Ptolemaeum deficiunt. Inde ad
 castellum Camelorum progreditur Perdiccas.

33. Ἀντίπατρος δὲ τοὺς ἀπὸ τῆς φυγῆς διασω-
 θέντας ἐκδεξάμενος καὶ προσαναλαβὼν, προῆγεν ἐπὶ
 Κιλικίαν, σπεύδων βοηθῆσαι τῷ Πτολεμαίῳ. Περ-

δίκκας δέ, πυθόμενος τὴν κατὰ τὸν Εὐμένην νύκην,
 πολλῶ θρασύτερος ἐγένετο πρὸς τὴν εἰς Αἴγυπτον
 στρατείαν. ὥς δ' ἐγγὺς ἐγένετο τοῦ Νείλου, κα-
 τεστρατοπέδευεν οὐ μακρὰν πόλιν Πηλουσίαν.
 ἐπιχειρήσας δὲ διώουρά τινα παλαιὰν καθάαιρεν,
 καὶ τοῦ ποταμοῦ λάβρως ἐκραγέντιος, καὶ τὰ ἔργα
 λυμνημένου, πολλοὶ τῶν φίλων ἐγκαταλιπόντες
 ἀπεχώρησαν πρὸς τὸν Πτολεμαῖον. καὶ γὰρ φοβικός
 ἦν, καὶ τῶν ἄλλων ἡγεμόνων περιαιρούμενος τὰς
 ἐξουσίας, καὶ καθόλου πάντων βουλούμενος ἄρχειν
 βιαίως. ὁ δὲ Πτολεμαῖος τὸνραντίον εὐεργετικός καὶ
 ἐπιεικής, καὶ μεταδιδούς πᾶσι τοῖς ἡγεμόσι τῆς παρ-
 ὄντος, πρὸς δὲ τούτοις, διελήφως πάντας τοὺς ἐπι-
 καιροτάτους Αἴγυπτου τόπους φυλακαῖς ἀξιολόγοις
 καὶ βέλεσι παντοδαποῖς, καὶ τοῖς ἄλλοις ἅπασιν εὖ
 κατεσκευασμένοις. διὸ καὶ κατὰ τὰς ἐπιβολὰς κατὰ
 τὸ πλεῖστον ἐπλεονέκτει, πολλοὺς ἔχων εὐνοῦντας
 καὶ προθύμως διακινδυνεύοντας. ὁ δ' οὖν Περδίκ-
 κας, διορθούμενος τὰς ἐλαττώσεις, συνήγαγε τοὺς
 ἡγεμόνας, καὶ τοὺς μὲν δωρεαῖς, τοὺς δ' ἐπαγγελίαις
 μεγάλας, πάντας δὲ φιλανθρώποις ὁμιλίαις ἐξιδιο-
 ποιησάμενος, προετίθητο πρὸς τοὺς ἐπιφερομένους
 κινδύνους. παραγγείλας δὲ ἐτοίμους εἶναι πρὸς ἀνα-
 ὕγην, ἄρμησε μετὰ τῆς δυνάμεως ἀφ' ἐσπέρας, ὅ-
 τε δὲ δηλώσας τὸν τόπον, εἰς ὃν διεγνώκεις ἦν καταν-
 τῆν. τὴν δὲ νύκτα πᾶσαν ὁδοιπορήσας ἐν τάχει, κα-
 τεστρατοπέδευσε παρὰ τὸν Νεῖλον, πλησίον φρου-
 ρίου τινός, ὃ προσηγορεύετο Καμήλων τέχος. δια-
 τμηνοῦσης δὲ τῆς ἡμέρας, διεβέβαζε τὴν δύναμιν,

ηγούμενων τῶν ἐλεφάντων, ἐπακολουθοῦντων δὲ τῶν ὑπασπιστῶν καὶ κλιμακοφόρων, καὶ τῶν ἄλλων, δι' ὧν ἔμελλε τὴν τειχομαχίαν ποιεῖσθαι. ἐπὶ πᾶσι δὲ ἐπεβαλόντο οἱ κρείιστοι τῶν ἰππέων, οὓς διενόητο πέμπειν τοὺς περὶ τὸν Πτολεμαῖον, εἰν τύχῳσι ἐπιφαινόμενοι.

Castelli oppugnatio, a Perdica suscepta, acerrima quidem, eadem tamen elusa. Castra transfert Perdicas per medium amnem in insulam Nil.

34. Μεσποροῦντων δ' αὐτῶν, ἐπεφάνησαν οἱ περὶ τὸν Πτολεμαῖον δρόμον προσιόντες πρὸς τὴν τοῦ πολίσματος ἐπικουρίαν. φθασάντων δ' αὐτῶν καὶ παρεισπεσόντων εἰς τὸ χωρίον, διὰ τε τῶν σαλπύγων καὶ βοῆς φανεράν ποιησάντων τὴν ἑαυτῶν παρουσίαν, οἱ μὲν περὶ τὸν Περδίκκην οὐ κατέπληγυσαν, ἀλλὰ τολμηρῶς προσῆγον τοῖς τειχίσμασιν. εὐθὺς δ' οἱ μὲν ὑπασπισταὶ προσθέμενοι τὰς κλίμακας ἀνέβαινον, οἱ δ' ἐπὶ τῶν ἐλεφάντων τὸν χάρακα διέσπων, καὶ τὰς ἐπάλξεις ἐρρίπτουν. ὁ δὲ Πτολεμαῖος ἔχων περὶ αὐτὸν τοὺς ἀρίστους, καὶ βουλόμενος προτρέψασθαι τοὺς ἄλλους ἡγεμόνας καὶ φίλους προσιέναι τοῖς δεινοῖς, αὐτοὺς ἀναλαβὼν τὴν σάρισσαν, καὶ στάς ἐπ' ἄκρου τοῦ προτειχίσματος, τὸν μὲν ἡγούμενον τῶν ἐλεφάντων ἐξετύφλωσεν, ὑπερδέξιον ἔχων τὴν στάσιν, τὸν δ' ἐπικαθήμενον Ἰνδὸν τραυματίαν ἐποίησε· τοὺς δὲ διὰ τῆς κλίμακος ἀναβαίνοντας καταπεφρονηκότως τύπτων καὶ κατατραυματίζων, περιεκύλισεν εἰς τὸν ποταμὸν μετὰ τῶν ὀπλῶν. ἀκολούθως δὲ τούτῳ καὶ τῶν φίλων τοῦ Πτολεμαίου διαγωνιζομένων, τὸ μὲν ἐχόμενον θη-

ρίον, κατακοντισθέντος τοῦ κυβερνήτου αὐτοῦ Ἰνδοῦ, παντελῶς ἄχρηστον ἐγένετο. ἐπὶ πολὺν δὲ χρόνον τῆς τειχομαχίας συνεσιώσης, οἱ μὲν περὶ τὸν Περδίκκαν ἐκ διαδοχῆς προσβάλλοντες, πᾶσαν σπουδὴν εἰσεφέροντο κατὰ κράτος ἐλεῖν τὸ χωρίον· ὁ δὲ Πτολεμαῖος, αὐτὸς ἀριστεύων, καὶ τοὺς φίλους παρκαλῶν ἐνδείξασθαι τὴν εὐνοίαν ἅμα καὶ τὴν ἀρετὴν, ἡρωϊκοὺς ἀγῶνας συνεστήσατο. πολλῶν δ' ἀπολλυμένων παρ' ἀμφοτέροις, διὰ τὴν ὑπερβολὴν τῆς τῶν ἡγεμόνων φιλοτιμίας, καὶ τῶν περὶ τὸν Πτολεμαῖον ταῖς ὑπεροχαῖς τῶν τόπων πλεονεκτούντων, τῶν δὲ περὶ τὸν Περδίκκαν τοῖς πλήθεσιν ὑπερεχόντων, τὸ τελευταῖον ἀμφοτέρων διημερευσάντων τοῖς κινδύνοις, ὁ μὲν Περδίκκας λύσας τὴν πολιορκίαν ἐπανῆλθεν εἰς τὴν ἰδίαν στρατοπεδεῖαν. νυκτὸς δ' ἀναξεύξας, λαθραῖαν ἐποιεῖτο τὴν πορείαν, καὶ κατήντησεν εἰς τὸν ἀπεναντίον τόπον τῆς Μέμφεως, πρὸς ἣ συμβαίνει σχίζεσθαι τὸν Νεῖλον, καὶ ποιεῖν νῆσον, δυναμένην ἀσφαλῶς δεξασθαι στρατοπεδεῖαι τε καὶ δύναμιν τὴν μεγίστην. εἰς ταύτην οὖν διεβίβασε τὴν δύναμιν, ἐπιπόνως τῶν στρατιωτῶν περαιομένων, διὰ τὸ βάθος τοῦ ποταμοῦ. μέχρι γὰρ τοῦ γενείου τὸ ῥεύμα προσπίπτει, ἐσάλευε τὰ σώματα τῶν διαβαίνοντων, ἅτε καὶ τῶν ὅπλων ἐμποδιζόντων τοὺς ἄνδρας.

Transcundi per Nilum summa difficultas, qua Perdicae agmen in summum vitae descenden deductum est.

35. Ὁ δὲ Περδίκκας κατανοήσας τὴν δυσκολίαν τοῦ ῥείθρου, τοὺς μὲν ἐλέφαντας τοῦ ποταμοῦ ἐκ

τῶν εὐωνύμων ἐπέστησεν, ἐκδεχόμενος τὴν καταφω-
 ράν τοῦ ποταμοῦ, καταπραΰνοντας τὸ ρεῖθρον· τοὺς
 δὲ ἱππεῖς ἐκ τοῦ δεξιοῦ μέρους ἔταξε, δι' ὧν ἐξεδε-
 χετο τοὺς παραφερομένους ὑπὸ τοῦ ποταμοῦ, καὶ
 διέσωξεν εἰς τὸ πέραν. ἴδιον δὲ τι καὶ παραδόξον
 συνέβη γενέσθαι κατὰ τὴν διάβασιν τῆς δυνάμεως
 ταύτης. τῶν πρώτων γὰρ ἀσφαλῶς διαβάντων, οἱ
 μετὰ ταῦτα περαιούμενοι, μεγάλοις περιέπιπτον κιν-
 δύνοισ. ὁ γὰρ ποταμὸς, οὐδεμιᾶς οὔσης αἰτίας φα-
 νερᾶς, πολλῶ βαθυτέρος ἐγένετο, καὶ τῶν σωμάτων
 ὅλων καταδυομένων, ἅπαντες εἰς πολλὴν ἀμηχανίαν
 περιέπιπτον. τῆς δὲ κατὰ τὴν πλήρωσιν αἰτίας ἐπι-
 ζητουμένης, τὸ μὲν ἀληθὲς ἀσυνλόγιστον ἦν. ἔφα-
 σαν δ' οἱ μὲν ἐν τοῖς ἄνω τόποις ἐγκεχωσμένην διώ-
 ρυγα πάλιν ἐκφραχθῆναι, καὶ συμμιχθεῖσαν τῷ πο-
 ταμῶ, βαθυτέρον πεποιηκέναι τὸν πόρον, οἱ δ' ὁμ-
 βρους ἐν τοῖς ἄνω τόποις γενομένους αὐξῆσαι τὸ μέ-
 γεθος τοῦ Νεῖλου. τούτων δ' οὐδέτερον ἦν· ἀλλὰ
 τοῦ πόρου τὴν μὲν πρώτην διάβασιν ἀσφαλεστέραν
 συνέβαινε γεγονέναι, ἀκεραίου τῆς κατὰ τὴν διά-
 βασιν ἄμμου γεγενημένης· κατὰ δὲ τὰς ἄλλας ὑπὸ
 τῶν προδιαβεβηκότων ἵππων τε καὶ ἐλεφάντων, ἔτι
 δὲ πεζῶν, τοῖς μὲν ποσὶ τὴν ἄμμον πατουμένην καὶ
 κινουμένην ὑπὸ τοῦ ρεῖθρου κατενεχθῆναι, καὶ διὰ
 τοῦτο κοιλωθέντος τοῦ πόρου, βαθυτέραν γενέσθαι
 τὴν διάβασιν κατὰ μέσον τὸν ποταμόν. διὰ δὲ ταύ-
 την τὴν αἰτίαν ἀδυνατούσης τῆς λοιπῆς δυνάμεως
 διαβῆναι τὸν ποταμόν, ὁ Περδίκκας εἰς πολλὴν ἀπο-
 ρίαν ἐνέπιπτε, τῶν μὲν διαβεβηκότων οὐκ ἀξιωμα-

χων ὄντων τοῖς πολεμίοις, τῶν δ' ἐν τῷ πέτρῳ μὴ
 δυναμένων βοηθεῖν τοῖς ἰδίοις, προσέταξεν εἰς τοῦ-
 πίσω πάλιν ὑπέραι πάντας. διόπερ ἀναγκασθέντων
 ἀπάντων περαιοῦσθαι τὸ ῥεῖθρον, οἱ μὲν ἐπιστάμε-
 νοι καλῶς νέειν, καὶ τοῖς σώμασιν ἰσχυρότεροι, μετὰ
 πολλῆς κακοπαθείας διενήξαντο τὸν Νεῖλον, πολλὰ
 τῶν ὀπλων ἀποβαλόντες· τῶν δ' ἄλλων διὰ τὴν
 ἀπειρίαν οἱ μὲν ὑπὸ τοῦ ῥεῖθρου κατεπόθησαν, οἱ
 δὲ πρὸς τοὺς πολεμίους ἐξέπεσον, οἱ πλεῖστοι δὲ πα-
 ρενεχθέντες ἐπὶ πολὺν χρόνον, ὑπὸ τῶν ἐν τῷ ποταμῷ
 θηρίων κατεβρώθησαν.

Ideo milites abalienati a Perdicca magno numero ad Ptolemaeum
 transeunt: equites autem, facta conspiratione, Perdiccam occidunt.
 Summum imperium cum regum tutela Pythoni et Arrhidaeo per-
 missum.

36. Ἀπολομένων δὲ πλείονων ἢ δισχιλίῳ, ἐν
 οἷς καὶ τῶν ἐπιφανῶν τινες ἡγεμόνων ὑπῆρχον, ἄλ-
 λοτριῶς τὸ πλῆθος ἔσχεν πρὸς τὸν Περδίκκην. ὁ δὲ
 Πτολεμαῖος τὰ σώματα τῶν πρὸς αὐτὸν ἐκπεσόντων
 καύσας, καὶ τῆς ἀρμοζούσης κηδείας ἀξιώσας, ἀπέ-
 στειλε τὰ ὀστέα πρὸς τοὺς οἰκείους τε καὶ φίλους τῶν
 τετελευτηκότων. τούτων δὲ πραχθέντων, οἱ παρὰ τῷ
 Περδίκκῃ Μακεδόνες πρὸς μὲν τοῦτον πολλῶ μᾶλλον
 ἀπεθηριώθησαν, πρὸς δὲ τὸν Πτολεμαῖον ἀπέκλιναν
 ταῖς εὐνοίαις. ἐπιγενομένης δὲ νυκτός, πλήρης ἦν ἡ
 παρεμβολὴ κλαυθμοῦ καὶ πένθους, τοσούτων ἀν-
 δρῶν ἀλόγως ἀπολωλότων ἄνευ πολεμίας πληγῆς,
 καὶ τούτων οὐκ ἐλαττόνων ἢ χιλίων θηριοβρώτων
 γεγονότων· πολλοὶ μὲν τῶν ἡγεμόνων συνίσταντο,
 καὶ κατηγόρουσαν τοῦ Περδίκκου, πᾶσα δ' ἡ γαλαχῆ

τῶν περὶ αὐτὸν ἀπαλλοτριωθεῖσα φανεράν διὰ τῆς ἀπει-
 λούσης φωνῆς τὴν ἰδίαν κατεσκεύασεν ἀλλοτριότητα.
 διόπερ πρῶτοι τῶν ἡγεμόνων ἀπέστησαν ὡς ἑκατὸν,
 ὧν ἦν ἐπιφανέστατος Πύθων, ὁ τοὺς ἀποσπῆντας
 Ἕλληνας καταπολεμήσας, οὐδεὶς δὲ τῶν Ἀλεξάνδρου
 λειπόμενος φίλων ἀρετῇ τε καὶ δόξῃ. μετὰ δὲ ταῦτα
 καὶ τῶν ἡπείων τινες συμφορονήσαντες ἐπὶ τὴν σκη-
 νὴν τοῦ Περδίκκου κατήντησαν, καὶ προσπεσόντες
 ἄθροοι κατέσφαξαν τὸν Περδίκκον. τῇ δ' ὑστεραίᾳ
 γενομένης ἐκκλησίας, ὁ Πτολεμαῖος καταβὰς, καὶ τοὺς
 Μακεδόνας ἀσπασάμενος, περὶ τε τῶν κατ' αὐτὸν
 ἀπελογήσατο, καὶ τῶν ἐπιτηδείων ἐκλελοιπότων, ἐχο-
 ρήγησε αἰτὸν τε δαψιλῇ ταῖς δυνάμεσι, καὶ τῶν ἄλ-
 λων ἐπιτηδείων ἐπλήρωσε τὴν παρεμβολήν. μεγάλῃ
 δὲ τυγχάνων ἀποδοχῇ, καὶ δυνάμενος παραλαβεῖν
 τὴν ἐπιμέλειαν τῶν βασιλέων διὰ τὴν τοῦ πλήθους
 εὖνοιαν, τοῦτον μὲν οὐκ ὠρέχθη, τῷ δὲ Πύθωνι καὶ
 Ἀρρίδαίῳ χάριτας ὀφείλων, συγκατεσκεύασε τὴν τῶν
 ὅλων ἡγεμονίαν. οἱ γὰρ Μακεδόνες, βουλῆς προτε-
 ρείσης περὶ τῆς ἡγεμονίας, καὶ συμβουλευσάντος
 Πτολεμαίου, πάντες προθύμως εἴλοντο τῶν βασιλέων
 ἐπιμελητὴς αὐτοκρατορίας Πύθωνα καὶ Ἀρρίδαϊον,
 τὸν τὸ σῶμα τοῦ βασιλέως κατακοιτάσαντα. Περδί-
 κκας μὲν οὐκ ἄρξας ἔτη τρία, τοῦτον τὸν τρόπον ἀπὸ
 βαλὲς τὴν ἡγεμονίαν καὶ τὴν ψυχὴν.

Post Perdiccae mortem demum assertur nuntius de Eamenti-
 victoria. Hunc cum sociis Macedones expitis damnant. Attalus,
 qui Perdiccae classi praecrat, Tyrum petit.

37. Μετὰ δὲ τὴν τοῦτου τελευταίαν εὐθὺς ἦσαν
 τινες ἀπαγγέλλοντες, ὅτι παρατάξις γενομένης περὶ

Καππαδοκίαν, Εὐμένης νενίκηκε, Κρατερός δὲ καὶ Νεοπτόλεμος ἡττηθέντες ἀνήρηνται. τοῦτο δ' εἰ δυῶι πρότερον ἡμέραις ἐγένετο τῆς Περδίκκου τελευτῆς, οὐδεὶς ἂν ἐτόλμησε τὰς χεῖρας Περδίκκου προσεγγεῖν, διὰ τὸ μέγεθος τῆς εὐημερίας. οἱ δ' οὖν Μακεδόνες, πυθόμενοι τὰ περὶ τὸν Εὐμένην κατέγνωσαν αὐτοῦ θάνατον καὶ τῶν περὶ αὐτὸν ἐπιφανῶν ἀνδρῶν πεντήκοντα, ἐν οἷς ἦν καὶ Ἀλκίτας ὁ ἀδελφὸς τοῦ Περδίκκου. ἀπέκτειναν δὲ καὶ τῶν φίλων τοῦ Περδίκκου τοὺς μάλιστα πιστοτάτους, καὶ τὴν ἀδελφὴν αὐτοῦ Ἀταλάντην, ἣν ἦν γεραμικῶς Ἀτταλος, ὁ τοῦ σιόλου τὴν ἡγεμονίαν παρειληφώς. μετὰ δὲ τὴν ἀναίρεσιν τοῦ Περδίκκου Ἀτταλος ὁ τοῦ σιόλου τὴν ἡγεμονίαν ἔχων, διέτριβε μὲν περὶ τὸ Πηλούσιον, ὡς δ' ἐπύθετο τὴν τῆς γυναικὸς ἀναίρεσιν καὶ τὴν Περδίκκου, τὸν σιόλον ἀναλαβὼν ἐξέπλευσε, καὶ κατήντησεν εἰς Τύρον. ὁ δὲ τῆς πόλεως ταύτης φρούραρχος Ἀρχέλαος, Μακεδὼν τὸ γένος, τὸν Ἀτταλον φιλοφρόνως ὑπεδέξατο, καὶ τὴν τε πόλιν παρέδωκεν αὐτῷ, καὶ τὰ χρήματα, δεδομένα μὲν ὑπὸ τοῦ Περδίκκου φυλάττειν, τότε δὲ δικαίως ἀποδομένα, τὸ δὲ πλῆθος ὄντα ταλάντων ὀκτακοσίων. ὁ δ' Ἀτταλος ἐν τῇ Τύρῳ διατρίβων, ἀνελάμβανε τῶν Περδίκκου φίλων τοὺς διασωζομένους ἐκ τῆς πρὸς τῇ Μέμφει στρατοπεδείας.

Interea Aetoli absente Antipatro, in Thessaliam incursionem fecerunt. Thessali coacti, ut adversus Antipatrum militarent. Sed Aetoliam vicissim invaserunt Acarnanes. Dum redeunt Aetoli ad tuendam patriam, Polysperchon recuperat Thessaliam.

38. Ἀντιπάτρου δ' εἰς τὴν Ἀσίαν διαβιβηκότες,

Αἰτωλοὶ κατὰ τὰς πρὸς Πελοπόννησον συνθήκας ἐστρά-
 τευσαν εἰς τὴν Θετταλίαν, ἀντιπερὶσπᾶσαι βουλόμε-
 νοι τὸν Ἀντίπατρον. εἶχον δὲ στρατιώτας, πεζοὺς
 μὲν μυρίους καὶ δισχιλίους, ἵππεῖς δὲ τετρακοσίους,
 ὧν ἦν στρατηγὸς Ἀλέξανδρος Αἰτωλός. ἐν παρόδῳ
 δὲ τοὺς Ἀμφισσεῖς Λοκροὺς πολιορκήσαντες, τὴν τε
 χώραν αὐτῶν κατέδραμον, καὶ τινὰ τῶν πλησίων πο-
 λισμάτων εἶλον. ἐνίκησαν δὲ μάχῃ τὸν Ἀντίπατρον
 στρατηγὸν Πολυκλῆν, καὶ τοῦτόν τε καὶ τῶν στρα-
 τωτῶν οὐκ ὀλίγους ἀνεῖλον· τῶν δὲ ζωοῦσθαι οὐκ
 μὲν ἀπέδοντο, οὓς δὲ ἀπελύτρωσαν. μετὰ δὲ ταῦτα
 εἰς Θετταλίαν ἐμβαλόντες, τοὺς πλείστους τῶν Θετ-
 τालῶν ἐπεισαν κοινωεῖν τοῦ πρὸς Ἀντίπατρον πο-
 λέμου· καὶ ταχέως ἡθροίσθησαν οἱ πάντες, πεζοὶ
 μὲν δισμύριοι καὶ πεντακισχίλιοι, ἵππεῖς δὲ χίλιοι
 πεντακόσιοι. τούτων δὲ προσαγομένων τὰς πόλεις,
 Ἀκαρνᾶνες ἄλλοτριῶς ἔχοντες πρὸς Αἰτωλοὺς ἐνέβα-
 λον εἰς τὴν Αἰτωλίαν, καὶ τὴν τε χώραν ἐδήουν, καὶ
 τὰς πόλεις ἐπολιόρκουν. οἱ δὲ Αἰτωλοὶ, πυθόμενοι
 τῆς ἰδίας πατρίδας διακινδυνεύειν, τοὺς μὲν ἄλλους
 στρατιώτας ἀπέλιπον ἐν Θετταλίᾳ, Μένωνα τὸν Φαρ-
 σῆλιον ἐπιστήσαντες στρατηγόν· αὐτοὶ δὲ τοὺς πο-
 λιτικούς ἀναλαβόντες, ἦγον συντόμως εἰς τὴν Αἰτω-
 λίαν, καὶ τοὺς Ἀκαρνᾶνας καταπληξάμενοι, τὰς πα-
 τρίδας ἡλευθέρωσαν τῶν κινδύνων. τούτων δὲ περὶ
 ταῦτα ἀσχολουμένων, Πολυσπέρχων ὁ καταλελειμμέ-
 νος ἐν Μακεδονίᾳ στρατηγός, ἦκεν εἰς τὴν Θεττα-
 λίαν μετὰ δυνάμει ἀξιολόγῳ· νικήσας δὲ παρα-
 ἵαξει τοὺς πολεμίους, τὸν τε στρατηγὸν Μένωνα

ἀνείλε, καὶ τῶν ἄλλων κατέκοψε τοὺς πλείστους, καὶ τὴν Θετταλίαν ἀνεκτήσατο.

Arrhidaeus et Pytho, cum regibus in Syriam progressi, Antela se habebant. In eorum locum successit Antipater. Is facta nova provinciarum divisione, Antigono autem exercitus regii imperatore creato, cum regibus in Macedoniam rediit.

39. Κατὰ δὲ τὴν Ἀσίαν Ἀρριδαῖος καὶ Πύθων, οἱ τῶν βασιλέων ἐπιμεληταί, ἀναξυῦντες ἀπὸ τοῦ Νείλου μετὰ τῶν βασιλέων καὶ τῆς δυνάμεως, ἦκον εἰς Τριπαράδεισον τῆς ἁγῆς Συρίας. ἐνταῦθα δὲ Εὐρυδίκης τῆς βασιλίσσης πολλὰ περιεργαζομένης, καὶ ταῖς τῶν ἐπιμελητῶν ἐπιβολαῖς ἀντιπρατιούσης, οἱ μὲν περὶ τὸν Πύθωνα δυσχεροῦντο, καὶ τοὺς Μακεδόνας ὀρῶντες τοῖς ἐκείνης προστάγμασιν ἅδι μᾶλλον προσέχοντας, συνήγαγον ἐκκλησίαν, καὶ τὴν ἐπιτέλειαν ἀπέειπαντο· οἱ δὲ Μακεδόνες ἐπιμελητὴν εἵλοντο τὸν Ἀντίπατρον αὐτοκράτορα. οὗτος δὲ μετ' ὀλίγας ἡμέρας καταντήσας εἰς Τριπαράδεισον, κατέλαβε τὴν Εὐρυδίκην σπασιαῶσαν, καὶ τοὺς Μακεδόνας ἀπαλλοτριούσαν ἀπὸ τοῦ Ἀντιπάτρου. ταραχῆς δὲ μεγάλης οὔσης ἐν ταῖς δυνάμεισι, καὶ κοινῆς ἐκκλησίας συναχθείσης, ὁ μὲν Ἀντίπατρος διαλεχθεὶς τοῖς πλήθεσι, τὴν μὲν ταραχὴν κατέπαυσε, τὴν δ' Εὐρυδίκην καταπληξάμενος, ἔπεισε τὴν ἡσυχίαν ἄγειν. μετὰ δὲ ταῦτα τὰς σατραπείας ἐξ ἀρχῆς ἐμερίσατο, καὶ Πτολεμαῖον μὲν τὴν προϋπάρχουσαν προσώρισεν. ἀδύνατον γὰρ ἦν τοῦτον μεταθεῖναι, διὰ τὸ δοκεῖν τὴν Αἴγυπτον διὰ τῆς ἰδίας ἀνδρείας ἔχειν οἰοῦναι διορίκτην. καὶ Λαομέδοντι μὲν τὴν Μιτυληναίῳ Συρίαν ἔδωκε, Φιλοξένῳ δὲ τὴν Κιλικίαν,

τῶν δ' ἄνω σατραπειῶν Μεσοποταμίαν μὲν καὶ τὴν Ἀρβηλίτιν Ἀμφιμάχῳ, τὴν δὲ Βαβυλωνίαν Σελεύκῳ, Ἀντιγόνῳ δὲ τὴν Σουσιανήν, διὰ τὸ τοῦτον πρῶτον πεποιήσθαι τὴν ἐπὶ τὸν Περδίκκην ἐπίθεσιν, Πευκέστη δὲ τὴν Περσίδα, Τληπολέμῳ δὲ τὴν Καρμανίαν, Πύθωνι δὲ Μηδίαν, Φιλίππῳ δὲ τὴν Παρθυαίαν, Ἀρίαν δὲ καὶ Δραγγίνην Στασάνδρῳ τῷ Κυπρίῳ· τὴν δὲ Βακτριανὴν καὶ Σογδιανὴν Στασάνορι τῷ Σολίῳ, ἀπὸ τῆς αὐτῆς ὄντι νήσου. Παροπαμισάδας δὲ Ὁξυάρτη προσώρισε, τῷ Ῥωξάνης πατρὶ τῆς Ἀλεξάνδρου γυναικὸς, τῆς δὲ Ἰνδικῆς τὰ μὲν συνορίζοντα Παροπαμισάδαις, Πύθωνι τῷ Ἀγήνορος· τὰς δ' ἐχομένας βασιλείας, τὴν μὲν παρὰ τὸν Ἰνδὸν ποταμὸν, Πώρῳ, τὴν δὲ παρὰ τὸν Ῥάσπην, Ταξίλῃ. οὐ γάρ ἦν τοὺτους τοὺς βασιλεῖς μετακινήσαι χωρὶς βασιλικῆς δυνάμεως, καὶ ἡγεμονίας ἐπιφανοῦς. τῶν δὲ πρὸς τὴν ἄρκτον κεκλιμένων, Καππαδοκίαν μὲν Νικάνορι, Φρυγίαν δὲ τὴν μεγάλην καὶ Λυκίαν Ἀντιγόνῳ, καθάπερ πρότερον ἔσχε, Καρίαν δὲ Κασσάνδρῳ, Λυδίαν δὲ Κλείῳ, Φρυγίαν δὲ τὴν ἐφ' Ἑλλησπόντῳ Ἀρξίδαῳ. στρατηγὸν δὲ τῆς βασιλικῆς δυνάμεως ἀπέδειξεν Ἀντίγονον, ᾧ προστεταγμένον ἦν καταπολεμῆσαι Εὐμένη τε καὶ Ἀλκίαν· παρέξεν δὲ τῷ Ἀντιγόνῳ χιλιάρχον τὸν υἱὸν Κάσσανδρον, ὅπως μὴ δύνηται διαλαθεῖν ἰδιοπραγῶν. αὐτὸς δὲ τοὺς βασιλεῖς ἀναλαβὼν καὶ τὴν ἰδίαν δύναμιν, προῆγεν ἐπὶ τὴν Μακεδονίαν, κατὰξων τοὺς βασιλεῖς ἐπὶ τὴν πατρίδα.

Antigonus cum exercitu in Cappadociam ablegatur ad Eumenum bello opprimendum. Conserto proelio Eumenes, propter Apollonidis prodicionem, foedam accipit cladem.

40. Ἀντίγονος δ' ἐπὶ τῆς Ἀσίας ἀποδεδειγμένος στρατηγὸς διαπολεμῆσαι πρὸς Εὐμένην, ἠθροισεν ἐκ τῆς χειμασίας τὰς δυνάμεις. παρὰσκευασάμενος δὲ τὰ πρὸς τὴν μάχην, προῆγεν ἐπὶ τὸν Εὐμένην, διατρέβοντα περὶ Καππαδοκίαν. ὁ δ' Εὐμένης, ἀποσιάντος ἂν αὐτοῦ τινος τῶν ἐπιφανῶν ἡγεμόνων ὄνομα Περδίκκην, στρατοπεδεύοντος ἀπὸ τριῶν ἡμερῶν ὁδοῦ, μετὰ τῶν συναποσιάντων στρατιωτῶν, πεζῶν μὲν τρισχιλίων, ἱππέων δὲ πενταχοσίων, ἐξέπεμψεν ἐπ' αὐτὸν Φοίνικα τὸν Τερέδιον, ἔχοντα πεζοὺς μὲν ἐπιλέκτους τετρακισχιλίους, ἱππεῖς δὲ χιλίους. οὗτος δὲ νυκτοπορίᾳ συντόνῳ χρησάμενος, προσέπεσε τοῖς ἀποσιάνταις ἀπροσδοκῆτως περὶ δευτέραν φυλακὴν νυκτερινήν· καταλαβὼν δ' αὐτοὺς κοιμωμένους, τὸν τε Περδίκκην ἐξώγρησε, καὶ τῆς δυνάμεως ἐγκρατὴς ἐγένετο. Εὐμένης δὲ τοὺς αἰτιωτάτους τῆς ἀποσιάνσεως ἡγεμόνας ἐθανάτωσε· τοὺς δὲ στρατιώτας τοῖς ἄλλοις ἀναμίξας, καὶ φιλανθρωπῶς προσεγενεθῆς, ἰδίους ταῖς εὐνοίαις ἐποίησατο. μετὰ δὲ ταῦτα ὁ μὲν Ἀντίγονος διαπεμφάμενος πρὸς Ἀπολωνίδην τινὰ τῶν ἱππέων ἀφηγοῦμενον παρ' Εὐμένει, μεγάλαις ἐπαγγελίαις δι' ἀποθόγῃων ἐποίησε προδοτὴν γενέσθαι, καὶ κατὰ τὴν μάχην αὐτομολῆσαι. τοῦ δ' Εὐμένους στρατοπεδεύοντος τῆς Καππαδοκίας ἐν πταίν εὐθέτοις πεδίοις πρὸς ἱππομαχίαν, ἐπιβαλὼν ὁ Ἀντίγονος μετὰ πάσης τῆς δυνάμεως κατέλαβeto τὴν ὑπερκειμένην τῶν πεδίων ὑψόρειαν. εἶχε

δ' ὁ μὲν Ἀντίγονος κατ' ἐκείνους τοὺς καιροὺς πεζοὺς μὲν πλείους τῶν μυρίων, (ὧν ἦσαν οἱ ἡμίσεις Μακεδόνες, θαυμαστοὶ κατὰ τὰς ἀνδραγαθίας) ἵππεῖς δὲ δισχιλίους, ἐλέφαντας δὲ τριάκοντα· ὁ δ' Εὐμένης πεζοὺς μὲν οὐκ ἐλάττους τῶν δισμυρίων, ἵππεῖς δὲ πεντακισχιλίους· γενομένης δὲ μάχης ἰσχυρῆς, καὶ τοῦ Ἀπολλωνίδου μετὰ τῶν περὶ αὐτὸν ἱππέων ποιήσαντος ἀλόγως ἀπὸ τῶν ἰδίων διάστασιν, ἐνίκησεν ὁ Ἀντίγονος, καὶ ἀνείλε τῶν ἐναντίων εἰς ὀκτακισχιλίους. ἐκυρίευσεν δὲ καὶ τῆς ἀποσκευῆς ἀπάσης, ὥστε τοὺς περὶ τὸν Εὐμένη στρατιώτας διὰ μὲν τὴν ἥτιαν καταπλαγῆναι, διὰ δὲ τὴν ἀπώλειαν τῆς ἀποσκευῆς ἀθυμῆσαι.

Antigonus Eumenem, qui Noram confugerat, relicto praesidio, clausum tenet. Simul nova consilia in ipsum Antipatrum capit.

41. Μετὰ δὲ ταῦθ' ὁ μὲν Εὐμένης ἐπεβάλετο φεύγειν εἰς τὴν Ἀρμερίαν, καὶ τῶν ἐν ταύτῃ κατοικούντων τινὰς πρὸς τὴν συμμαχίαν συλλαβέσθαι· καταταχοῦμενος δὲ, καὶ τοὺς στρατιώτας ὁρῶν ἀποχωροῦντας πρὸς τὸν Ἀντίγονον, κατελάβετο χωρίον ὄχυρόν, ὃ προσηγορεύετο Νῶρα. ἦν δὲ τὸ φρούριον τοῦτο παντελῶς μικρόν, διὰ τὸ τὸν περίβολον ἔχειν μὴ πλείω δυοῖν σταδίων, κατὰ δὲ τὴν ἐρμυνότητα θαυμαστόν. ἐπὶ γὰρ πέτρας ὑψηλῆς εἶχε τὰς οἰκίας συνηκοδομημένας, καὶ τὰ μὲν ὑπὸ τῆς φύσεως, τὰ δ' ὑπὸ τῆς ἐκ τῶν χειρῶν κατασκευῆς θαυμαστῶς ὠχυρωτῶ. εἶχε δὲ καὶ παραθέσεις οἴτου πολλοῦ, καὶ ξύλων, καὶ τῶν ἄλλων, ὥστ' εἰς ἔτη πολλὰ δύνασθαι χορηγῆσαι πάντα τοῖς εἰς αὐτὴν καταφυγοῦσι. συνέ-

φυγον δὲ μετ' αὐτοῦ τῶν φίλων οἱ ταῖς εὐνοίαις δια-
 φέροντες, καὶ κεκριότες συναποθνήσκειν αὐτῷ κατὰ
 τοὺς ἐσχάτους κινδύνους· οἱ δὲ πάντες ὑπῆρχον ἱπ-
 πεῖς τε καὶ πεζοὶ περὶ ἑξακοσίους. Ἀντίγονος δὲ πα-
 ραλαβὼν τὴν μετ' Εὐμένους δύναμιν, καὶ τῶν σα-
 τραπειῶν καὶ τῶν ἐν ταύταις προσόδων κύριος γενό-
 μενος, ἔτι δὲ παραλαβὼν πλῆθος χρημάτων, μειζύ-
 νων πραγμάτων ὠρέγετο. οὐκέτι γὰρ οὐδεὶς τῶν
 κατὰ τὴν Ἀσίαν ἡγεμόνων ἀξιόμαχον εἶχε δύναμιν
 διαγωνίσασθαι πρὸς αὐτὸν περὶ τῶν πρωτείων. διὸ
 καὶ πρὸς Ἀντίπατρον κατὰ μὲν τὸ παρὸν προσε-
 ποιεῖτο φιλικῶς διακεῖσθαι, διεγνώκει δὲ, τὸ καθ'
 αὐτὸν ἀσφαλίσάμενος, μηκέτι προσέχειν μήτε τοῖς
 βασιλεῦσι, μήτε Ἀντιπάτρῳ. τὸ μὲν οὖν πρῶτον πε-
 ριέλαβε τοὺς καταπεφευγότας εἰς τὸ φρούριον δι-
 πλοῖς τοῖς τείχεσι, καὶ τάφροις καὶ χαρακώμασι θαν-
 μαστοῖς· μετὰ ταῦτα δ' εἰς σύλλογον ἐλθὼν Εὐμέ-
 νει, καὶ τὴν προϋπάρχουσαν φιλίαν ἀνανεωσάμενος,
 ἔπειθεν αὐτὸν κοινοπραγεῖν. ὁ δὲ εἰδὼς τὴν τύχην
 ὀξέως μεταβάλλουσαν, μείζονας ἤτει φιλανθρωπίας
 τῆς περὶ αὐτὸν οὔσης περιστάσεως· ᾤετο γὰρ δεῖν
 αὐτῷ συγχωρηθῆναι τὰς ἐξ ἀρχῆς δεδομένας σατρα-
 πείας, καὶ τῶν ἐγκλημάτων ἀπάντων ἀπόλυσιν. ὁ δὲ
 Ἀντίγονος περὶ μὲν τούτων ἐπὶ τὸν Ἀντίπατρον τὴν
 ἀναφορὰν ἐποίησατο, τοῦ δὲ χωρίου τὴν ἱκανὴν φυ-
 λακίην ἀπολιπὼν, ὤρμησεν ἐπὶ τοὺς πορευομένους
 ἡγεμόνας τῶν πολεμίων καὶ δυνάμεις ἔχοντας, Ἀλκί-
 ταν τε τὸν ἀδελφὸν τοῦ Περδίκκου, καὶ Ἀιταλὸν τὸν
 τοῦ στόλου παντὸς κυριεύοντα.

Eumenis singularis constantia.

42. Μετὰ δὲ ταῦτα ὁ Εὐμένης πρὸς τὸν Ἀντίπατρον πρεσβευτὰς ἀπέστειλε περὶ τῶν ὁμολογιῶν, ὧν ἦν ἡγούμενος Ἰερώννυμος ὁ τὰς τῶν διαδοχῶν ἱστορίας γεγραφώς. αὐτὸς δὲ πολλαῖς καὶ ποικίλαις κερημένος τοῦ βίου μεταβολαῖς, οὐκ ἐταπεινοῦτο τῷ φρονήματι, σαφῶς εἰδὼς τὴν τύχην ὀξείας τὰς εἰς ἀμφοτέρω τὰ μέρη ποιουμένην μεταβολῆς. ἑώρα γὰρ τοὺς μὲν τῶν Μακεδόνων βασιλεῖς κερὸν ἔχοντας τὸ τῆς βασιλείας πρόσχημα, πολλοὺς δὲ καὶ μεγάλους τοῖς φρονήμασιν ἄνδρας διαδεχομένους τὰς ἡγεμονίας, πάντας δὲ ἰδιοπραγεῖν βουλομένους. ἤλπιζεν οὖν, ὅπερ ἦν πρὸς ἀλήθειαν, πολλοὺς αὐτοῦ χρεῖαν ἔξειν, διὰ τε τὴν φρόνησιν καὶ τὴν ἐμπειρίαν τῶν πολεμικῶν, ἔτι δὲ τὴν ὑπερβολὴν τῆς ἐν τῇ πίστει βεβαίότητος. ὁρῶν δὲ τοὺς ἵππους, διὰ τὴν ἐν τῇ στενοχωρίᾳ τραχύτητα μὴ δυναμένους γυμνάζεσθαι, πρὸς τὴν ἐν ταῖς ἵππομαχίαις χρεῖαν ἀχρήστους ἔσόμενους, ἐπενοήσατό τινα ξένην καὶ παρηλλαχμένην τῶν ἵππων γυμνασίαν. τὰς γὰρ κεφαλὰς αὐτῶν ταῖς σειραῖς ἀναδεσμεύων ἔκ τινων δοκίων ἢ παττάλων, δύο ἢ τρεῖς δοκίδας αἰωρήσας, καὶ συναναγκάζων τοῖς ὀπισθίοις ποσὶν ἐπιβεβηκέναι, τοῖς δ' ἐμπροσθεν μόνοις ψαύειν τῆς γῆς μικρὸν ἀπολείποντας· εὐθὺς οὖν ὁ μὲν ἵππος, βουλόμενος στηρίζεσθαι τοῖς ἐμπροσθίοις, διεπονεῖτο τῷ τε σώματι παντὶ καὶ τοῖς σκέλεσι, συμπασχόντων ἀπάντων τῶν κατὰ τὸν ὄγκον μελῶν· τοιαύτης δὲ γινομένης κινήσεως, ἰδρῶς τε πολὺς ἐκ τοῦ σώματος ἔξεχεῖτο, καὶ τῇ τῶν πόρων

ὑπερβολῇ τὴν ἀκρότητα τῶν γυμνασίων τοῖς ζῴοις περιποιεῖτο. τοῖς δὲ στρατιώταις ἅπασι τὰς αὐτὰς τροφὰς παρείχετο, μετέχων αὐτὸς τῆς λιτότητος, καὶ διὰ τῆς ὁμοίας συμπεριφορᾶς πολλὴν εὐνοίαν ἑαυτῷ, τοῖς δὲ συμπεφευγόσι πᾶσιν ὁμόνοίαν συγκατεσκεύασε. καὶ τὰ μὲν περὶ τὸν Εὐμένη καὶ τοὺς συμπεφευγότες εἰς τὴν πέτραν, ἐν τούτοις ἦν.

Ptolemaeus profligato Perdicca tutior, ultra Aegyptum Syriam et Phoenicem in ditionem suam redigit.

43. Κατὰ δὲ τὴν Αἴγυπτον, Πτολεμαῖος παρὰ δόξως ἀποτειροίμενος τὸν τε Περδίκκαν καὶ τὰς βασιλικὰς δυνάμεις, τὴν μὲν Αἴγυπτον ὥσπερ τινα δορίκνητον εἶχεν· ὁρῶν δὲ τὴν τε Φοινίκην καὶ τὴν Κοίλην ὀνομαζομένην Συρίαν εὐφυῶς κειμένας κατὰ τῆς Αἰγύπτου, πολλὴν εἰσεφέρειτο σπουδὴν κυριεῦσαι τούτων τῶν πόλεων. ἐξαπέστειλεν οὖν τὴν ἱκανὴν δύναμιν, καὶ στρατηγὸν ἓνα τῶν φίλων προχειρισάμενος Νικάνορα. οὗτος δὲ στρατεύσας εἰς τὴν Συρίαν, Λιομέδοντα μὲν τὸν Σατράπην ἐξώργησε, τὴν δὲ Συρίαν ἅπασαν ἐχειρώσατο. ὁμοίως δὲ καὶ τὰς κατὰ τὴν Φοινίκην πόλεις προσαναγκάσας, καὶ ποιήσας ἐμφρούρους, ἐπανῆλθεν εἰς τὴν Αἴγυπτον, σύντομον τὴν στρατείαν καὶ πρακτικὴν πεποιημένος.

Olymp. CXV, 2. Post Eumenem victum Antigonus Alceetam et Attalum aggredi constituit. Primo contra Alceetam in Pisidiam movit. Venit ad pugnam equestrem, qua Alceetas accepta magna clade, aegre defunctus, ad peditum agmen aufugit.

44. Ἐπ' ἄρχοντος δ' Ἀθήνησι Ἀπολλοδώρου, Ῥωμαῖοι κατέστησαν ὑπάτους Κόϊντον Ποπίλιον καὶ Κόϊντον Πρόπλιον. ἐπὶ δὲ τούτων, Ἀντίγονος

καταπεπολεμηκώς τοὺς περὶ τὸν Εὐμένην, ἔκρινε στρατεύειν ἐπὶ τὸν Ἀλκείαν καὶ Ἀτταλον. οὗτοι γὰρ ὑπελείποντο τῶν Περδίκκου φίλων καὶ οἰκείων ἡγεμόνες μὲν ἀξιόλογοι, στρατιώτας δ' ἔχοντες ἱκανοὺς ἐμφοισθητῆσαι πραγμάτων. ἀναζεύξας οὖν μετὰ πάσης τῆς δυνάμεως ἐκ Καππαδοκίας, προῆγεν ἐπὶ τὴν Πισιδίαν, ἐν ᾗ συνέβαινε διατρίβειν τοὺς περὶ τὸν Ἀλκείαν. ὁξεῖαν δὲ καὶ παντελῶς ἐπιτεταμένην τὴν πορείαν ποιησάμενος, ἐν ἡμέραις ἐπτά καὶ ταῖς ἴσαις νυκτὶ διήνυσε σταδίους δισχιλίους καὶ πεντακοσίους εἰς τὴν ὀνομαζομένην Κρητῶν πόλιν. λαθὼν δὲ τοὺς πολεμίους, διὰ τὴν ὁξύτητα τῆς πορείας, καὶ γενόμενος πλησίον αὐτῶν ἀγροούντων τὴν παρουσίαν, ἐφθασεν ἀκρολοφίας τινῆς καὶ δυσχωρίας προκαταλαμβάνομενος. οἱ δὲ περὶ τὸν Ἀλκείαν πυθόμενοι τὴν παρουσίαν τῶν πολεμίων, τὴν μὲν φάλαγγα ταχέως ἔξεταξαν, τοῖς δ' ἵππεῦσι προσπεσόντες, τοῖς τὴν ἀκρώρειαν προκατέχουσιν, ἐφιλοτιμοῦντο βίᾳ κρατῆσαι, καὶ ἀπὸ τῆς ἀκρολοφίας ἐκβαλεῖν. γενομένης δὲ μάχης ἰσχυρᾶς, καὶ πολλῶν παρ' ἀμφοτέροις πεσόντων, ὁ μὲν Ἀντίγονος ἔχων ἵππεῖς ἑξακισχιλίους, ἀπὸ κράτους ἤλαυνεν ἐπὶ τὴν τῶν ἐναντίων φάλαγγα, σπεύδων ἀποκόψαι τῶν περὶ τὸν Ἀλκείαν τὴν ἐπὶ ταύτῃν καταφυγὴν. οὗ συντελεσθέντος, οἱ μὲν ἐπὶ τῆς ἀκρωρείας ὄντες πολὺ τοῖς τε πλήθεσιν ὑπερέχοντες, καὶ τῇ δυσχωρίᾳ τῶν τόπων πλεονεκτοῦντες, ἐτίθειντο τοὺς προμαχομένους. οἱ δὲ περὶ τὸν Ἀλκείαν τῆς μὲν ἐπὶ τοὺς πεζοὺς καταφυγῆς ἀποκλεισμένοι, τῷ δὲ πλήθει τῶν πολεμίων εἰς μέσον

ἀπειλημμένοι, πρόδηλον εἶχον τὴν ἀπώλειαν. διὸ καὶ τῆς σωτηρίας δυσβολήτου γενομένης, ὁ μὲν Ἀλκέτας πολλοὺς ἀποβαλὼν, μόλις διεξέπεισε πρὸς τὴν τῶν πεζῶν φάλαγγα.

Inito novo proelio Attalus capitur; Alcetas autem Termessum confugit, ubi Pisidae eum tuentur.

45. Ὁ δ' Ἀντίγονος ἐξ ὑπερδεξιῶν τόπων ἐπαγαγὼν τοὺς τε ἐλέφαντας καὶ ἡᾶσαν τὴν δύναμιν, κατεπλήξατο τοὺς πολεμίους πολὺ τοῖς πλήθεσι λιπομένους. ἦσαν γὰρ οἱ σύμμαχοι πάντες, πεζοὶ μὲν μύριοι καὶ ἑξακισχίλιοι, ἵππεις δ' ἐννακόσιοι· οἱ δ' Ἀντιγόνου, χωρὶς τῶν ἐλεφάντων, πεζοὶ μὲν πλείους τῶν τετρακισμυρίων, ἵππεις δὲ ὑπὲρ τοὺς ἑπτακισχιλίους. ἓμα δὲ τῶν ἐλεφάντων ἐπιόντων κατὰ μέτωπον, καὶ τῶν ἵππέων διὰ τὸ πλῆθος πανταχῇ περιχεομένων, ἔτι δὲ τῶν πεζῶν πολλαπλασίῳν καὶ κρειττόνων ὄντων ταῖς ἀρεταῖς, καὶ τὴν στάσιν ὑπερδεδειχόντων, πολὺς θόρυβος καὶ φόβος κατεῖχε τοὺς περὶ τὸν Ἀλκέταν. διὰ δὲ τὴν ὑπερβολὴν τῆς ὀξύτητος καὶ ἐνεργείας, αὐτὸς δ' ἐκτάσσει καλῶς τὴν φάλαγγα κατίσχυσαν. τροπῆς δὲ παντελοῦς γενομένης, Ἀτταλὸς μὲν καὶ Λόκιμος καὶ Πολέμων καὶ πολλοὶ τῶν ἀξιολόγων ἡγεμόνων ἐξωγρήθησαν· Ἀλκέτας δὲ μετὰ τῶν ἰδίων ὑπασπιστῶν καὶ τῶν παίδων ἔφυγε, μετὰ τῶν Πισιδῶν τῶν συστρατευομένων, εἰς πόλιν Πισιδικὴν ὄνομα Τερμησσόν. ὁ δ' Ἀντίγονος τούτους μὲν καθ' ὁμολογίαν παραλαβὼν, τοὺς λοιποὺς εἰς τὰ ἴδια τάγματα κατέταξε, καὶ φιλανθρωπῶς αὐτοῖς χρησάμενος, ἠΐξῃσε τὴν ἰδίαν δύνα-

μιν οὐ μετρίως. οἱ δὲ Πισίδαι τὸν ἀριθμὸν ὄντες εἰς ἑξακισχιλίους, καὶ ταῖς ἀλκαῖς διαφέροντες, παρεκάλουν τὸν Ἀλέξανδρον θαρσύνειν, ἐπαγγελλόμενοι μηδενὶ τῷ τρόπῳ ἐγκαταλείπειν αὐτόν. διέκειντο γὰρ πρὸς αὐτὸν εὐνοϊκῶς καὶ ὑπερβολὴν, διὰ τοιαύτας τινὰς αἰτίας.

Diu recusantes Pisidae, quod Antigonus postulasset, tandem Aleetam, sibi mortem consciscentem, cum caperetur, mortuum Antigono tradunt.

46. Ἀλέξανδρος μετὰ τὸν Περδίκκου θάνατον οὐκ ἔχων συμμάχους κατὰ τὴν Ἀσίαν, ἔκρινε τοὺς Πισίδας εὐεργετῆν, νομίζων ἔξιν συμμάχους πολεμικοὺς ἄνδρας, καὶ χώραν ἔχοντας δυσέμβολον, καὶ μεστὴν ὄχυρων φρουρίων. διόπερ ἐν ταῖς στρατείαις παρὰ πάντας τοὺς συμμάχους ἐτίμα περιτιότερον τούτους· καὶ τὰς μὲν ἐκ τῆς πολεμίας ὠφελείας ἐμέριζεν αὐτοῖς, δίδους τῶν λαφύρων τὰ ἡμίση· κατὰ δὲ τὰς ὁμιλίας λόγοις φιλανθρώποις χρώμενος, καὶ κατὰ τὰ σὺνδειπνα καὶ ἡμέραν τοὺς ἀξιολογωτάτους ἐν μέρει παραλαμβάνων ἐπὶ τὰς ἐστιάσεις, ἔτι δὲ τιμῶν πολλοὺς δωρεαῖς ἀξιολόγοις, ἰδίους ταῖς εὐνοίαις κατεσκεύασε. διόπερ καὶ τότε τὰς ἐλπίδας ἔχοντας ἐν τούτοις Ἀλέξανδρον, τῶν ἐλπίδων αὐτὸν οὐ διεψεύσαντο. τοῦ γὰρ Ἀντιγόνου μετὰ πάσης τῆς δανάμεως πλησίον τῆς Τερμησοῦ καταστράτοπεδεύσαντος, καὶ τὸν Ἀλέξανδρον ἔξαιτοῦντος, ἔτι δὲ τῶν πρεσβυτέρων συμβουλευόντων ἐκδοῦναι, συστραφέντες οἱ νεώτεροι, πρὸς τοὺς γονεῖς διασιάντες, ἐψηφίσαντο πᾶν ὑπομένειν δεινὸν ἕνεκα τῆς τούτου σωτηρίας. οἱ δὲ πρεσβύτεροι τὸ μὲν πρῶτον πείθειν ἐπεχείρουν τοὺς

νέους μὴ δι' ἓνα Μακεδόνα περιῦδεῖν τὴν πατρίδα
 γινομένην δοσιάλωτον· ἐπεὶ δ' ἀμετάθετον αὐτῶν
 τὴν ὁρμὴν ἐώρων, λάθρα συμφρονήσαντες, ἐξέπεμ-
 ψαν νυκτὸς πρὸς βεῖαν πρὸς Ἀντίγονον, ἐπαγγελλό-
 μενοι τὸν Ἀλκέταν ἢ ζῶντα παραδῶσειν ἢ τετελευτη-
 κότα. ἡξίουν δ' αὐτὸν ἐφ' ἡμέρας τιναὶ προσβάλλον-
 τα τῇ πόλει, καὶ δι' ἀκροβολισμῶν ἐλαφροῦν προσα-
 γόμενον τοὺς ἐκ τῆς πόλεως, ὑποχωρεῖν ὡς φεύγοντα.
 τούτου γὰρ γενομένου, καὶ τῶν νεωτέρων περὶ τὴν
 μάχην ἐκτὸς τῆς πόλεως ἀσχολουμένων, λήψεσθαι
 καιρὸν οἴκετον ταῖς ἰδίαις ἐπιβολαῖς. ὁ δ' Ἀντίγο-
 νος πεισθεὶς ὑπ' αὐτῶν, καὶ μακρὰν τῆς πόλεως με-
 ταστρατοπεδεύσας, διὰ τῶν ἀκροβολισμῶν προε-
 σπᾶτο τοὺς νέους εἰς τὸν ἐκ τῆς πόλεως ἀγῶνα. οἱ
 δὲ πρεσβύτεροι, μεμονωμένον ὁρῶντες τὸν Ἀλκέταν,
 καὶ τῶν τε δούλων τοὺς πιστοτάτους, καὶ τῶν ἀκμα-
 ζόντων πολιτῶν ἐπιλέξαντες τοὺς μὴ συστρατενομέ-
 νους τῷ Ἀλκέτῃ, τὴν ἐπίθεσιν ἐποίησαντο κατὰ τὴν
 ἀπουσίαν τῶν νέων. ζωοῦντα μὲν οὖν αὐτὸν οὐ κα-
 τίσχυσαν, (ἐφθασε γὰρ αὐτὸν διαχειρισάμενος, ὅπως
 μὴ ζῶν ὑποχείριος γένηται τοῖς πολεμίοις) τὸ δὲ
 σῶμα αὐτοῦ θέντες ἐπὶ κλινίδιον, καὶ συγκатаλύ-
 ψαντες εὐτελεῖ τριβῶνι, κατὰ τὰς πύλας ἐξήνεγκαν,
 καὶ λαθόντες τοὺς ἀκροβολιζομένους, παρέδωκαν
 Ἀντιγόνῳ.

Iuventus Termessensium, ea re exacerbata, in urbe tumultus
 et in Antigonum excursions facit. Antigonus in Phrygiam con-
 cedit ubi nuntiatur, Antipatrum vita functum esse.

47. Διὰ δὲ τῆς ἰδίας ἐπινοίας ἐκ τῶν κινδύνων
 ἐξελόμενοι τὴν πατρίδα, τὸν μὲν πόλεμον ἀπεστρέ-

ψαντο, τὴν δὲ πρὸς τοὺς νέους ἄλλοτριότητα φυγεῖν
 οὐ κατέσχυσαν. οὗτοι γὰρ ἀπὸ τῆς μάχης ἐπανέλ-
 θύντες, καὶ τὸ πεπραγμένον ἀκούσαντες, πρὸς τοὺς
 ἰδίους ἀπηγριώθησαν διὰ τὴν πρὸς Ἀλέξανδρον ὑπερ-
 βολὴν τῆς εὐνοίας· καὶ τὸ μὲν πρῶτον καταλαβόμε-
 νοι μέρος τῆς πόλεως, ἐψηφίσαντο τὰς μὲν οἰκίας
 ἐμπρῆσαι, μετὰ δὲ τῶν ὀπλῶν ἐκχυθέντας ἐκ τῆς πό-
 λεως, καὶ τῆς ὄρεινῆς ἐχομένους πορθεῖν τὴν ὑπὸ
 Ἀντίγονον τεταγμένην χώραν· ὕστερον δὲ μετανοή-
 σαντες, τοῦ μὲν ἐμπρῆσαι τὴν πόλιν ἀπέσχοντο, δόν-
 τες δ' ἑαυτοὺς εἰς λησιείας καὶ καταδρομὰς, πολλὴν
 τῆς πολεμίας χώραν κατέφθειραν. ὁ δ' Ἀντίγονος
 παραλαβὼν τὸ σῶμα, καὶ κατακισθόμενος ἐπὶ τρεῖς
 ἡμέρας, καὶ τοῦ νεκροῦ σῆψιν λαβόντος, ἀφίεις αὐ-
 τὸν αἶταφον, ἀνέξευξεν ἐκ τῆς Πισιδικῆς. οἱ δὲ τῶν
 Τερμησαίων νέοι, φυλάττοντες τὴν πρὸς τὸν ἥμισυ-
 νον εὐνοίαν, τό, τε σῶμα ἀνείλοντο καὶ λαμπρῶς
 ἐκήδευσαν. οὕτως ἢ τῆς εὐεργεσίας φύσις, ἰδιὸν τι
 φίλτρον ἔχουσα πρὸς τοὺς εὖ πεποιηκότας, ἀμετά-
 θετον διαφυλάττει τὴν εἰς αὐτοὺς εὐνοίαν. ὁ δ' οὖν
 Ἀντίγονος ἀναξεδύας ἐκ τῆς Πισιδικῆς, προῆγεν ἐπὶ
 Φρυγίας μετὰ πάσης τῆς δυνάμεως, ὡς δὲ κατήντη-
 σεν εἰς Κρητῶν πόλιν, ἦκε πρὸς αὐτὸν Ἀριστοδῆμος
 ὁ Μιλήσιος, ἀπαγγέλλων ὅτι Ἀντίπατρος μὲν τετε-
 λεύτηκεν, ἡ δὲ τῶν ὅλων ἡγεμονία καὶ τῶν βασιλέων
 ἢ ἐπιμέλεια μεταπέπτωκεν εἰς Πολυπέρχοντα τὸν
 Μακεδόνα. ἡσθεὶς δ' ἐπὶ τοῖς γεγονόσι, μετέωρος
 ἦν ταῖς ἐλπίσι, καὶ διενοεῖτο τῶν κατὰ τὴν Ἀσίαν
 ἔχεσθαι πραγμάτων, καὶ τῆς κατ' αὐτὴν ἡγεμονίας

μηδενὶ παραχωρεῖν. καὶ τὰ μὲν περὶ τὸν Ἀντίγονον ἐν τούτοις ἦν.

Res extremæ Antipatri: Demadem Athen. ad ipsum legatum, ob cognitâs insidias, supplicio affect; Polysperchontem summum ducem regumque tutorem, filium autem Cassandrum chiliarchum constituit.

48. Κατὰ δὲ τὴν Μακεδονίαν, Ἀντίπατρου περιπεσόντος ἀρῶστί τε βαρυτέρᾳ, καὶ τοῦ γήρως συνεργούντος πρὸς τὴν ἀπόλυσιν τοῦ βίου, Ἀθηναῖοι μὲν ἐξέπεμψαν πρεσβευτὴν πρὸς Ἀντίπατρον Δημάδην, δοκοῦντα καλῶς πολιτεύεσθαι τὰ πρὸς τοὺς Μακεδόνας, ἀξιοῦντες τὸν Ἀντίπατρον, καθάπερ ἦν ἐξ ἀρχῆς ὡμολογηκὸς, ἐξαγαγεῖν τὴν φρουρὰν ἐκ τῆς Μουνυχίας. ὁ δ' Ἀντίπατρος τὸ μὲν πρῶτον εὐνοϊκῶς διέκειτο πρὸς τὸν Δημάδην, ὕστερον δὲ, Περδίκκου τελευτήσαντος, καὶ τινων βασιλικῶν ἐπιστολῶν εὐρεθεῖσων ἐν τοῖς βασιλικοῖς γράμμασιν, ἐν οἷς ἦν ὁ Δημάδης παρακαλῶν τὸν Περδίκκην κατὰ τάχος διαβαίνειν εἰς τὴν Εὐρώπην ἐπ' Ἀντίπατρον, ἀπηλλοτριώθη πρὸς αὐτόν, καὶ κεκρυμμένην ἐτήρει τὴν ἔχθραν. διόπερ τοῦ Δημάδου κατὰ τὰς ὑπὸ τοῦ δήμου δεδομένας ἐντολὰς ἀπαιτοῦντος τὴν ἐπαγγελίαν, καὶ παρῴησιωδέστερον ἀπειλήσαντος περὶ τῆς φρουρᾶς, ὁ μὲν Ἀντίπατρος, οὐδεμίαν δούς ἀπόκρισιν, παρέδωκε τοῖς ἐπὶ τὰς τιμωρίας τεταγμένοις αὐτόν τε τὸν Δημάδην καὶ τὸν υἱὸν Δημέαν συμπρεσβέοντα τῷ πατρί. οὗτοι μὲν οἷν ἀπαχθέντες εἰς τι οἴκημα εὐτελές, ἐθανατώθησαν διὰ τὰς προειρημένας αἰτίας. ὁ δ' Ἀντίπατρος ἐσχάτως ἤδη διακείμενος, ἀπέδειξεν ἐπιμελητὴν τῶν βασιλείων Πολυσπέρ-

χοντα καὶ στρατηγὸν αὐτοκράτορα, πρεσβύτατον σχεδὸν ὄντα τῶν τῷ Ἀλεξάνδρῳ συνεστρατευμένων, καὶ τιμώμενον ὑπὸ τῶν κατὰ τὴν Μακεδονίαν· τὸν δ' υἱὸν Κάσσανδρον, χιλιάρχον καὶ δευτερεύοντα κατὰ τὴν ἔξουσίαν. ἡ δὲ τοῦ χιλιάρχου τάξις καὶ προσαγωγή τὸ μὲν πρῶτον ὑπὸ τῶν Περσικῶν βασιλέων εἰς ὄνομα καὶ δόξαν προήχθη· μετὰ δὲ ταῦτα πάλιν ὑπ' Ἀλεξάνδρου μεγάλης ἔτυχεν ἔξουσίας καὶ τιμῆς, ὅτε καὶ τῶν ἄλλων τῶν Περσικῶν νομίμων ζηλωτὴς ἐγένετο. διὸ καὶ Ἀντίπατρος, κατὰ τὴν αὐτὴν ἄγωγὴν, τὸν υἱὸν Κάσσανδρον ὄντα νέον ἀπέδειξε χιλιάρχον.

Cassander principatum appetens, patris constitutionem reprobabat, et cum Ptolemaeo aliisque arma consociare parat. Polysperchon vero imperium ac tutelam adit, et Olympiadem ex Epiro revocat.

49. Οὗ μὲν ὁ Κάσσανδρός γε τῇ τοῦ πατρὸς τάξει συνευδοκήθη, δεικὸν ἡγούμενος εἰ τὴν τοῦ πατρὸς ἡγεμονίαν ὁ μὴ προσήκων κατὰ γένος διαδέχεται, καὶ ταῦθ' υἱοῦ δυναμένου πραγμάτων ἡγεῖσθαι, καὶ δεδοκός ἤδη πείραν ἱκανὴν ἀρετῆς τε καὶ ἀνδρείας· τὸ μὲν οὖν πρῶτον εἰς ἀγρόν βαδίσας μετὰ τῶν φίλων, τούτοις τε διελέγετο, πολλὴν ἔχων τὴν εὐκαιρίαν καὶ σχολὴν, περὶ τῆς τῶν ὅλων ἡγεμονίας. ἕκαστον δ' αὐτῶν ἐκλαμβάνων κατ' ἰδίαν, προετρέπετο συγκατασκευάζειν αὐτῷ τὴν δυναστείαν, καὶ μεγάλας ἐπαγγελίας πείσας, ἐτοίμους ἐποίησατο πρὸς τὴν κοινοπραγίαν. ἑξαπέστειλε δὲ πρὸς Πτολεμαῖον λάθρα πρεσβευτὰς, τὴν τε φιλίαν ἀνανεούμενος, καὶ παρακαλῶν συμμαχεῖν αὐτῷ, καὶ ναυτι-

κὴν δύναιμι πέμψαι τὴν ταχίστην ἐκ τῆς Φοινίκης ἐπὶ τὸν Ἑλλησποντον. ὁμοίως δὲ καὶ πρὸς τοὺς ἄλλους ἡγεμόνας καὶ πόλεις ἐξέπεμψε τοὺς προτρεψομένους ἑαυτῷ συμμαχεῖν. αὐτὸς δὲ κυνηγίαν ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας συστησάμενος, ἀνύποπτον ἑαυτὸν ἐποίει τῆς ἀποστάσεως. Πολυσπέρχων δὲ, παραλαβὼν τὴν τῶν βασιλέων ἐπιμέλειαν, καὶ συνεδρεύσας μετὰ τῶν φίλων, Ὀλυμπιάδα μὲν σὺν τῇ τῶν συνέδρων γνώμῃ μετεπέμπετο, παρακαλῶν τὴν ἐπιμέλειαν τοῦ Ἀλεξάνδρου υἱοῦ παιδὸς ὄντος παραλαβεῖν, καὶ διατρέβειν ἐν Μακεδονίᾳ τὴν βασιλικὴν ἔχουσαν προστασίαν. ἡ δ' Ὀλυμπιάς ἐν τοῖς ἐπάνω χρόνοις ἐτύγχανεν εἰς Ἱπείρον πεφευγυῖα, διὰ τὴν πρὸς Ἀντίπατρον ἀλλοτριότητα. καὶ τὰ μὲν κατὰ τὴν Μακεδονίαν ἐν τούτοις ἦν.

Antigoni ad Eumenem legatio, et inuita consilia, ut summum in Asia imperium arriperet.

50. Κατὰ δὲ τὴν Ἀσίαν, διαβοηθείσης τῆς Ἀντιπατροῦ τελευτῆς, ἀρχὴ πραγμάτων καινῶν ἐγίνετο καὶ κίνησις, τῶν ἐν ἔξουσίαις ὄντων ἰδιοπραγεῖν ἐπιβαλλομένων. τούτων δὲ πρότις μὲν ὁ Ἀντίγονος προνετικῶς Εὐμένη περὶ Καππαδοκίαν, καὶ τὰς μετ' αὐτοῦ δυνάμεις παρειαφῶς, κατατεπολεμηκῶς δ' Ἀλκέταν καὶ Ἀτταλὸν περὶ τὴν Πισιδικὴν, καὶ τὰς δυνάμεις τὰς μετ' αὐτῶν ἀνειαφῶς, πρὸς δὲ τούτοις ὑπ' Ἀντιπατροῦ τῆς Ἀσίας στρατηγὸς αὐτοκράτωρ ἡρήμενος, αἷμα δὲ καὶ μεγάλῃς δυνάμειος ἡγεμὼν ἀποδεδειγμένος, πλήρης ἦν ὄγκου καὶ φρονήματος. περιβαλούμενος δὲ ταῖς ἐλπίσι τὴν τῶν ὅλων ἡγεμο-

νίαν, ἔγνω μὴ προσέχειν μήτε τοῖς βασιλεῦσι, μήτε
 τοῖς ἐπιμεληταῖς αὐτῶν. ὑπελάμβανε γὰρ αὐτὸν
 κρείττω δύναμιν ἔχοντα, τῶν κατὰ τὴν Ἀσίαν θη-
 σαυρῶν κύριον ἔσεσθαι, μηδενὸς ὄντος τοῦ δυναμέ-
 νου πρὸς αὐτὸν ἀντιτάσσασθαι. εἶχε γὰρ καὶ ἐκεί-
 νον τὸν χρόνον στρατιώτας πεζοὺς μὲν ἑξακισμυ-
 ρίους, ἵππεῖς δὲ μυρίους, ἐλέφαντας δὲ τριᾶκοντα.
 χωρὶς δὲ τούτων, ἐτοίμας ποιήσασθαι καὶ ἄλλας ду-
 νάμεις ἠλπίζεν, ἂν ἡ χρεῖα, δυναμένης τῆς Ἀσίας
 χορηγεῖν ἀνεκλείπτως τοῖς στρατολογουμένοις ξένοις
 τὰς μισθοφορίας. ταῦτα δὲ διακοηθεὶς, Ἰερώνυμον
 μὲν τὸν τὰς ἱστορίας γράψαντα μετεπέμψατο, φίλον
 ὄντα καὶ πολίτην Εὐμέρους τοῦ Καρδιανοῦ, τοῦ
 συμπεφειγμένος εἰς τὸ χωρίον τὸ καλούμενον Νῶρα.
 τοῦτον δὲ μεγάλας δωρεαῖς προκαλεσάμενος, ἔξα-
 πέστειλε πρεσβευτὴν πρὸς τὸν Εὐμένην, παρακαλῶν
 τῆς μὲν περὶ Καππαδοκίαν μάχης γενομένης πρὸς
 αὐτὸν ἐπιλαθέσθαι, γενέσθαι δὲ φίλον καὶ σύμμα-
 χον αὐτῷ, καὶ λαβεῖν δωρεὰς πολλαπλασίους, ὧν πρό-
 τερον ἦν ἐσχηκώς, καὶ σατραπείαν μείζονα, καὶ κα-
 θόλου πρωτεύοντα τῶν παρ' αὐτῷ φίλων, κοινωνὸν
 ἔσεσθαι τῆς ὅλης ἐπιβολῆς. εὐθὺς δὲ καὶ τῶν φίλων
 συναγαγὼν συνέδριον, καὶ περὶ τῆς τῶν ὅλων ἐπιβο-
 λῆς κοινωσάμενος, διέγραψε τῶν ἀξιολόγων φίλων οἷς
 μὲν σατραπείας, οἷς δὲ στρατηγίας. πᾶσι δὲ μεγά-
 λας ἐλπίδας ὑποθείς, προθύμους κατεσκεύασε πρὸς
 τὰς ἰδίας ἐπιβολάς. διανοεῖτο γὰρ ἐπελθεῖν τὴν
 Ἀσίαν, καὶ τοὺς μὲν προϋπάρχοντας σατραπείας ἐκ-

βαλεῖν, πρὸς δὲ τῶν ἑαυτοῦ φίλων καθεστάναι τὰς ἡγεμονίας.

Arrhidæus, Phrygiæ satrapes, ut sibi contra Antigonum prospiceret, Cyzicum vi occupare conatur; sed Cyzicenorum dolis circumventus, infecta re redire cogitur.

51. Τοῦτου δὲ περὶ ταῦτ' ὄντος, Ἀρρίδιαιος τῆς ἐφ' Ἑλλησπόντῳ Φρυγίας Σατραπῆς, γνούς αὐτοῦ τὴν ἐπιβολὴν, ἔκρινεν ἀσφαλισάμενος τὰ κατὰ τὴν ἰδίαν σατραπείαν, καὶ τὰς ἀξιολογωτάτας πόλεις φρουραῖς περιλαμβάνειν. οὔσης δὲ τῆς τῶν Κυζικηνῶν πόλεως ἐπικαιροτάτης καὶ μεγίστης, ἀνέξεν ἐπ' αὐτὴν, ἔχων πεζοὺς μὲν μισθοφόρους πλείους τῶν μυρίων, Μακεδόνας δὲ χιλίους, Πέρσας δὲ τοξότας καὶ σφενδονήτας πεντακοσίους, ἱππεῖς δὲ ὀτακοσίους, βέλη δὲ παντοδαπά, καὶ καταπέλτας ὀξύβελεις τε καὶ πετροβόλους, καὶ τὴν ἄλλην χορηγίαν πᾶσαν τὴν ἀνήκουσαν πρὸς πολιορκίαν. ἄφνω δὲ προσπεσὼν τῇ πόλει, καὶ τὸν πολὺν ὄχλον ἀναλαβὼν ἐπὶ τῆς χώρας, εἶχετο τῆς πολιορκίας, καὶ τοὺς ἐν τῇ πόλει καταπληξάμενος ἠνάγκασε δέχεσθαι φρουράν. οἱ δὲ Κυζικηνοὶ, παραδόξου τῆς ἐπιθέσεως γενομένης, καὶ τῶν μὲν πλείστων ἐπὶ τῆς χώρας ἀπειλημμένων, ὀλίγων δ' ὄντων τῶν ὑπολειμμένων, ἀπαρσκευοὶ παντελῶς ὑπῆρχον πρὸς τὴν πολιορκίαν. ὅμως δὲ κρίναντες ἀντέχεσθαι τῆς ἐλευθερίας, φανερώς μὲν πρέσβεις ἐξέπεμψαν τοὺς διαλεξομένους τῷ Ἀρρίδιῳ λῦσαι τὴν πολιορκίαν. ποιῆσαι γὰρ πάντα τὴν πόλιν Ἀρρίδιῳ, πλὴν τοῦ δεῖσθαι φρουράν· λάθρα δὲ τοὺς νέους ἀθροίζοντες, καὶ τῶν οἰκετῶν τοὺς εὐθέτους ἐπιλεγόμενοι, καθώπλιζον, καὶ τὸ

τείχος ἀνεπλήρουν τῶν ἀμυνομένων. τοῦ δὲ Ἀρρί-
δαίου βιαζομένου δέχεσθαι φρουράν, ἔφησαν βούλε-
σθαι τῷ δήμῳ προσανενγκεῖν περὶ τούτου. συγχω-
ρήσαντος δὲ τοῦ Σατράπου, λαβόντες ἀνοχὴν, ταύ-
την τε τὴν ἡμέραν καὶ τὴν ἐπιούσαν νύκτια βέλτιον
παρεσκευάσαντο τὰ πρὸς τὴν πολιορκίαν. ὁ δ' Ἀρ-
ρίδαῖος καταστρατηγηθεὶς, καὶ τὸν οἰκεῖον ἐαυτῷ
προέμενος καιρὸν, διεσφάλῃ τῆς ἐλπίδος. οἱ γὰρ
Κυζικηνοὶ, πόλιν ἔχοντες ὄχυράν καὶ παντελῶς εὐ-
φύλακτον ἀπὸ τῆς γῆς, διὰ τὸ χερρόνησον αὐτὴν εἶ-
ναι, καὶ θαλαττοκρατοῦντες, ῥαδίως ἡμύνοντο τοὺς
πολεμίους. μετεπέμποντο δὲ καὶ παρὰ Βυζαντίων
στρατιώτας καὶ βέλη, καὶ ἄλλα τὰ χρήσιμα πρὸς
τὴν πολιορκίαν. ὧν ἅπαντα συντόμως καὶ προθύ-
μως χορηγησάντων, ἀνέλαβον ἑαυτοὺς ταῖς ἐλπίσι,
καὶ πρὸς τοὺς κινδύνους εὐθαρσεῖς κατέστησαν. εὐ-
θὺς δὲ καὶ μακρὰς ναῦς κατελκύσαντες, παρέπλεον
τὴν παραθαλάττιον, καὶ τοὺς ἀπὸ τῆς χώρας ἀνα-
λαμβάνοντες, ἀπεκόμιζον εἰς τὴν πόλιν. ταχὺ δὲ
στρατιωτῶν εὐπορήσαντες, καὶ πολλοὺς τῶν πολιορ-
κούντων ἀποκτείναντες, ἀπετρίψαντο τὴν πολιορ-
κίαν. Ἀρρίδαῖος μὲν οὖν, καταστρατηγηθεὶς ὑπὸ
τῶν Κυζικηνῶν, ἀπρακτος ἐπανῆλθεν εἰς τὴν ἰδίαν
σατραπείαν.

Tum Antigonus, Cyzicenos in aux partes trahere studens si-
mili modo eluditur: mox in Arrhidaeum copias mittit; ipse Ephe-
sum per proditionem capit, pecuniamque regiam e Cilicia in Mace-
doniam transvehendam intercipit.

52. Ἀντίγονος δὲ, πυθόμενος τὴν τῶν Κυζικη-
νῶν πόλιν πολιορκουμένην, ἔτυχε μὲν ἐν Κελαιναῖς
Dion. T. V.

διατρίβων· κρίνας δὲ τὴν κινδυνεύουσαν πόλιν ἰδίαν κατασκευάσασθαι πρὸς τὰς μελλούσας ἐπιβολὰς, ἀπέλεξεν ἐξ ἀπάσης τῆς δυνάμεως τοὺς ἀρίστους, πεζοὺς μὲν δισμυρίους, ἵππεῖς δὲ τρισχιλίους. τοὺτους δὲ ἀναλαβὼν, ἐν τάχει προῆγε βοηθήσων τοῖς Κυζικηνοῖς· βραχὺ δὲ τῶν καιρῶν ὑστερήσας, φανεράν μὲν ἔσχε τὴν εἰς τὴν πόλιν εὐνοίαν, τῆς δὲ ὅλης ἐπιβολῆς ἀπέτυχε. πρὸς δὲ Ἀρῳδαῖον ἐξέπεμψε πρεσβευτὰς, ἐγκαλῶν ὅτι πρῶτον μὲν Ἑλληνίδα πόλιν σύμμαχον οὖσαν καὶ μηδὲν ἀδικοῦσαν ἐτόλμησε πολιορκεῖν· ἔπειθ' ὅτι φανερός ἐστιν ἀποστατήσων, καὶ τὴν σατραπείαν ἑαυτῷ δυναστείαν κατασκευαζόμενος· τὸ δὲ τελευταῖον, προσέτατε τῆς σατραπείας παραχωρεῖν, καὶ μίαν λαβόντα πόλιν εἰς καταβίωσιν, τὴν ἡσυχίαν ἄγειν. ὁ δ' Ἀρῳδαῖος, διακούσας τῶν πρέσβων, καὶ τὸ τῶν λόγων ὑπερήφανον καταμειψάμενος, οὐκ ἔφη παραχωρήσειν τῆς σατραπείας· τὰς δὲ πόλεις φρουραῖς διαλαμβάνων, πειρᾶσθαι τοῖς ὅπλοις διαγωνίζεσθαι πρὸς αὐτόν. ἀκολούθως δὲ ταῖς ἀποκρίσεσι τὰς πόλεις ἀσφαλισάμενος, μέρος τῆς δυνάμεως ἐξέπεμψε, καὶ στρατηγὸν ἐπ' αὐτῆς. τούτῳ δὲ προσέταξε συνάπτειν τοῖς περὶ τὸν Εὐμένη, καὶ λύειν τὴν πολιορκίαν τοῦ φρουρίου, καὶ τὸν Εὐμένη τῶν κινδύνων ἀπαλλάξαντα ποιήσασθαι σύμμαχον. Ἀντίγονος δὲ σπεύδων ἀμύνασθαι τὸν Ἀρῳδαῖον, ἐξέπεμψεν ἐπ' αὐτόν δυνάμιν τὴν διαπολεμῆσουσαν· αὐτὸς τε τὴν ἱκανὴν στρατιάν ἀναλαβὼν, προῆγεν ἐπὶ Λυδίας, βουλόμενος ἐκβαλεῖν τὸν ἐν αὐτῇ σατράπην Κλεῖτον. ὁ δὲ, προϋδόμενος τὴν ἔφο-

δον αὐτοῦ, τὰς μὲν ἀξιολογωτάτας πόλεις φρουραῖς ἡσφαλίσατο, αὐτὸς δὲ εἰς Μακεδονίαν ἐξέπλευσε, δηλώσων τοῖς τε βασιλεῦσι καὶ Πολυσπέρχοντι τὴν Ἀντιγόνου τόλμαν καὶ ἀπόστασιν, καὶ ἀξιῶσων ἑαυτῷ βοηθεῖν. ὁ δ' Ἀντίγονος τὴν μὲν Ἐφεσον ἐξ ἐφόδου παρέλαβε, συνεργησάντων αὐτῷ τινων ἐκ τῆς πόλεως· μετὰ δὲ ταῦτα καταπλεύσαντος εἰς Ἐφεσον Αἰσχύλου τοῦ Ῥοδίου, καὶ κομίζοντος ἐκ Κιλικίας ἐν τέσσαρσι ναυσὶν ἄργυρίου τάλαντα ἑξακόσια, ἀπεσταλμένα εἰς Μακεδονίαν πρὸς τοὺς βασιλεῖς, παρείλετο, φάσκων ἑαυτῷ χρεῖαν ἔχειν πρὸς τὰς τῶν ξένων μισθοφοράς. τοῦτο δὲ πράξας, φανερός ἐγένετο πρὸς ἰδιοπραγίαν ὠρμημένος, καὶ τοῖς βασιλεῦσιν ἐναντιούμενος. μετὰ δὲ ταῦτα συμπολιορκήσας ἐπῆρει τὰς ἐξῆς πόλεις, ἃς μὲν βίᾳ χειρούμενος, ἃς δὲ πειθοῖ προσαγόμενος.

His expositis ad Eumenis res persequendas historicus redit. Mirabile hominis ingenium et mirabilis fortuna describitur, qua ex obsidione diuturna liberatus est.

53. Ἡμεῖς δὲ, διεληλυθότες τὰ περὶ Ἀντίγονον, μετὰβιβάζομεν τὴν ἀναγραφὴν ἐπὶ τὰ συμβάντα περὶ Εὐμένη. οὗτος γὰρ μεγάλαις καὶ παραδόξοις μεταβολαῖς χρώμενος, διετέλεσεν αἰὲ παρ' ἐλπίδας ἀγαθῶν τε καὶ κακῶν μεταλαμβάνων. πρὸ μὲν γὰρ τοιούτων τῶν καιρῶν συναγωνιζόμενος Περδίκκα τε καὶ τοῖς βασιλεῦσιν, ἔλαβε σατραπείαν Καππαδοκίαν, καὶ τοὺς συνορίζοντας ταύτῃ τόπους· ἐν οἷς μεγάλων δυνάμεων καὶ πολλῶν χρημάτων κυριεύσας, περιβόητον ἔσχε τὴν εὐτυχίαν. Κρατερόν μὲν γὰρ καὶ Νεοπτόλεμον, διωνομασμένους ἡγεμόνας, καὶ

τῆς ἀνικήτητος τῶν Μακεδόνων ἔχοντας δυνάμεις,
 ἐνίκησε παρατάξει, καὶ αὐτοὺς κατὰ τὴν μάχην
 ἀνέϊλε. δόξας δὲ ἀνυπόστατος εἶναι, τηλικαύτης
 ἐπειράθη μεταβολῆς, ὥστε ὑπ' Ἀντιγόνου μεγάλη
 παρατάξει λειψθῆναι, καὶ μετ' ὀλίγων φίλων ἀναγ-
 κασθῆναι καταφυγεῖν εἰς τι χωρίον παντελῶς μικρόν.
 εἰς τοῦτο δ' ἐγκλεισθεὶς, καὶ περιληφθεὶς ὑπὸ τῶν
 πολεμίων διπλοῖς τείχεσιν, οὐδένα βοηθὸν ἔσχε τῆς
 ἰδίας συμφορᾶς. ἐνιαυσίου δ' οὔσης τῆς πολιορκίας,
 καὶ τῆς σωτηρίας ἀπογινωσκομένης, ἄφνω παράδοξος
 λύσις ἐφάνη τῶν ἀτυχημάτων. ὁ γὰρ πολιορκῶν
 τὸν Εὐμένη καὶ σπεύδων ἀνελεῖν Ἀντίγονος, ἐκ με-
 ταβολῆς παρεκάλεσεν αὐτὸν πρὸς κοινοπραγίαν· καὶ
 λαβὼν διὰ τῶν ὄρκων τὰς πίστεις, τῆς πολιορκίας
 ἀπελύθη. μετὰ δέ τινα χρόνον ἀνελπίστως διασω-
 θεὶς, τότε μὲν περὶ τὴν Καππαδοκίαν διέτριβεν,
 ἀναλαμβάνων τοὺς προγεγονότας φίλους, καὶ τοὺς
 κατὰ τὴν χώραν πλανωμένους τῶν συνεστρατευκότων
 αὐτῷ πρότερον. γενόμενος δὲ διαφερόντως σπουδαῖος,
 ταχὺ πολλοὺς ἔσχε κοινωνοὺς τῶν αὐτῶν ἐλπίδων,
 καὶ πρὸς τὴν μετ' αὐτοῦ στρατείαν ὑπακούοντας.
 τέλος δὲ ἐν ὀλίгаῖς ἡμέραις, χωρὶς τῶν ἐν τῷ φρουρίῳ
 συμπεπολιορκημένων φίλων πεντακοσίων, ἔσχε στρα-
 τιώτας ἐθελοντὶ ὑπακούοντας πλείους τῶν δισχιλίων.
 τῆς τύχης δ' αὐτῷ συνεργοῦσης, τηλικαύτην ἔλαβεν
 αὐξήσιν, ὥστε παραλαβεῖν τὰς βασιλικὰς δυνάμεις,
 καὶ προστῆναι τῶν βασιλέων πρὸς τοὺς καταλύειν
 αὐτῶν τὴν ἀρχὴν τετολμηκότας. ἀλλὰ ταῦτα μὲν

μικρόν ὕστερον ἀκριβέστερον διεξιμεν ἐν τοῖς οἰκείοις καιροῖς.

Iam in Europam transit historicus. Cassander, consiliis per speciem venationis diu dissimulatis, tandem clam Macedonia relicta, in Asiam transmittit, et belli in Polysperchontem gerendi societatem cum Antigono iungit.

54. Νυνὶ δ' ἀρχοῦντως τὰ κατὰ τὴν Ἀσίαν διεληλυθότες, μεταβησόμεθα πρὸς τὰς κατὰ τὴν Εὐρώπην συντελεσθείσας πράξεις. Κάσσανδρος γὰρ, ἀποτειτευχὼς τῆς κατὰ τὴν Μακεδονίαν ἡγεμονίας, οὐκ ἔπιτηξεν, ἀλλ' ἔκρινεν ἀντέχεσθαι ταύτης, αἰσχρὸν εἶναι διαλαμβάνων τὴν τοῦ πατρὸς ἀρχὴν ὑφ' ἐτέρων διοικεῖσθαι. ὁρῶν δὲ τὴν τῶν Μακεδόνων ὁρμὴν κεκλιμένην πρὸς τὸν Πολυσπέρχοντα, τῶν μὲν φίλων οἷς ἐπίστευε κατ' ἰδίαν προσδιαλεγόμενος, ἐξέπεμψεν ἐπὶ τὸν Ἑλλήσποντον ἀνυπόπτως· αὐτὸς δ' ἐφ' ἡμέρας τινὰς σχολάσας ἐπὶ τῆς χώρας, καὶ κυνήγια συνιστάμενος, ἐγέννησε περὶ αὐτοῦ διάληψιν, ὥς οὐκ ἀντιποιοῦμενος τῆς ἀρχῆς. ὥς δ' εὐτρεπῆ πάντα ἦν αὐτῷ τὰ πρὸς τὴν ἀποδημίαν, ἔλαθεν ἀναζεύξας ἐκ τῆς Μακεδονίας. καταντήσας δ' εἰς τὴν Χερσόνησον, κἀκεῖθεν ἀναζεύξας, παρῆλθεν εἰς Ἑλλήσποντον. διαπλεύσας δ' εἰς τὴν Ἀσίαν πρὸς Ἀντίγονον, ἠξίου βοηθεῖν αὐτῷ, φήσας καὶ Πτολεμαῖον ἐπηγγέλλαι συμμαχήσειν. ὁ δ' Ἀντίγονος προθύμως αὐτὸν προσδεξάμενος, ἐπηγγείλατο πάντα συμπράξειν προθύμως αὐτῷ, καὶ δύναμιν παραχοῆμα δώσειν πεζικὴν τε καὶ ναυτικὴν. ταῦτα δ' ἔπραττε, προσποιοῦμενος διὰ τὴν πρὸς Ἀντίπατρον φιλίαν συνεργεῖν, τῇ δ' ἀληθείᾳ βουλόμενος τοὺς περὶ

Πολυσπέρχοντα πολέμους καὶ μεγάλους περισπασμούς ἔχειν, ὅπως αὐτὸς ἀκινδύνως τὴν Ἀσίαν ἐπέλθῃ, καὶ τὴν τῶν ὅλων ἡγεμονίαν εἰς ἑαυτὸν περιστήσῃ.

Polysperchontis deliberatio de bello in Cassandrum gerendo. Ante omnia constituit Graecas civitates, reddita libertate, sibi conciliare.

55. Ἄμα δὲ τούτοις πραττομένοις, κατὰ μὲν τὴν Μακεδονίαν Πολυσπέρχων ὁ τῶν βασιλέων ἐπιμελητὴς μετὰ τὴν ἀπαλλαγὴν τοῦ Κασσάνδρου, προεώρα μὲν τὸ μέγεθος τοῦ πρὸς Κάσσανδρον ἐσομένου πολέμου, οὐδὲν δ' ἄνευ τῆς τῶν φίλων γνώμης κρίωνν πράττειν, συνήγαγε τοὺς τε ἡγεμόνας ἅπαντας καὶ τῶν ἄλλων Μακεδόνων τοὺς ἀξιολογωτάτους. φανεροῦ δ' ὄντος, ὅτι Κάσσανδρος μὲν σωματοποιηθεὶς ὑπ' Ἀντιγόνου, τῶν κατὰ τὴν Ἑλλάδα πόλεων ἀνθεξέται, διὰ τὸ τὰς μὲν αὐτῶν πατρικαῖς φρουραῖς φυλάττεσθαι, τὰς δ' ὑπ' ὀλιγαρχιῶν διοικεῖσθαι, κυριευομένας ὑπὸ τῶν Ἀντιπάτρου φίλων καὶ ξένων. πρὸς δὲ τούτοις συμμαχήσῃν τῷ Κασσάνδρῳ Πτολεμαῖόν τε τὸν Αἰγύπτου κρατοῦντα, καὶ Ἀντίγονον τὸν φανερῶς ἤδη γενόμενον ἀποστάτην τῶν βασιλέων· ἀμφοτέρους δὲ καὶ δυνάμεις μεγάλας καὶ χρημάτων ἔχειν πλῆθος, ἔτι δὲ πολλῶν ἐθνῶν καὶ πόλεων ἀξιολόγων κυριεύειν. προτεθείσης οὖν βουλῆς, πῶς τούτοις πολεμητέον ἐστὶ, καὶ πολλῶν καὶ ποικίλων λόγων περὶ τοῦ πολέμου ῥηθέντων, ἔδοξεν αὐτοῖς τὰς μὲν κατὰ τὴν Ἑλλάδα πόλεις ἐλευθεροῦν, τὰς δ' ἐν αὐταῖς ὀλιγαρχίας καθεσταμένας ὑπ' Ἀντιπάτρου καταλύειν. οὕτω γὰρ ἂν μάλιστα τὸν μὲν Κάσσανδρον ταπεινώσειν, ἑαυτοῖς δὲ μεγάλην

δόξαν καὶ πολλὰς συμμαχίας ἀξιολόγους περιποιή-
σειν. εὐθύς οὖν τοὺς ἀπὸ τῶν πόλεων παρόντας
πρεσβευτὰς προσκαλεσάμενοι, καὶ θαρρόειν παρακα-
λέσαντες, ἐπηγγείλαντο τὰς δημοκρατίας ἀποκατα-
στήσειν ταῖς πόλεσι· καὶ τὸ κυρωθὲν δόγμα γρά-
ψαντες, ἔδωκαν τοῖς πρεσβευταῖς, ὅπως κατὰ τάχος
εἰς τὰς πατρίδας ἐπανελθόντες, ἀπαγγείλωσι τοῖς
δήμοις τὴν τῶν βασιλέων καὶ τῶν ἡγεμόνων εἰς
τοὺς Ἕλληνας εὐνοίαν· ἣν δὲ τὸ διάγραμμα
τοιοῦτον.

Litterae regiae, per Polysperchontem ad Graecorum civitates
datae.

56. „Ἐπειδὴ συμβέβηκε τοῖς προγόνοις ἡμῶν
„πολλὰ τοὺς Ἕλληνας εὐεργετηκέναι βουλόμεθα
„διαφυλάττειν τὴν ἐκείνων προαίρεσιν, καὶ πᾶσι
„φανερὰν ποιῆσαι τὴν ἡμετέραν εὐνοίαν, ἣν ἔχοντες
„διατελοῦμεν πρὸς τοὺς Ἕλληνας. πρότερον μὲν οὖν,
„Ἀλεξάνδρου μεταλλάξαντος ἐξ ἀνθρώπων, καὶ τῆς
„βασιλείας εἰς ἡμᾶς καθηκούσης, ἡγούμενοι δεῖν
„ἐπαναγαγεῖν πάντας ἐπὶ τὴν εἰρήνην, καὶ τὰς πο-
„λιτείας, ἃς Φίλιππος ὁ ἡμέτερος πατὴρ κατέστησεν,
„ἐπεστείλαμεν εἰς ἀπάσας τὰς πόλεις περὶ τούτων.
„ἐπεὶ δὲ συνέβη, μακρὰν ἀπόντων ἡμῶν, τῶν Ἑλλή-
„νων τινὰς, μὴ ὀρθῶς γινώσκοντας, πόλεμον ἐξε-
„νεγκεῖν πρὸς Μακεδόνας, καὶ κρατηθῆναι ὑπὸ τῶν
„ἡμετέρων στρατηγῶν, καὶ πολλὰ καὶ δυσχερῆ ταῖς
„πόλεσι συμβῆναι· τούτων μὲν οὖν τοὺς στρατηγοὺς
„αἰτίους ὑπολάβετε γεγενῆσθαι. ἡμεῖς δὲ τιμῶντες
„τὴν ἐξ ἀρχῆς προαίρεσιν, κατασκευάζομεν ὑμῖν

„εἰρήνην. πολιτείας δὲ, τὰς ἐπὶ Φιλίππου καὶ Ἀλε-
 „ξάνδρου, καὶ τὰλλα πράττειν κατὰ τὰ διαγράμματα
 „τὰ πρότερον ὑπ' ἐκείνων γραφέντα. καὶ τοὺς με-
 „ταστάνας ἢ φυγόντας ὑπὸ τῶν ἡμετέρων στρατη-
 „γῶν ἐκ τῶν πόλεων, ἅφ' ὧν χρόνων Ἀλέξανδρος εἰς
 „τὴν Ἀσίαν διέβη, κατὰγομεν, καὶ τοὺς ὑφ' ἡμῶν
 „κατελθόντας, πάντα τὰ αὐτῶν ἔχοντας καὶ ἄστα-
 „σιάστους καὶ ἀμνησικακουμένους ἐν ταῖς ἑαυτῶν
 „πατρίσι πολιτεύεσθαι. καὶ εἴ τι κατὰ τούτων
 „ἐψηφιστο, ἄκυρον ἔστω· πλὴν εἴ τινες ἐφ' αἵματι
 „ἢ ἀσεβείᾳ κατὰ νόμον πεφεύγασι. μὴ κατιέναι δὲ
 „μηδὲ Μεγαλοπολιτῶν τοὺς μετὰ Πολυναιέτου ἐπὶ
 „προδοσίᾳ φεύγοντας, μηδ' Ἀμφισσεῖς, μηδὲ Τρικ-
 „καίους, μηδὲ Φαρκαδωνίους, μηδὲ Ἡρακλεώτας.
 „τοὺς δ' ἄλλους καταδεχέσθωσαν πρὸ τῆς τριακάδος
 „τοῦ Ξανθικοῦ μηνός. εἰ δὲ τινα τῶν πολιτευμάτων
 „Φίλιππος ἢ Ἀλέξανδρος ἀπέδειξαν ἑαυτοῖς ὑπεραν-
 „τία, παραγινέσθωσαν πρὸς ἡμᾶς, ἵνα διορθώσάμενοι,
 „τὰ συμφέροντα καὶ ἡμῖν καὶ ταῖς πόλεσι πράττωσιν.
 „Ἀθηναίοις δ' εἶναι τὰ μὲν ἄλλα, καθάπερ ἐπὶ Φι-
 „λίππου καὶ Ἀλεξάνδρου· Ὡρωπὸν δὲ Ὡρωπίους
 „ἔχειν, καθάπερ νῦν. Σάμον δὲ δίδομεν Ἀθηναίοις,
 „ἐπεὶ καὶ Φίλιππος ἔδωκεν ὁ πατήρ. ποιήσασθαι
 „δὲ δόγμα πάντας τοὺς Ἕλληνας, μηδένα μῆτε στρα-
 „τεύειν μῆτε πράττειν ὑπεναντία ἡμῖν· εἰ δὲ μὴ,
 „φεύγειν αὐτὸν καὶ γενεάν, καὶ τῶν ὄντων στέρεσθαι.
 „προσ τετάχαμεν δὲ καὶ περὶ τούτων καὶ τῶν λοιπῶν
 „Πολυσπέρχοντι πραγματεύεσθαι. ὑμεῖς οὖν, κα-
 „θάπερ ὑμῖν καὶ πρότερον ἐγράψαμεν, ἀκούετε τού-

„του. τοῖς γὰρ μὴ ποιοῦσί τι τῶν γεγραμμένων οὐκ
 „ἐπιτρέφομεν.

Alia Polysperchontis instituta et edicta. In partes regias Eumenes quoque singularibus literis vocatur.

57. Τούτου δὲ τοῦ διαγράμματος ἐκδοθέντος, καὶ πρὸς ἀπάσας τὰς πόλεις ἀποσταλέντος, ἔγραψεν ὁ Πολυσπέρχων πρὸς τε τὴν Ἀργείων πόλιν καὶ τὰς λοιπὰς, προστάτιων τοὺς ἀφηγησαμένους ἐπ' Ἀντιπάτρου τῶν πολιτευμάτων φυγαδεῦσαι, τινῶν δὲ καὶ θάνατον καταγνῶναι, καὶ δημεῦσαι τὰς οὐσίας, ὅπως ταπεινωθέντες εἰς τέλος μηδὲν ἰσχύσωσι συνεργεῖν Κασσάνδρῳ. ἔγραψε δὲ καὶ πρὸς Ὀλυμπιάδα τὴν Ἀλεξάνδρου μητέρα διατρίβουσαν ἐν Ἰπείρῳ, διὰ τὴν πρὸς Κάσσανδρον ἔχθραν, ἵνα τὴν ταχίστην εἰς Μακεδονίαν κατανήσῃ, καὶ παραλαβοῦσα τὸ Ἀλεξάνδρου παιδίον, ἐπιμέλειαν αὐτοῦ ποιῇται, μέχρις ἂν εἰς ἡλικίαν ἔλθῃ, καὶ τὴν πατρῴαν βασιλείαν παραλάβῃ. ἔπεμψε δὲ καὶ πρὸς Εὐμένην, γράψας ἐπιστολὴν ἐκ τοῦ τῶν βασιλέων ὀνόματος, ὅπως πρὸς μὲν Ἀντίγονον μὴ διαλύσῃται τὴν ἄλλοτριότητα, πρὸς δὲ τοὺς βασιλεῖς ἀποκλίνας, εἴτε βούλεται καταντῆν εἰς Μακεδονίαν, καὶ μετ' αὐτοῦ κοινοπραγῶν ἐπιμελητὴς εἶναι τῶν βασιλέων, εἴτε μᾶλλον προαιρεῖται μένειν ἐπὶ τῆς Ἀσίας, καὶ λαβὼν δύναμιν καὶ χρήματα, διαπολεμεῖν πρὸς Ἀντίγονον, φανερώς ἤδη γεγενημένον ἀποστάτην τῶν βασιλέων. ἀποκαθιστάνειν δ' αὐτῷ τοὺς βασιλεῖς τὴν τε σατραπείαν, ἣν ὁ Ἀντίγονος ἀφῆρηται, καὶ τὰς δωρεάς ἀπάσας, ὅσας πρότερον εἶχε κατὰ τὴν Ἀσίαν. τὸ δ'

ὅλον ἀπεφαίνετο μάλιστα πάντων πρόπειν, Εὐμένη τῆς βασιλικῆς οἰκίας κήδεσθαι καὶ φροντίζειν, ἀκολουθοῦντα τοῖς ὑπ' αὐτοῦ πεπολιτευμένοις πρὸς τὴν βασιλικὴν οἰκίαν. ἐὰν δὲ μείζονος δυνάμεως προσδέηται, καὶ αὐτὸς μετὰ τῶν βασιλέων ἀνα-
 ζεύξειν ἐκ Μακεδονίας μετὰ πάσης τῆς βασιλικῆς
 δυνάμεως. ταῦτα μὲν οὖν ἐπράχθη κατὰ τοῦτον τὸν
 ἐνιαυτόν.

Olymp. CXV, 3. Pecuniae et copiae Eumeni promissae. Olympiadis ad eundem litterae. His acceptis Eumenes regiae stirpi fidem addixit.

58. Ἐπ' ἄρχοντος δ' Ἀθηνησιν Ἀρχίππου, Ῥωμαῖοι κατέστησαν ὑπάτους Κόϊντον Αἴλιον καὶ Λεύκιον Παπίριον. ἐπὶ δὲ τούτων, Εὐμένης μὲν ἄρτι τὴν ἐκ τοῦ φρουρίου πεποιημένος ἀποχώρησιν, ἐκομίσατο τὰς ἐπιστολάς τὰς ἀποσταλείσας ἀπὸ Πολυσπέρχοντος, ἐν αἷς ἦν γεγραμμένον χωρὶς τῶν προειρημένων, ὅτι πεντακόσια μὲν τάλαντα διδῶσιν αὐτῷ δωρεὰν οἱ βασιλεῖς εἰς ἐπανόρθωσιν τῶν γεγενημένων περὶ αὐτὸν ἐλαττωμάτων. καὶ διότι γράμματα ἀπέστειλαν οἱ βασιλεῖς πρὸς τοὺς ἐν τῇ Κιλικίᾳ στρατηγούς καὶ θησαυροφύλακας, ὅπως αὐτῷ τὰ πεντακόσια τάλαντα δῶσι, καὶ τῶν ἄλλων χρημάτων, ὅσα ἂν αἰτήσῃ, πρὸς τε τὰς ξηρολογίας καὶ τὰς ἄλλας τὰς κατεπειγούσας χρείας· τοὺς τε τῶν Ἀργυρασπίδων Μακεδόνων τρισχιλίων ἀφηγουμένους, ἵνα παραδῶσιν αὐτοὺς Εὐμένει, καὶ ἄλλα συμπράττωσι προθύμως, ὥς ἂν ἀποδεδειγμένῳ στρατηγῷ τῆς ὅλης Ἀσίας αὐτοκράτορι. ἦκε δὲ καὶ παρ' Ὀλυμπιάδος αὐτῷ γράμματα, δεομένης καὶ λιπαροῦσης βοθηεῖν

τοῖς βασιλεῦσι καὶ ἑαυτῇ. μόνον γὰρ ἐκεῖνον πιστό-
 τaton ἀπολελείφθαι τῶν φίλων, καὶ δυνάμενον
 διορθώσασθαι τὴν ἐρημίαν τῆς βασιλικῆς οἰκίας.
 ἡξίου δ' αὐτὸν ἢ Ὀλυμπίας συμβουλευῆσαι, πότερον
 αὐτῷ δοκεῖ συμφέρειν μένειν αὐτὴν ἐν Ἰπείρῳ, καὶ
 μὴ πιστεύειν τοῖς αἰδοκοῦσι μὲν ἐπιμεληταῖς εἶναι,
 τῇ δὲ ἀληθείᾳ τὴν βασιλείαν εἰς ἑαυτοὺς μεθιστῶσιν·
 ἢ ἐπανέρχεσθαι. ὁ δὲ Εὐμένης πρὸς μὲν Ὀλυμπιάδα
 παραχρῆμα ἀντέγραψε, συμβουλευὼν κατὰ τὸ παρὸν
 μένειν ἐν Ἰπείρῳ, μέχρι ἂν ὁ πόλεμος λάβῃ τινὰ
 κρίσιν. αὐτὸς δ' αἰεὶ τὴν εὐνοίαν βεβαιωτάτην πρὸς
 τοὺς βασιλεῖς τετηρηκώς, ἔκρινεν Ἀντιγόνῳ μὲν μὴ
 προσέχειν ἐξιδιᾶζομένῳ τὴν βασιλείαν· τοῦ δὲ Ἀλε-
 ξάνδρου παιδὸς προσδεομένου βοηθείας, διὰ τε τὴν
 ὀρφανίαν καὶ διὰ τὴν τῶν ἡγεμόνων πλεονεξίαν,
 διέλαβεν ἁρμόζειν ἑαυτῷ πάντα κίνδυνον ἀναδέχ-
 σθαι τῆς τῶν βασιλέων σωτηρίας ἕνεκα.

Eumenes, e Cappadocia in Ciliciam profectus, ubique singulati
 studio excipitur. Ingens fortunae conversio in eo conspicua.

59. Εὐθύς οὖν παραγγείλας τοῖς περὶ αὐτὸν
 ἀναξενγγύνειν, προῆγεν ἐκ Καππαδοκίας, ἔχων ἱππεῖς
 μὲν περὶ πεντακοσίους, πεζοὺς δὲ πλείους τῶν δισχι-
 λίων. οὐ γὰρ ἔσχεν ἀναστροφὴν προσδέξασθαι τοὺς
 ἀφυστεροῦντας τῶν ἐπηγγελμένων συστρατεύεσθαι,
 διὰ τὸ προσάγειν παρ' Ἀντιγόνου δύναμιν ἀξιόλογον,
 καὶ στρατηγούς τοὺς περὶ Μένανδρον, καλύσσοντας
 αὐτὸν ἐνδιατρίβειν τῇ Καππαδοκίᾳ, πολέμιον γινό-
 μενον τοῖς περὶ Ἀντιγονοῦ. ἀλλὰ γὰρ ἡ δύναμις
 αὕτη τρισὶν ὑστερον ἡμέραις παραγενομένη, καὶ

τῶν καιρῶν ὑστεροῦσα, ἐπεβάλετο μὲν διώκειν τοὺς
 μετ' Εὐμένους προάγοντας, οὐ δυναμένη δὲ κατα-
 λαβεῖν, ἐπανῆλθεν εἰς Καππαδοκίαν. ὁ δ' Εὐμένης
 συντόνους τὰς ὁδοιπορίας ποιησάμενος, καὶ ταχὺ
 τὸν Ταῦρον ὑπερβαλὼν, ἦκεν εἰς τὴν Κιλικίαν. οἱ
 δὲ τῶν Ἀργυρασπίδων ἡγεμόνες Ἀντιγένης καὶ Τεύ-
 ταμος, πειθαρχοῦντες ταῖς παρὰ τῶν βασιλέων
 ἐπιστολαῖς, ἀπάντησιν ἐποιήσαντο τῷ Εὐμένει μετὰ
 τῶν φίλων ἐκ πολλοῦ διαστήματος. ἀσπασάμενοι
 δὲ φιλοφρόνως, καὶ συγχαρέντες ἐπὶ τῷ διασεσῶσθαι
 παραδόξως αὐτὸν ἐκ τῶν μεγίστων κινδύνων, ἐπηγ-
 γέλλοντο πάντα συμπράξειν αὐτῷ προθύμως· οἱ τε
 Ἀργυράσπιδες Μακεδόνες, ὅντις περὶ τρισχιλίους,
 ὁμοίως ἀπήντησαν μετὰ φιλοφροσύνης τε καὶ ὁρμῆς.
 πάντες δ' ἐθαύμαζον τὸ τῆς τύχης εὐμετάβολον καὶ
 παράδοξον, ὁρῶντες τοὺς τε βασιλεῖς καὶ τοὺς
 Μακεδόνας ὀλίγω μὲν χρόνῳ πρότερον κατεγνώ-
 κοντας Εὐμένους καὶ τῶν φίλων αὐτοῦ θάνατον,
 τότε δ' ἐπιλαθομένους τῆς ἰδίας κρίσεως, μὴ μόνον
 ἀθῶον ἀφεικότας τῆς τιμωρίας, ἀλλὰ καὶ πάσης
 τῆς βασιλείας τὴν ἡγεμονίαν αὐτῷ παραδεδωκότας.
 καὶ τοῦτ' εὐλόγως ἔπασχον ἅπαντες οἱ τότε τὰς Εὐ-
 μένους ἐπισκοποῦμενοι περιπετείας· τίς γὰρ οὐκ
 ἂν λαβὼν ἔννοιαν τῆς κατὰ τὸν ἀνθρώπινον βίον
 ἀνωμαλίας, καταπλαγείη τὴν ἐπ' ἀμφοτέρα τὰ μέρη
 τῆς τύχης παλίρροϊαν; ἢ τίς ἂν ταῖς κατὰ τὴν εὐτυ-
 χίαν ἐξουσίαις πιστεύσας, ἀναλάβῃ φρόνημα μείζον
 τῆς ἀνθρωπίνης ἀσθενείας; ὁ γὰρ κοινὸς βίος, ὥσπερ
 ὑπὸ θεῶν τινος οἰακίζόμενος, ἐναλλάξ ἀγαθοῖς τε

καὶ κακοῖς κυκλεῖται πάντα τὸν αἰῶνα. διόπερ πα-
ράδοξόν ἐστιν οὐκ εἰ γέγονέ τι παράλογον, ἀλλ' εἰ
μὴ πᾶν ἐστὶ τὸ γινόμενον ἀνέλπιστον. διὸ καὶ τὴν
ἱστορίαν προσηκόντως ἂν τις ἀποδέξαιτο· τῇ γὰρ
τῶν πράξεων ἀνωμαλία καὶ μεταβολῇ διορθοῦται
τῶν μὲν εὐτυχούντων τὴν ὑπερφηανίαν, τῶν δ' ἀκλή-
ρουντων τὴν αἰτείαν.

*Instabili fortuna cautior factus Eumenes, nova fortuna modeste
uti coepit, ministerium non principatum, affectans. Alexandri
manes in regio solio adorare et consulere suadet.*

60. Ἀκαὶ τότε διανοοῦμενος Εὐμένης, ἐμφρόνως
τὰ κατ' ἑαυτὸν ἡσφαλίσατο, προσρῳόμενος τὴν τῆς
τύχης καινοτομίαν. ὁρῶν γὰρ ἑαυτὸν μὲν ξένον ὄντα,
καὶ μηδὲν προσήκοντα βασιλικαῖς ἐξουσίαις, τοὺς δ'
ὑποτατιζομένους Μακεδόνας θάνατον αὐτοῦ προκα-
τεγνωκότας, τοὺς δ' ἐν ταῖς στρατιωτικαῖς ἡγεμο-
νίαις διατρέβοντας φρονήματος πλήρεις ὑπάρχοντας,
καὶ μεγάλων πραγμάτων ὀρεγομένους, ὑπέλαβεν
ἔσεσθαι περὶ αὐτὸν συντόμως καταφρόνησιν ἅμα
καὶ φθόρον, καὶ τὸ τελευταῖον τὸν περὶ τοῦ ζῆν
κίνδυνον. μηδένα γὰρ ποιήσειν ἐκουσίως τὸ προσ-
τατιζόμενον ὑπὸ τῶν ἡττόνων εἶναι δοκούντων, μηδὲ
καρτερήσειν δεσποζόμενον ὑπὸ τῶν ὀφειλόντων ἐτε-
ροῖς ὑποιάτεσθαι. δοὺς δὲ αὐτῷ περὶ τούτων λό-
γον, πρῶτον μὲν διδομένων αὐτῷ τῶν πεντακοσίων
ταλάντων, κατὰ τὰς τῶν βασιλέων ἐπιστολάς, εἰς
ἀνάληψιν καὶ κατασκευὴν, οὐκ ἔφησε λήψεσθαι· μὴ
γὰρ προσδεῖσθαι τηλικαύτης δωρεᾶς, ὥς ἂν μηδεμιᾶς
αὐτοῦ σπεύδοντος τυχεῖν ἡγεμονίας. καὶ γὰρ νῦν
οὐχ ἐκουσίως αὐτὸν ὑπακκηκοέναι πρὸς ταύτην τὴν

χρείαν, ἀλλ' ὑπὸ τῶν βασιλέων συνηναγκάσθαι προσδέξασθαι τὴν τοιαύτην λειτουργίαν. καθόλου γάρ, διὰ τὴν συνέχειαν τῆς στρατείας μηκέτι δύνασθαι φέρειν τὰς κακοπαθείας καὶ πλάνας, καὶ ταῦτα, μηδεμιᾶς ὑποκειμένης ἀρχῆς ξένῳ καὶ τῆς δημοσθροῦς τοῖς Μακεδόσιν ἐξουσίας κεχωρισμένῳ. ἀπεφαίνετο δὲ αὐτὸν ἐωρακέναι κατὰ τὸν ὕπνον ὄψιν παράδοξον, ἣν ἀναγκαῖον ἡγεῖσθαι δηλώσαι πᾶσι. δοκεῖν γάρ αὐτὴν πολλὰ συνεργήσειν πρὸς τὴν δημοσίαν καὶ τὸ κοινῇ συμφέρον. δόξαι γάρ αὐτὸν κατὰ τὸν ὕπνον δορᾶν Ἀλέξανδρον τὸν βασιλέα ζῶντα καὶ τῇ βασιλικῇ σκευῇ κεκοσμημένον χρηματίζειν, καὶ τὰ προστάγματα διδόναι τοῖς ἡγεμόσι, καὶ πάντα τὰ κατὰ τὴν βασιλείαν διοικεῖν ἐνεργῶς. διόπερ οἶμαι δεῖν ἐκ τῆς βασιλικῆς γάξης κατασκευάσαι χρυσοῦν θρόνον, ἐν ᾧ τεθέντος τοῦ διαδήματος καὶ σκήπτρου καὶ στεφάνου καὶ τῆς ἄλλης κατασκευῆς, ἐπιθῦναι ἅμ' ἡμέρᾳ πάντας αὐτῷ τοὺς ἡγεμόνας, καὶ πλησίον τοῦ θρόνου συνεδρεῦν, καὶ τὰ προστάγματα λαμβάνειν ἐκ τοῦ ὀνόματος τοῦ βασιλέως, ὥς ζῶντος, καὶ προσετηκότος τῆς ἰδίας βασιλείας.

Consilia publica ducum, ad solium regis, velut praesentis habita. Dimissi quoque amici fidelissimi ad militem novis stipendiis conducendum.

61. Πάντων δ' ἀποδεξαμένων τοὺς λόγους, ταχέως ἅπαντα κατασκευάσθη τὰ πρὸς τὴν χρείαν, ὥς ἂν πολυχρόσου τῆς βασιλικῆς οὔσης γάξης. εὐθύς οὖν κατασκευασθείσης μεγαλοπρεποῦς σκηνῆς, ὃ, τε θρόνος ἔχων τὸ διάδημα καὶ τὸ σκήπτρον ἐτέθη, καὶ τὰ ὄπλα, οἷς εἰώθει χρῆσθαι. καὶ κειμέ-

νης ἐσχάρας ἐχούσης πῦρ, ἐπέθυσον ἐκ κιβωτίου χρυ-
 σοῦ πάντες οἱ ἡγεμόνες τὸν τε λιβανωτὸν καὶ τῶν
 ἄλλων εὐωδῶν τὰ πολυτελέστατα, καὶ προσεκύνουν
 ὡς Θεὸν τὸν Ἀλέξανδρον. ἀκολούθως δὲ τοῦτοις
 δίσκων πολλῶν κειμένων, ἐκάθισον ἐπὶ τούτων οἱ
 τὰς ἡγεμονίας ἔχοντες· καὶ συνεδρεύοντες ἐβουλεύοντο
 περὶ τῶν αἰεὶ κατεπειγόντων. ὁ δ' Εὐμένης ἐν πᾶσι
 τοῖς χρηματιζομένοις ἴσον ἑαυτὸν τοῖς ἄλλοις ἡγε-
 μόσιν ἀποδεικνύων, καὶ πάντας ταῖς φιλανθρωπο-
 τάταις ὀμιλίαις δημαγωγῶν, τὸν τε καθ' ἑαυτοῦ
 φθόρον ἀπετρίψατο, καὶ πολλὴν εὐνοίαν ἐν τοῖς
 ἡγεμόσι πρὸς ἑαυτὸν κατεσκεύασεν. ἅμα δὲ καὶ τῆς
 κατὰ τὸν βασιλέα δεισιδαιμονίας ἐνισχυούσης, ἀγα-
 θῶν ἐλπίδων ἅπαντες ἐπληροῦντο, καθάπερ Θεοῦ
 τινος αὐτῶν ἡγουμένου. ὁμοίως δὲ τοῦτοις καὶ πρὸς
 τοὺς Ἀργυράσπιδας Μακεδόνας πολιτευόμενος, ἀπό-
 δοχῆς μεγάλης ἐτύχχανε παρ' αὐτοῖς, ὡς ἄξιος ὢν
 τῆς τῶν βασιλέων φροντίδος. προχειρισάμενος δὲ
 τῶν φίλων τοὺς εὐθιτωτάτους, καὶ δοὺς χρήματα
 δαψιλῇ πρὸς τὴν ξενολογίαν, ἐξέπεμψεν, ὀρίσας ἄξιο-
 λόγους μισθοὺς. εὐθύς δ' οἱ μὲν εἰς τὴν Πισιδικὴν
 καὶ Λυκίαν καὶ τὴν πλησιόχωρον παρελθόντες, ἐξε-
 νολογοῦν ἐπιμελῶς· οἱ δὲ τὴν Κιλικίαν ἐπεπορεύοντο,
 ἄλλοι δὲ τὴν κοίλην Συρίαν καὶ Φοινίκην, τινὲς δὲ
 τὰς ἐν τῇ Κύπρῳ πόλεις. διαβοηθείσης δὲ τῆς ξενο-
 λογίας, καὶ τῆς μισθοφορᾶς ἀξιολόγου προκειμένης,
 πολλοὶ καὶ τῶν ἐκ τῆς Ἑλλάδος πόλεων ἐθέλοντι κα-
 τήντων, καὶ πρὸς τὴν στρατείαν ἀπεγράφοντο. ἐν
 ὀλίγῳ δὲ χρόνῳ συνήχθησαν πεζοὶ μὲν πλείους τῶν

μυρίων, ἑπταεὶς δὲ διαχίλιοι, χωρὶς τῶν Ἀργυρασπίδων, καὶ τῶν μετ' Εὐμένους κατηντηκότων.

Itaque Ptolemaei et Antigoni invidia in Eumenem exarsit. Uterque Argyraspides ad defectionem sollicitabant, aliisque insidiis Eumenem, nullo tamen successu, petebant.

62. Παραδόξου δὲ καὶ ταχείας τῆς περὶ τὸν Εὐμένην γενομένης αὐξήσεως, Πτολεμαῖος μὲν μετὰ στόλου πλεύσας εἰς Ζεφύριον τῆς Κιλικίας, διεπέμπετο πρὸς τοὺς τῶν Ἀργυρασπίδων ἡγεμόνας, παρακαλῶν μὴ προσέχειν τῷ Εὐμένει, καθ' οὗ πάντες Μακεδόνες θάνατον κατέγνωσαν. ὁμοίως δὲ πρὸς τοὺς ἐπὶ τῶν, ἐν Κύνδοις φρουρίων τεταγμένους ἐξέπεμψε διαμαρτυρόμενος μὴ διδόναι μηδὲν τῶν χρημάτων Εὐμένει, καὶ τὴν ἀσφάλειαν αὐτοῖς ἐπηγγείλατο παρέξασθαι. ἀλλὰ τούτῳ μὲν οὐδεὶς προσεῖχε, διὰ τὸ τοὺς βασιλεῖς καὶ τὸν ἐπιμελητὴν αὐτῶν Πολυσπέρχοντα, ἔτι δὲ Ὀλυμπιάδα τὴν Ἀλεξάνδρου μητέρα γεγραφέναι, πάντα ὑπηρετεῖν Εὐμένει, ὥς ὄντι τῆς βασιλείας αὐτοκράτορι στρατηγῷ. μάλιστα δ' Ἀντιγόνῳ δυσηρέσκει τότε τὰ περὶ τὴν Εὐμένους προαγωγὴν, καὶ τὸ μέγεθος τῆς περὶ αὐτὸν συνισταμένης ἐξουσίας. ὑπελάμβανε γὰρ ὑπὸ τοῦ Πολυσπέρχοντος τοῦτον ἑαυτῷ κατασκευάσασθαι μέγιστον ἀντίπαλον, ἀποστάτην γεγονότι τῆς βασιλείας. διόπερ κρίνας ἐπιβουλήν συστήσασθαι κατ' αὐτοῦ, προεχειρίσατο τῶν φίλων Φιλώταν. καὶ τούτῳ μὲν ἔδωκεν ἐπιστολὴν γεγραμμένην πρὸς τε τοὺς Ἀργυράσπιδας καὶ τοὺς ἄλλους τοὺς μετ' Εὐμένους Μακεδόνας. συνεξέπεμψε δὲ αὐτῷ καὶ ἄλλους τριάκοντα Μακεδόνας τῶν περιέργων

καὶ λάλων, (οἷς ἦν προστεταγμένον κατ' ἰδίαν ἐν-
 χεῖν τοῖς ἡγεμόσι τῶν Ἀργυρασπίδων Ἀντιγένοι καὶ
 Τευτάμῳ, καὶ διὰ τούτων συστήσασθαι τινὰ κατ'
 Εὐμένους ἐπιβουλήν) δωρεάς τε μεγάλας ἐπαγγελλό-
 μενος καὶ σατραπείας μείζονας. ὁμοίως δὲ καὶ τῶν
 Ἀργυρασπίδων τοῖς γνωριζομένοις καὶ πολίταις ἐν-
 τυγχάνειν, καὶ διαφθεῖρειν δωρεαῖς πρὸς τὴν κατ'
 Εὐμένους ἐπιβουλήν. τῶν μὲν οὖν ἄλλων οὐδένα
 πείσαι κατίσχυσαν, Τευταμος δὲ ὁ τῶν Ἀργυρασπί-
 δων ἡγεμὼν διαφθαρεὶς ἐπεβάλετο καὶ τὸν συνάρ-
 χοντα Ἀντιγένην πείσαι κοινωνῆσαι τῆς πράξεως.
 ὁ δ' Ἀντιγένης, συνέσει καὶ πίστεως βεβαιότητι δια-
 φέρων, οὐ μόνον ἀντεῖπεν, ἀλλὰ καὶ μετέπεισε τὸν
 προδιεφθαρμένον. ἐδίδαξε γὰρ αὐτὸν, συμφέρειν
 ἔξῃ τὸν Εὐμένη μᾶλλον ἢ τὸν Ἀντίγονον. ἐκείνον
 μὲν γὰρ εἰς πλεῖον ἰσχύσαντα, παρελῶσαι τὰς σα-
 τραπείας αὐτῶν καὶ ἀντικαταστήσειν ἐκ τῶν ἑαυτοῦ
 φίλων· Εὐμένη δὲ ξένον ὄντα, μηδέποτε ἰδιοπραγῆ-
 σαι τολμήσειν, ἀλλὰ στρατηγὸν ὄντα φίλοις αὐτοῖς
 χρήσεσθαι, καὶ συμπράξαι φυλάξειν αὐτοῖς τὰς
 σατραπείας, τάχα δὲ καὶ ἄλλας προσδώσειν. οἱ μὲν
 οὖν τὰς κατ' Εὐμένους ἐπιβουλάς κατασκευάζοντες,
 ἀπέτυχον τὸν προειρημένον τρόπον.

Argyraspidēs aliosque Macedones, Antigoni literis paene ab-
 lienatos, Eumenes sermone reconciliat et confirmat. Inde in Phoe-
 nicen contendit, remque nauticam reparat.

63. Τοῦ δὲ Φιλώτου τὴν κοινὴν ἐπιστολὴν
 ἀναδιδόντος τοῖς ἡγεμόσι, συνήχθησαν οἱ τε Ἀργυ-
 ρασπίδες καὶ οἱ ἄλλοι Μακεδόνες κατ' ἰδίαν ἄνευ
 τοῦ Εὐμένους, καὶ τὴν ἐπιστολὴν πορσέταξαν.

ἀναγνωσθῆναι. ἦν δ' ἐν αὐτῇ γεγραμμένη κατηγο-
 ρία μὲν τοῦ Εὐμένους, παράκλησις δὲ τῶν Μακεδό-
 νων συλλαβεῖν τὸν Εὐμένην ταχέως καὶ ἀποκτεῖναι.
 εἰάν δὲ ταῦτα μὴ πράξωσιν, ὅτι μετὰ πάσης τῆς δυ-
 νάμεως ἥξει πολεμήσων αὐτοῖς, καὶ τοῖς μὴ πειθα-
 ρχοῦσι τὴν προσήκουσαν ἐπιθήσει τιμωρίαν. ἀναγνω-
 σθείσης δὲ τῆς ἐπιστολῆς, εἰς πολλὴν ἀπορίαν ἐνέ-
 πεσον οἱ τε ἡγεμόνες καὶ οἱ Μακεδόνες πάντες.
 ἀναγκαῖον γὰρ ἦν αὐτοὺς ἢ πρὸς τοὺς βασιλεῖς ἀπο-
 κλίναντας, ὑπ' Ἀντιγόνου τιμωρίας τυχεῖν, ἢ πει-
 θαρχήσαντας Ἀντιγόνῳ, ὑπὸ Πολυσπέρχοντος καὶ
 τῶν βασιλέων κολασθῆναι. τοιαύτης δὲ συγχύσεως
 ἐπεχούσης τὰ πλήθη, ἤκεν ὁ Εὐμένης, καὶ τὴν ἐπι-
 στολὴν ἀναγνοὺς, παρεκάλεσε τοὺς Μακεδόνας
 πράττειν τὰ τοῖς βασιλεῦσι δεδογμένα, τῷ δὲ ἀπο-
 σιπᾷ γεγονότῃ μὴ προσέχειν. πολλὰ δὲ διαλεχθεὶς
 οἰκεία τῆς ὑποθέσεως, οὐ μόνον αὐτὸς ἀπελύθη
 τῶν ἐνεστώτων κινδύνων, ἀλλὰ καὶ τὸ πλῆθος εἰς
 εὐνοίαν μέζονα τῆς προὔπαρχούσης παρεστήσατο.
 οὗτος μὲν οὖν πάλιν εἰς ἀνελπίστους κινδύνους
 ἐμπεσὼν, παραδόξως ἰσχυροτέραν κατεσκεύασε τὴν
 περὶ αὐτὸν δύναμιν. διὸ καὶ τοῖς στρατιώταις πα-
 ραγγείλας ἀναξευγνύειν, προῆγεν ἐπὶ Φοινίκης,
 σπείδων τὰς ναῦς ἐξ ἀπασῶν τῶν πόλεων ἀθροῖσαι,
 καὶ στόλον ἀξιόλογον κατασκευάσαι. ὅπως Πολυ-
 σπέρχων μὲν, προσλαβόμενος τὰς ἐκ τῆς Φοινίκης
 ναῦς, θαλαττοκρατῇ, καὶ δύνηται διαβιβάζειν ἄσφα-
 λως, ὅταν βούληται, τὰς ἐκ τῆς Μακεδονίας δυνάμεις
 εἰς τὴν Ἀσίαν ἐπ' Ἀντίγονον. οὗτος μὲν οὖν ἐί

Φοινίκη διέτριβε, κατασκευαζόμενος τὴν ναυτικὴν δύναμιν.

Interea Nicanor, a Cassandro Munychiae praelectus, dolo occupat Piraeum, et Cassandri partes tuetur.

64. Ἀμα δὲ τούτοις πραττομένοις, Νικάνωρ ὁ τὴν Μουνυχίαν κατέχων, ἀκούων τὸν μὲν Κάσσανδρον ἐκ Μακεδονίας κευθρίσθαι πρὸς Ἀντίγονον, τὸν δὲ Πολυσπέρχοντα προσδόκιμον εἶναι συντόμως ἤξειν εἰς τὴν Ἀττικὴν μετὰ τῆς δυνάμεως, ἤξιον τοὺς Ἀθηναίους διαφυλάττειν τὴν πρὸς τὸν Κάσσανδρον εὐνοίαν. οὐδενὸς δὲ αὐτῷ προσέχοντος, ἀλλὰ καὶ τὴν φρουρὰν πάντων οἰομένων δεῖν ἐξάγειν τὴν ταχίστην, τὸ μὲν πρῶτον παρακρουσάμενος τὸν δῆμον, ἔπεισεν ὀλίγας ἡμέρας ἐπισχεῖν· πράξειν γὰρ αὐτὸν τὰ συμφέροντα τῇ πόλει· μετὰ δὲ ταῦτα τῶν Ἀθηναίων ἐπὶ τινας ἡμέρας ἡσυχίαν ἐχόντων, ἔλαθε νυκτὸς κατ' ὀλίγους στρατιώτας εἰσαγαγὼν εἰς τὴν Μουνυχίαν, ὥστε γενέσθαι δύναμιν ἀξιόχρεων τηρεῖν τὴν φυλακὴν, καὶ διαγωνίζεσθαι πρὸς τοὺς ἐπιβαλλομένους πολιορκεῖν τὴν φρουρὰν. οἱ δ' Ἀθηναῖοι γνόντες τὸν Νικάνωρα μηδὲν ὑγιὲς πράττοντα, πρὸς μὲν τὸν βασιλέα καὶ Πολυσπέρχοντα πρεσβίαν ἐξέπεμψαν, ἀξιούντες βοηθεῖν αὐτοῖς, κατὰ τὸ διάγραμμα τὸ γραφὲν ὑπὲρ τῆς τῶν Ἑλλήνων αὐτονομίας· αὐτοὶ δὲ πλεονάκεις ἐκκλησίαν συναγαγόντες, ἐβουλεύοντο πῶς χρηστέον εἶη περὶ τοῦ πρὸς Νικάνωρα πολέμου. τούτων δ' ἔτι περὶ ταῦτ' ἀσχολουμένων, ὁ Νικάνωρ πολλοὺς ἐξενολογηκῶς λάθρα, νυκτὸς ἐξαγαγὼν τοὺς στρατιώτας, κατελάβετο τὰ

τείχη τοῦ Πειραιέως καὶ τοῦ λιμένος τὰ κλειῖθρα. οἱ δ' Ἀθηναῖοι τὴν μὲν Μουνυχίαν οὐκ ἀπειληφό-
τες, τὸν δὲ Πειραιέα προσαποβεληκότες, χαλεπῶς
ἔφερον. διόπερ ἐλόμενοι πρῆσβεις τῶν ἐπιφανῶν
ἀνδρῶν καὶ φιλίαν ἔχόντων πρὸς Νικάνωρα, Φω-
κίωνα τὸν Φώκου, καὶ Κόνωνα τὸν Τιμοθέου, καὶ
Κλέαρχον τὸν Ναυσικλέους, ἑξαπέστειλαν, ἐγκαλοῦν-
τες μὲν ἐπὶ τοῖς πεπραγμένοις, ἀξιοῦντες δὲ ἀπο-
δοῦναι τὴν αὐτονομίαν αὐτοῖς κατὰ τὸ γεγενημένον
διάταγμα. ὁ δὲ Νικάνωρ ἀποκρίσεις ἔδωκε, πρῆσ-
βύειν αὐτοὺς πρὸς Κάσσανδρον· ὑπ' ἐκείνου γὰρ
καθεσταμένον φρούραρχον, μηδαμῶς ἔχειν ἐξουσίαν
ἰδιοπραγεῖν.

Olympiadis literis Munychiam et Piraeum Atheniensibus
reddere iussus, rem procrastinatur. Interim Polysperchon utrum-
que portum, per Phocionis prodicionem, in suos usus occupat.
Athenicenses in Phocionem aliosque gravissime animadverterunt.

65. Κατὰ δὲ τοῦτον τὸν καιρὸν ἦκεν ἐπιστολὴ
Νικάνωρι παρ' Ὀλυμπιάδος, ἐν ᾗ προσέταττεν ἀπο-
δοῦναι Ἀθηναίοις τὴν τε Μουνυχίαν καὶ τὸν Πει-
ραιᾶ. ὁ δὲ Νικάνωρ, ἀκούων ὅτι μέλλουσιν οἱ βασι-
λεῖς καὶ Πολυσπέρχων κατὰγειν εἰς Μακεδονίαν τὴν
Ὀλυμπιάδα, καὶ τοῦ τε παιδίου τὴν ἐπιμέλειαν
ἐκείνη παραδιδόναι, καὶ τὴν προϋπάρχουσαν ἀπο-
δοχὴν καὶ τιμὴν Ἀλεξάνδρου ζῶντος ἀποκαθιστάναι
Ὀλυμπιάδι, φοβηθεὶς, ἐπηγγέλματο μὲν παραδώσειν·
ἀλλ' οὐδὲ προφάσεις τινὰς ποιούμενος, παρῆγε τὴν
πρᾶξιν. οἱ δ' Ἀθηναῖοι, πεπολυωρηκότες ἐν τοῖς
ἔμπροσθεν χρόνοις τὴν Ὀλυμπιάδα, καὶ νομίσαντες
τὰς μὲν τὰντῃ δεδομένας τιμὰς ὄντως γεγονέναι, τὴν

δὲ ἀπόληψιν τῆς αὐτονομίας διὰ ταύτης ἐλπίζοντες
 ἀκινδύνως ἔσσεσθαι, περιχαρεῖς ἦσαν. αἰτελίστων δὲ
 τῶν ἐπαγγελιῶν οὐσῶν, ἦκεν Ἀλέξανδρος ὁ Πολυ-
 σπέρχοντος υἱὸς μετὰ δυνάμεως εἰς τὴν Ἀιτικήν.
 οἱ μὲν οὖν Ἀθηναῖοι διέλαβον αὐτὸν ἦκεν ἀποκα-
 ταστήσονται τῷ δήμῳ τὴν τε Μουνυχίαν καὶ τὸν
 Πειραιᾶ· τὸ δ' ἄλλθ' οὐχ οὕτως εἶχεν, ἀλλὰ τοῦ-
 ναντίον αὐτὸς ἰδίᾳ παραληψόμενος ἀμφοτέρω πρὸς
 τὰς ἐν τῷ πολέμῳ χρείας. τῶν γὰρ Ἀντιπάτρῳ γεγο-
 νότων φίλων τινὲς ὑπῆρχον, καὶ οἱ περὶ Φωκίωνα
 φοβούμενοι τὰς ἐκ τῶν νόμων τιμωρίας, ὑπήντησαν
 τῷ Ἀλεξάνδρῳ, καὶ διδάξαντες τὸ συμφέρον, ἔπεισαν
 αὐτὸν ἰδίᾳ κατέχειν τὰ φρούρια, καὶ μὴ παραδιδό-
 ναι τοῖς Ἀθηναίοις, μέχρι ἂν ὁ Κάσσανδρος κατα-
 πολεμηθῇ. ὁ δὲ Ἀλέξανδρος πλησίον τοῦ Πει-
 ραιεὺς καταστρατοπεδεύσας, τοὺς μὲν Ἀθηναίους
 οὐ παρελάμβανε πρὸς τὰς ἐντεῦξεις τὰς πρὸς τὸν
 Νικάνορα, ἰδίᾳ δὲ συνιὼν εἰς λόγους, καὶ ἐν ἀποθ-
 ῆτοις διαπρατιτόμενος, φανερός ἦν ἀδικεῖν μέλλων
 τοὺς Ἀθηναίους. ὁ δὲ δῆμος εἰς ἐκκλησίαν συνελ-
 θὼν, τὰς μὲν ὑπαρχούσας ἀρχὰς κατέλυσεν, ἐκ δὲ
 τῶν δημοτικωτάτων τὰ ἀρχεῖα καταστήσας, τοὺς
 ἐπὶ τῆς ὀλιγαρχίας γεγονότας ἀρχοντας κατεδίκασε,
 τοὺς μὲν θανάτῳ, τοὺς δὲ φυγῇ καὶ δημεύσει τῆς
 οὐσίας· ἐν οἷς ἦν καὶ Φωκίων, ὁ ἐπ' Ἀντιπάτρου
 τῇ τῶν ὅλων ἀρχὴν ἐσχηνώς.

Phocion et oxsules alii ad Macedones confugiunt; sed a Poly-
 perchonte Atheniensibus traduntur. Turbulentum de Phocione
 iudicium.

66. Οὗτοι μὲν οὖν ἐκβληθέντες ἐκ τῆς πόλεως

κατέφυγον πρὸς Ἀλέξανδρον τὸν Πολυσπέρχοντος, καὶ διὰ τούτου τὴν σωτηρίαν ἑαυτοῖς πορίζειν ἐφιλοτιμοῦντο. προσδεχθέντες δὲ ὑπ' αὐτοῦ φιλοφρόνως, γράμματα ἔλαβον πρὸς τὸν πατέρα Πολυσπέρχοντα, ὅπως μὴδὲν πάθωσιν οἱ περὶ Φωκίωνα τᾶκείνου πεφρονηκότες, καὶ νῦν ἐπαγγελλόμενοι πάντα συμπράξειν. ἀποστείλαντος δὲ καὶ τοῦ δήμου πρεσβείαν πρὸς τὸν Πολυσπέρχοντα, τὴν κατηγοροῦσαν μὲν τῶν περὶ Φωκίωνα, παρακαλοῦσαν δὲ τὴν Μουνυχίαν αὐτοῖς δοῦναι μετὰ τῆς αὐτονομίας, ὁ Πολυσπέρχων ἔσπευδε μὲν φρουρὰ κατέχειν τὸν Πειραιᾶ, διὰ τὸ πολλὰ δύνασθαι χρησιμεῖν τὸν λιμένα πρὸς τὰς ἐν τοῖς πολέμοις χρείας· αἰσχυρόμενος δ' ἐναντία πράττειν τῷ ὑφ' ἑαυτοῦ γεγραμμένῳ διαγράμματι, καὶ νομίζων ἄπιστος κριθῆσεσθαι παρὰ τοῖς Ἕλλησιν, ἐὰν εἰς τὴν ἐπιφανεστάτην παρανομίῃσιν πόλιν, μετενόησε τῇ γνώμῃ. διακούσας δὲ τῶν πρέσβεων, τοῖς μὲν παρὰ τοῦ δήμου πρεσβεύουσι φιλανθρώπους καὶ κεχαρισμένας ἔδωκεν ἀποκρίσεις· τοὺς δὲ περὶ Φωκίωνα συλλαβὼν, ἀπέστειλε δεσμίους εἰς τὰς Ἀθήνας, διδοὺς τὴν ἐξουσίαν τῷ δήμῳ εἴτε βούλεται θανατοῦν, εἴτ' ἀπολύσαι τῶν ἐγκλημάτων. συναχθείσης οὖν ἐκκλησίας ἐν ταῖς Ἀθήναις, καὶ προτεθείσης κρίσεως τοῖς περὶ τὸν Φωκίωνα, πολλοὶ τῶν τε φυγάδων γεγυγνότων ἐπ' Ἀντιπάτρου καὶ τῶν ἀντιπολιτευομένων κατηγορήσαν αὐτῶν θανάτου. ἦν δ' ὁ σύμπας τῆς κατηγορίας λόγος, ὅτι οὗτοι παρὰίτιοι γεγένηνται μετὰ τὸν Λαμιακὸν πόλεμον, τῆς τε δουλείας τῇ

πατρίδι, καὶ τῆς καταλύσεως τοῦ δήμου καὶ τῶν νόμων. ὧς δὲ τοῖς ἀπολογουμένοις ὁ καιρὸς παρεδόθη τῆς ἀπολογίας, ὁ μὲν Φωκίων ἤρξατο ποιῆσθαι τὸν ὑπὲρ ἑαυτοῦ λόγον· τὸ δὲ πλῆθος τοῖς θορύβοις ἐξέσεισε τὴν ἀπολογία, ὥστ' εἰς πολλὴν ἀπορίαν παραγενέσθαι τοὺς ἀπολογουμένους. λήξαντος δὲ τοῦ θορύβου, πάλιν ὁ μὲν Φωκίων ἀπελογεῖτο, ὁ δὲ ὄχλος κατεβόα, καὶ τὴν φωνὴν τοῦ κινδυνεύοντος ἐκώλυεν ἐξακούεσθαι. τὸ γὰρ πλῆθος τῶν δημοτικῶν ἄπωσμένον τῆς πολιτείας, καὶ παρ' ἐλπίδας τετευχὸς τῆς καθόδου, πικρῶς διέκειτο πρὸς τοὺς ἀφρημένους τὴν αὐτονομίαν.

Phocion soutesque reliqui ad supplicium rapti.

67. Βιαζομένου δὲ τοῦ Φωκίωνος, καὶ πρὸς περίστασιν ἀπεγνωσμένην ὑπὲρ τοῦ ζῆν ἀγωνιζομένου, οἱ μὲν πλησίον ὄντες ἤκουον τῶν τῆς ὑποθέσεως δικαίων· οἱ δὲ μακρότερον διεστηκότες, διὰ τὸ μέγεθος τῆς κραυγῆς τῶν θορυβούντων, ἤκουον μὲν οὐδέν, αὐτὴν δὲ μόνην ἐθώρουν τὴν τοῦ σώματος κίνησιν γινομένην ἐναγώνιον καὶ ποικίλην, διὰ τὸ μέγεθος τοῦ κινδύνου. τέλος δὲ ἀπογνοὺς τὴν σωτηρίαν ὁ Φωκίων, ἀνεβόησε δεόμενος αὐτοῦ μὲν καταψηφίσασθαι τὸν θάνατον, τῶν δ' ἄλλων φείδεσθαι. ἀμεταθέτου δὲ τῆς τοῦ πλήθους ὀρμῆς καὶ βιαίας οὐσης, παρεπορεύοντό τινες τῶν φίλων συνηγορήσοντες τῷ Φωκίῳ, ὧν τὰς μὲν ἀρχὰς τῶν λόγων ἤκουον, ὁπότε δὲ προβαίνοντες φανεροὶ καθίσταντο τὴν ἀπολογία διξιόντες, ἐξεβάλλοντο τοῖς θορύβοις καὶ ταῖς ἐναντιουμέναις κραυγαῖς,

τὸ δ' ἔσχατον, πανδήμῳ φωνῇ καταχειροτονηθέντες, εἰς τὸ δεσμωτήριον ἦγοντο τὴν ἐπὶ θανάτῳ. συνηκολούθουν δὲ αὐτοῖς πολλοὶ τῶν σπουδαίων ἀνδρῶν, ὀδυρόμενοι καὶ συμπάσχοντες ἐπὶ τῷ μεγέθει τῶν ἀτυχημάτων. τὸ γὰρ πρωτεύοντας ἄνδρας ταῖς δόξαις καὶ ταῖς εὐγενείαις, πολλὰ πεπραχότας ἐν τῷ ἤνι φιλάνθρωπα, μήτε λόγου μήτε κρίσεως δικαίας τυγχάνειν, πολλοὺς ἤγεν εἰς ἐπίστασιν διανοίας καὶ φόβον. ἀστάτου δὲ καὶ κοινῆς ἅπασι τῆς τύχης οὕσης, πολλοὶ καὶ τῶν δημοτικῶν καὶ πικρῶς διακειμένων πρὸς αὐτὸν ἐλοιδύρουν τε ἀνηλεῶς, καὶ πικρῶς ὠνείδιζον αὐτῷ τὰς συμφοράς. τὸ γὰρ ἐν ταῖς εὐτυχίαις σιωπώμενον μῦθος, ὅταν ἐκ μεταβολῆς ἐν ταῖς ἀτυχίαις ἐκτραγῇ ταῖς ὁργαῖς, ἀποθηριοῦται πρὸς τοὺς μισουμένους. διὰ δὲ τῆς τοῦ κωνείου πόσεως, κατὰ τὸ πάτριον ἔθος, τὸν βίον καταλύσαντες, ἐξόρίφησαν ἅταροι πάντες ἐκ τῶν τῆς Ἀττικῆς ὅρων. ὁ μὲν οὖν Φωκίων, καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ διαβληθέντες, τοιαύτην ἔσχον τὴν τοῦ βίου καταστροφὴν.

Post haec Cassander classe advectus Piraeo politur. Qua re motus Polysperchon exercitum in Graeciam ducit: in Attica relinquit Alexandrum filium, ipse in Peloponnesum transit ad subigendos Megalopolitas

68. Κάσσανδρος δὲ παρ' Ἀντιγόνου λαβὼν καὶ μακρὰς τριάκοντα καὶ πέντε, στρατιώτας δὲ τετρακισχιλλοὺς, κατέπλευσεν εἰς τὸν Πειραιᾶ. προσδεχθεὶς δ' ὑπὸ Νικάνωρος τοῦ φρουράρχου, παρέλαβε τὸν Πειραιᾶ καὶ τὰ κλειθρα τοῦ λιμένος· τὴν δὲ Μουνυχίαν αὐτὸς ὁ Νικάνωρ κατεῖχε μὲν,

ἔχων ἰδίους στρατιώτας ἱκανοὺς εἰς τὸ τηρεῖν τὸ φρούριον. Πολυσπέρχων δὲ μετὰ τῶν βασιλέων ἔτυχε μὲν διατρίβων περὶ τὴν Φωκίδα· πυθόμενος δὲ τὸν εἰς Πειραιᾶ κατάπλουν τοῦ Κασσάνδρου, παρήλθεν εἰς τὴν Ἀττικὴν, καὶ πλησίον τοῦ Πειραιέως κατε-στρατοπέδευσεν. εἶχε δὲ μεθ' ἑαυτοῦ στρατιώτας πεζοὺς μὲν Μακεδόνας δισμυρίους, τῶν δ' ἄλλων συμμάχων περὶ τετρακισχιλίους, ἵππεῖς δὲ χιλίους, ἐλέφαντας δὲ ἑξήκοντα πέντε. ἐπεβύλετο μὲν οὖν πολιορκεῖν τοὺς περὶ τὸν Κάσσανδρον· σπανίζων δὲ τροφῆς, καὶ τὴν πολιορκίαν ὑπολαμβάνων ἔσε-σθαι πολυχρόνιον, ἤναγκάσθη μέρος τῆς δυνάμεως ἀπολιπεῖν κατὰ τὴν Ἀττικὴν, τὸ δυνάμενον ἔχειν τὴν τοῦ σίτου χορηγίαν, ἡγούμενου τοῦ νιόυ Ἀλε-ξάνδρου· αὐτὸς δὲ τὸ πλεῖστον τῆς δυνάμεως ἀνα-λαβὼν, παρήλθεν εἰς Πελοπόννησον, συναναγκάσων τοὺς Μεγαλοπολίτας πειθαρχεῖν τοῖς βασιλεῦσιν, οἳ ἐτύγγανον μὲν τὰ Κασσάνδρου φρονοῦντες, καὶ διὰ τῆς ὑπ' Ἀντιπάτρου κατεσταμένης ὀλιγαρχίας διοι-κούμενοι.

Interca Cassander Salaminios obsidere coepit, repulsus tamen inventu Polysperchontis. Polysperchon Peloponnesum reliquam cum ad obsequium adegisset, Megalopolin obsidendam statuit.

69. Τοῦ δὲ Πολυσπέρχοντος περὶ ταῦτα διατρί-βοντος, ὁ Κάσσανδρος ἀναλαβὼν τὸν στόλον, Αἰγι-νήτας μὲν προσηγάγετο, τοὺς δὲ Σαλαμινίους ἀλλό-τρια φρονοῦντας εἰς πολιορκίαν συνέκλεισε. καθ' ἡμέραν δὲ συνεχεῖς ποιούμενος προσβολὰς, καὶ βε-λῶν καὶ στρατιωτῶν εὐπόρῳ, εἰς τοὺς ἐσχάτους κιν-δύνους ἤγαγε τοὺς Σαλαμινίους. κινδυνευούσης δὲ

τῆς πόλεως ἁλῶναι κατὰ κράτος, ὁ Πολυσπέρχων ἐξέπεμψε δύναμιν ἀξιόλογον πεζικὴν τε καὶ ναυτικὴν, τὴν ἐπιθησομένην τοῖς πολιορκουῖσι. διόπερ ὁ Κάσσανδρος καταπλαγεῖς, καὶ λύσας τὴν πολιορκίαν, ἀπέπλευσεν εἰς τὸν Πειραιᾶ. Πολυσπέρχων δὲ, βουλόμενος τὰ κατὰ τὴν Πελοπόννησον διοικῆσαι συμφερόντως, παρῆλθε, καὶ συναγαγὼν ἐκ τῶν πόλεων συνέδρους, διελέχθη περὶ τῆς πρὸς αὐτὸν συμμαχίας. ἐξέπεμψε δὲ καὶ πρὸς τὰς πόλεις πρεσβευτὰς, προστάτιων τοὺς μὲν δι' Ἀντιπάτρου καθεσταμένους ἄρχοντας ἐπὶ τῆς ὀλιγαρχίας θανατῶσαι, τοῖς δὲ δῆμοις ἀποδοῦναι τὴν αὐτονομίαν. πολλῶν δ' ὑπακουσάντων, καὶ κατὰ τὰς πόλεις φόρων γινομένων, καὶ τινων φυγαδευομένων, οἱ μὲν Ἀντιπάτρου φίλοι διεφθάρσαν, τὰ δὲ πολιτεύματα τὴν ἐκ τῆς αὐτονομίας παρῴησιν ἀπέλαβον, καὶ συνεμάχουν τοῖς περὶ τὸν Πολυσπέρχοντα· μόνων δὲ τῶν Μεγαλοπολιτῶν διατηρούντων τὴν πρὸς Κάσσανδρον φιλίαν, ἔκρινε πολιορκῆσαι τὴν πόλιν αὐτῶν.

Cuncta civitas ad muniendam urbem conversa. Urbs oppugnata acerrime, defensa fortissime.

70. Οἱ δὲ Μεγαλοπολῖται, γνόντες τὴν ἐπιβολὴν τοῦ Πολυσπέρχοντος, ἐψηφίσαντο τὰ μὲν ἀπὸ τῆς χώρας κατὰγειν εἰς τὴν πόλιν· τῶν δὲ πολιτῶν καὶ ξένων καὶ δούλων ἀριθμὸν ποιησάμενοι, μυρίουσ καὶ πεντακισχιλίους εὗρον τοὺς δυναμένους παρῆχθαι τὰς πολεμικὰς χρείας. εὐθὺς οὖν τοὺς μὲν εἰς τάξεις κατελόχιζον, οὓς δὲ πρὸς τὰς ὑπηρεσίας τοῖς ἔργοις καθίστανον, οὓς δ' ἐπὶ τὴν ἐπιμέλειαν τῶν τευχῶν ἔτατον. ὑφ' ἑνα δὲ καὶ τὸν αὐτὸν καιρὸν οἱ

μὲν περὶ τὴν πόλιν τάφρον ὥρυτον βαθεῖαν, οἱ δὲ
 ἀπὸ τῆς χώρας χάρακα παρεκόμεζον, τινὲς δὲ τὰ πε-
 πονηκότα τῶν τειχῶν κατεσκεύαζον, ἄλλοι δὲ περὶ
 τὰς ὀπλοποιίας καὶ τὴν κατασκευὴν τῶν ὀξυβελῶν
 καὶ καταπελτῶν ἐγίγνοντο· πᾶσα δ' ἡ πόλις ἐν ἔρ-
 γοις καθεστίηκε, διὰ τε τὴν προθυμίαν τῶν ἀνδρῶν
 καὶ διὰ τοὺς προσδοκωμένους κινδύνους. διεβε-
 βήτο γὰρ τό, τε μέγεθος τῆς βασιλικῆς δυνάμεως,
 καὶ τὸ πλῆθος τῶν συνακολουθούντων ἐλεφάντων,
 καὶ δοκούντων ἀνυπόστατον ἔχειν τὴν τε ἄλκην καὶ
 τὴν τοῦ σώματος ὁρμήν. ταχὺ δὲ πάντων εὐτρεπῶν
 γενομένων, ὁ μὲν Πολυσπέρχων ἦκε μετὰ πάσης ду-
 νάμεως, καὶ πλησίον τῆς πόλεως ἐστρατοπέδευσε,
 δύο θέμενος παρεμβολάς, τὴν μὲν τῶν Μακεδόνων,
 τὴν δὲ τῶν συμμάχων. κατασκευάσας δὲ πύργους
 ξυλίνους ὑψηλοτέρους τῶν τειχῶν, προσῆγε τῇ πόλει
 κατὰ τοὺς εὐθέτους τόπους, καὶ βέλη παντοδαπά
 καὶ τοὺς ἀγωνιζομένους ἐπιστήσας, ἀνέστελλε τοὺς
 ἐπὶ τῶν ἐπάλξεων ἀντιτεταγμένους. ἅμα δὲ τούτοις
 πραττομένοις, διὰ τῶν μεταλλευόντων ὑπορύξας τὰ
 τεῖχη, καὶ τὰς στρατηγίας ἐμπρήσας, κατέβαλε τρεῖς
 πύργους τοὺς μεγίστους, καὶ μεσοπύργια τὰ ἴσα.
 μεγάλου δὲ τοῦ πτώματος καὶ παραδόξου γενομένου,
 τὸ μὲν πλῆθος τῶν Μακεδόνων ἀνεβόησεν, οἱ δὲ
 κατὰ τὴν πόλιν διὰ τὴν δεινότητα τῆς πράξεως κα-
 τεπλάγησαν. ἔνθα δὴ τῶν Μακεδόνων διὰ τοῦ πτώ-
 ματος εἰσπιπτόντων εἰς τὴν πόλιν, οἱ Μεγαλοπολί-
 ται διεῖλον σφᾶς αὐτοὺς, καὶ τῷ μὲν ἐνὶ μέρει τοὺς
 πολέμιους ὑποστάντες, καὶ τὴν ἐν τῷ πτώματι δυσχω-

ρίαν συνεργὸν ἔχοντες, καρτεράν μαχὴν συνίσταντο· τῷ δ' ἑτέρῳ χάρακι διελάμβανον τὸν ἐντὸς τοῦ πτώματος τόπον, καὶ τεῖχος ἕτερον ἀντωκοδόμουν, συνεχῶς ἐργαζόμενοι καὶ μεθ' ἡμέραν καὶ νύκτωρ. ταχὺ δὲ τῶν ἔργων συντελουμένων, διὰ τε τὴν πολυχειρίαν καὶ τὸ πλήθος τῆς εἰς ἅπαντα παρασκευῆς, τὸ μὲν διὰ τοῦ πτώματος ἐλάττωμα συντόμως οἱ Μεγαλοπολῖται διωρθώσαντο, πρὸς δὲ τοὺς ἐπὶ τῶν ξυλίνων πύργων ἀγωνιζομένους τοῖς τε ὀξυβελέσι καταπέλταις ἐχρῶντο, καὶ τοῖς σφενδονήταις καὶ τοξόταις πολλοὺς τῶν πολεμίων κατετίτρωσκον.

Elephantorum immissorum vis et impetus, Damidis singulari sollertia retusus. Ita irrita facta obsidio.

71. Πολλῶν δὲ πιπτόντων παρ' ἀμφοτέροισι, καὶ κατατραυματιζόμενων, καὶ τῆς νυκτὸς ἐπικαταλαβούσης, ὁ μὲν Πολυσπέρχων ἀνακαλεσάμενος τῇ σάλπιγγι τοὺς στρατιώτας ἐπανῆλθεν ἐπὶ τὴν ἰδίαν στρατοπεδεῖαν· τῇ δ' ὑστεραίᾳ τὸν τοῦ πτώματος τόπον ἀνακαθάρας, ἐποίησε βάσιμον τοῖς θηρίοις· καὶ διανοεῖτο χρήσασθαι ταῖς τούτων ῥώμας πρὸς τὴν ἄλωσιν τῆς πόλεως. οἱ δὲ Μεγαλοπολῖται (Δάμιδος ἡγούμενου, καὶ τούτου γεγονότος κατὰ τὴν Ἀσίαν μετ' Ἀλεξάνδρου, καὶ περὶ τὰς φύσεις καὶ χρείας τῶν ἐλεφάντων ἐμπειρίαν ἔχοντος) οὐ μετρίως ἐπροτέρησαν. οὗτος γὰρ τὴν ἰδίαν ἐπίνοίαν ἀντίταγμα τῇ τῶν θηρίων βίᾳ κατασκευάσας, ἀχρήστους ἐποίησε τὰς τῶν σωμάτων ῥώμας. θύρας γὰρ μεγάλας πλείονας ἤλοις ὀξέσι καταπυκνώσας, καὶ τὰντας ἐν ὀρύγμασι ταπεινοῖς καταστρώσας, καὶ τὰς ἐξοχὰς

τῶν κέντρων ἐπικρυψάμενος, κατέλιπε διὰ τούτων
 δίοδον εἰς τὴν πόλιν· καὶ κατὰ μέτωπον μὲν οὐδένα
 τῶν στρατιωτῶν ἔστησεν, ἐκ δὲ τῶν πλαγίων ἔταξε
 πλῆθος ἀκοντιστῶν καὶ τοξοτῶν καὶ τῶν καταπελτι-
 κῶν βελῶν. τοῦ δὲ Πολυσπέρχοντος ἀνακαθαίρον-
 τος πάντα τὸν τόπον τοῦ πτώματος, καὶ τοῖς θηρίοις
 διὰ τούτου τὴν ἔφοδον ποιούμενον, παράδοξος ἐγέν-
 ητο πράξις περὶ τοὺς ἐλέφαντας. οὐδενὸς γὰρ ἀπαν-
 τήντος κατὰ στόμα τοῖς θηρίοις, οἱ μὲν Ἴνδοι συνη-
 νάγκαζον εἰσπίπτειν εἰς τὴν πόλιν· οἱ δ' ἐλέφαντες
 τῇ ὁρμῇ προσπίπτοντες, ἐνέπιπτον εἰς τὰς κατακε-
 κεντρωμένας θύρας. τραυματιζόμενοι δὲ τοὺς πό-
 δας ὑπὸ τῶν ἥλων, καὶ διὰ τὸ βίαιος περιπειρόμενοι
 τοῖς κέντροις, οὔτε προΐεναι πορρόωτερον, οὔτ' ἀνα-
 στρέφειν διὰ τὴν δυσκινήσιαν ἠδύναντο. ἅμα δὲ
 καὶ βελῶν παντοδαπῶν ἐκ πλαγίων φερομένων, οἱ
 μὲν ἀπέθνησκον τῶν Ἰνδῶν, οἱ δὲ κατατραυματιζό-
 μενοι τῆς ἐνδεχομένης χρείας ὕστεροῦντο. τὰ δὲ θη-
 ρία, διὰ τε τὸ πλῆθος τῶν βελῶν καὶ διὰ τὴν ιδιό-
 τητα τῆς τῶν ἥλων πληγῆς, περιώδυνα γινόμενα, τὴν
 διὰ τῶν φίλων ἐπιστροφὴν ἐποιοῦντο, καὶ πολλοὺς
 αὐτῶν κατεπαύον. τέλος δὲ τὸ μὲν ἀνδρείοτατον αὐ-
 τῶν καὶ πλείστην ἔχον κατάπληξιν ἔπεσε, τῶν δὲ ἄλ-
 λων τὰ μὲν ἄχρηστα παντελῶς ἐγένετο, τὰ δὲ πολλοῖς
 τῶν ἰδίων θάνατον ἐπήνεγκεν. μετὰ δὲ τὴν εὐημε-
 ρίαν ταύτην οἱ μὲν Μεγαλοπολίται ταῖς ψυχαῖς
 ἐθάρρυσαν.

Polysperchon Clitum cum classe in Hellespontum mittit, qui prohibeat, ne copiae ex Asia in Europam transvehantur. Eodem Nicanor cum classe a Cassandro missus. Committitur proelium,

quo Clitus vincit. Sed mox succurrit Antigonus, qui Clito ingentem eladem infert.

72. Ὁ δὲ Πολυσπέρχων μετανοηθεὶς ἐπὶ τῇ πολιορκίᾳ, καὶ πολὺν χρόνον ἐπιμένειν οὐ δυνάμενος, ἐπὶ μὲν τῆς πολιορκίας ἀπέλιπε μέρος τῆς δυνάμεως· αὐτὸς δ' ἐφ' ἐτέρας ἀναγκαιοτέρας πράξεις ἐτρέπετο. καὶ Κλεῖτον μὲν τὸν ναύαρχον μετὰ τοῦ στόλου παντὸς ἐξέπεμψε, προστάξας ἐφεδρεῖν τοῖς περὶ τὸν Ἑλλήσποντον τόποις, καὶ κολύειν τὰς ἐκ τῆς Ἀσίας διαβιβασομένας δυνάμεις εἰς τὴν Εὐρώπην· προσλαβίσθαι δὲ καὶ Ἀρρίδαϊον, τὸν συμπεφευγότα μὲν μετὰ τῶν στρατιωτῶν εἰς τὴν τῶν Κιανῶν πόλιν, ἐχθρὸν δ' ὄντα τοῖς περὶ τὸν Ἀντίγονον. τοῦτου δὲ πλεύσαντος ἐπὶ τὸν Ἑλλήσποντον, καὶ προσαγομένου τὰς ἐν τῇ Προποντίδι πόλεις, ἔτι δὲ προσδεξαμένου τὴν μετ' Ἀρρίδαίου δύναμιν, κατέπλευσεν εἰς τοὺς τόπους ἐκείνους Νικάνωρ ὁ τῆς Μουνυχίας φρουραρχος, ἑξαπεσταλμένος ὑπὸ Κασσάνδρου μετὰ παντὸς τοῦ στόλου. προσελάβετο δὲ καὶ τὰς παρ' Ἀντιγόνου ναῦς, ὥστε τὰς πάσας ἔχειν πλείους τῶν ἐκατόν. γενομένης δὲ ναυμαχίας οὐ μακρὰν τῆς τῶν Βυζαντίων πόλεως, ἐνῆκα ὁ Κλεῖτος, καὶ κατέδυσε μὲν τῶν ἐναντίων ναῦς ἑπτακαίδεκα, εἴλε δὲ σὺν αὐτοῖς τοῖς ἀνδράσιν οὐκ ἐλάττους τῶν τεσσαράκοντα· αἱ δὲ λοιπαὶ κατέφυγον εἰς τὸν τῶν Χαλκηδονίων λιμένα. τοιαύτης δ' εὐημερίας γενομένης τοῖς περὶ τὸν Κλεῖτον, οὗτος μὲν ὑπέλαβε μηκέτι τολμήσειν τοὺς πολεμίους ναυμαχῆσαι, διὰ τὸ μέγεθος τῆς ἥττης· ὁ δ' Ἀντίγονος, πυθόμενος τὰ περὶ τὸν στόλον ἐλαιώματα, παραδόξως διὰ τῆς ἰδίας ἀγχινοῖας καὶ

στρατηγίας ἀνεμαχέσατο τὸ γεγονὸς ἐλάττωμα. παρὰ γὰρ τῶν Βυζαντίων μεταπεμφάμενος νυκτὸς ναῦς ὑπηρετικᾶς, ταύταις μὲν διεβίβαζεν εἰς τὸ πέραν τοξότας τε καὶ σφενδογήτας, καὶ τῶν ἄλλων τῶν ψιλικῶν ταγματίων τοὺς ἱκανοὺς κατὰ νύκτα. οὗτοι δὲ πρὸ ἡμέρας ἐπιθέμενοι τοῖς ἐν τῶν πολεμίων νεῶν ἀποβεβηκόσιν ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ περὶ κατεστρατοπεδευκόσι, κατεπλήξαντο τοὺς περὶ τὸν Κλεῖτον. ταχὺ δὲ πάντων διὰ τὸν φόβον τεταραγμένων, καὶ εἰς τὰς ναῦς ἐμπηδόντων, πολὺς ἐγένετο θόρυβος, διὰ τὰς ἀποσκευὰς, καὶ τὸ πλῆθος τῶν αἰχμαλώτων. ἐν τοσούτῳ δὲ Ἀντίγονος ἐξαριτύσας τὰς μακρὰς ναῦς, καὶ τῶν ἀλκιμωτάτων περὶ πολλοὺς ἐπιβάτας ἐπιστήσας, ἀπέστειλε παρακαλέσας τεθάρρηκώς ἐπιθέσθαι τοῖς πολεμίοις, ὥς πάντως καὶ ἑαυτοὺς ἐσομένου τοῦ νικήματος. τοῦ δὲ Νικάνορος νυκτὸς ἀναθρόντος, καὶ διαφωσκούσης τῆς ἡμέρας, οὗτοι μὲν ἐπιπεσόντες ἄφνω τοῖς πολεμίοις θεορουβημένοις, εὐθὺς κατὰ τὸν πρῶτον ἐπίπλουν ἐτρέψαντο· καὶ τὰς μὲν τοῖς ἐμβόλοις τύπτοντες ἀνέρρόητον, ὧν δὲ τοὺς ταρσοὺς παρέσυρον, ὧν δὲ αὐτάνδρων παραδιδομένων ἀκινδύνως ἐκυρίευνον. τέλος δὲ, πλὴν μιᾶς τῆς ναυαρχίδος, τῶν λοιπῶν πασῶν αὐτάνδρων ἐκυρίευσαν. ὁ δὲ Κλεῖτος φύγων ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ καταλιπὼν τὴν ναῦν, ἐπεβάλετο μὲν διὰ Μακεδονίας ἀνασώζεσθαι, περιπεσὼν δὲ στρατιώταις τισὶ τοῦ Λυσιμάχου, διεφθάρη.

Ita Antigonus animo viribusque auctus, imperium maris et Asiae affectat. Ideo Eumenem insequendo urget, qui multo labore in Persiam se recipit.

73. Ἀντίγονος μὲν οὖν, τηλικαύτη συμφορὰ περιβαλὼν τοὺς πολεμίους, μεγάλην ἐπὶ στρατηγίᾳ καὶ συνέσει δόξαν ἀπηνέγκαστο· θαλαττοκρατῆσαι δὲ ἔσπευδε, καὶ τὴν τῆς Ἀσίας ἡγεμονίαν ἀδήριτον περιποιήσασθαι. διόπερ ἔξ ἀπάσης τῆς δυνάμεως ἐπιλέξας εὐζώνους πεζοὺς μὲν δισμυρίους, ἵππεῖς δὲ τετρακισχιλίους, προῆγεν ἐπὶ Κιλικίας, σπεύδων τοὺς περὶ τὸν Εὐμέτην κατακόψαι, πρὸ τοῦ δύναμιν ἀδρотеραν ἀθροίζειν. Εὐμένης δὲ, πυθόμενος τὴν ὁρμὴν τῶν περὶ τὸν Ἀντίγονον, ἐπεβάλετο μὲν τὴν Φοινίκην ἀνακτιᾶσθαι τοῖς βασιλεῦσι, κατειλημμένην ἀδίκως ὑπὸ Πτολεμαίου· καταταχοῦμενος δ' ὑπὸ τῶν καιρῶν, ἀνέξευξεν ἐκ τῆς Φοινίκης, καὶ διὰ τῆς κοίλης Συρίας προῆγε μετὰ τῆς δυνάμεως, σπεύδων τῶν ἄνω λεγομένων σατραπειῶν ἄψασθαι. περὶ δὲ τὸν Τίγριν ποταμὸν, ἐπιθεμένων αὐτῷ τῶν ἐγχωρίων νυκτὸς, ἀπέβαλέ τινες τῶν στρατιωτῶν· παραπλησίως δὲ καὶ κατὰ τὴν Βαβυλωνίαν ἐπιθεμένου τοῦ Σελεύκου παρὰ τὸν Εὐφράτην ποταμὸν, ἐκινδύνευσε μὲν ἅπασαν ἀποβαλεῖν τὴν δύναμιν, διώρυγός τινας ῥαγείσης, καὶ τῆς στρατοπεδείας ὅλης συγκλυσθείσης· ὅμως δὲ διὰ τῆς ἰδίας στρατηγίας ἐπὶ τι χῶμα καταφυγὼν, καὶ τὴν διώρυγα πάλιν ἀποστρέψας, διέσωσεν αὐτὸν τε καὶ τὴν δύναμιν. παραδόξως δὲ τὰς τοῦ Σελεύκου χεῖρας διαφυγὼν, διήνυσεν εἰς τὴν Περσίδα μετὰ τῆς δυνάμεως, ἔχων πεζοὺς μὲν μυρίους καὶ πεντακισχιλίους, ἵππεῖς δὲ χιλίους καὶ τριακοσίους. ἀνάλαβὼν δὲ τοὺς στρατιώτας ἐκ τῆς κακοπαθείας, διεπέμπετο πρὸς τε τοὺς σατράπας

καὶ στρατηγοὺς τοὺς ἐν ταῖς ἄνω σατραπείαις, μετα-
πεμπόμενος στρατιώτας τε καὶ χρήματα. καὶ τὰ μὲν
κατὰ τὴν Ἀσίαν μέχρι τούτων προέβη τοῦτον τὸν
ἐνιαυτόν.

*Polyperchon ob acceptam apud Megalopolin cladem evalescit.
Graecae civitates in in Cassandri partes transeunt, praesertim Athe-
nienses. Pacis cum Cassandro initae conditiones.*

74. Κατὰ δὲ τὴν Εὐρώπην, Πολυσπέρχοντος
διὰ τὴν ἐλάττωσιν τῆς κατὰ τοὺς Μεγαλοπόλεις
πολιορκίας καταφρονήθεντος, αἱ πλείοται τῶν Ἑλ-
ληνίδων πόλεων ἀφιστάμεναι τῶν βασιλέων, πρὸς
Κάσσανδρον ἀπέκλιναν. Ἀθηναίων δὲ μὴ δυναμέ-
νων ὑποτρίψασθαι τὴν φρουράν, μήτε διὰ Πολυ-
σπέρχοντος, μήτε δι' Ὀλυμπιάδος, ἀπετόλμησέ τις
τῶν ἐπαινουμένων πολιτῶν εἰπεῖν ἐν ἐκκλησίᾳ, διότι
συμφέρι πρὸς Κάσσανδρον διαλύσασθαι. τὸ μὲν
οὖν πρῶτον ἐγένετο θόρυβος, τῶν μὲν ἀντιλεγόντων,
τῶν δὲ συγκατατιθεμένων τοῖς λόγοις. ὥς δὲ ἀνε-
θεωρήθη τὸ συμφέρον, ἔδοξε τοῖς πᾶσι πρὸςβένειν
πρὸς Κάσσανδρον, καὶ τίθεσθαι τὰ πρὸς αὐτόν,
ὥς ἂν ᾗ δυνατόν. γενομένων δὲ πλείονων ἐντεύξεων,
συνέθεντο τὴν εἰρήνην, ὥστε τοὺς Ἀθηναίους ἔχειν
πόλιν τε καὶ χώραν καὶ προσόδους καὶ ναῦς καὶ
τὰλλα πάντα, φίλους ὄντας καὶ συμμάχους Κασσάν-
δρου· τὴν δὲ Μουνυχίαν κατὰ τὸ παρὸν κρατῆν
Κάσσανδρον, ἕως ἂν διαπολεμῇ πρὸς τοὺς βασι-
λεῖς. καὶ τὸ πολίτευμα διοικεῖσθαι ἀπὸ τιμήσεων
ἄχρι μνῶν δέκα· καταστήσαι δ' ἐπιμελητὴν τῆς πό-
λεως ἓνα ἄνδρα Ἀθηναῖον, ὃν ἂν δόξῃ Κασσάνδρῳ·
καὶ ἤρεθῃ Δημήτριος ὁ Φαληρεὺς. αὗτος δὲ παρα-
Diod. T. V.

λαβὼν τὴν ἐπιμέλειαν τῆς πόλεως, ἤρχεν εἰρηνικῶς,
καὶ πρὸς τοὺς πολίτας φιλανθρωπῶς.

Nicanor, ab expeditione in Piraeum reversus, a Cassandro e medio tollitur. Cassander in Macedoniam movet; multique ad ipsum deficiunt, Polysperchontis socordiam indignati.

75. Μετὰ δὲ ταῦτα, Νικάνορος καταπλεύσαν-
τος εἰς τὸν Πειραιᾶ κεκοσμημένῳ τῷ σιόλῳ τοῖς ἀπὸ
τῆς νίκης ἀκροστολίοις, τὸ μὲν πρῶτον ἀποδοχῆς αὐ-
τὸν ἤξιωσε μεγάλης ὁ Κάσσανδρος, διὰ τὰς εὐημε-
ρίας· μετὰ δὲ ταῦτα ὄρῳν αὐτὸν ὄγκου πλήρη καὶ
πεφρονηματισμένον, ἔτι δὲ τὴν Μουννυχίαν διὰ τῶν
ἑαυτοῦ στρατιωτῶν φρουροῦντα, κρίνας αὐτὸν ἄλ-
λότριᾳ φρονεῖν, ἐδολοφόνησεν. ἐστράτευσε δὲ καὶ
εἰς Μακεδονίαν, καὶ πολλοὺς ἔσχε τῶν ἐγχωρίων
ἀφισταμένους πρὸς αὐτόν. ὁμοίως δὲ καὶ εἰς τὰς
Ἑλληνίδας πόλεις ἐνέπεσέ τις ὁρμὴ τῆς Ἀντιπάτρου
συνμαχίας. ὁ μὲν γὰρ Πολυσπέρχων ἀργῶς ἐδόκει
κατ' ἀφρόνως προστατεῖν τῆς τε βασιλείας καὶ τῶν
συνμάχων· ὁ δὲ Κάσσανδρος ἐπιεικῶς προσφερόμε-
νος πᾶσι, καὶ κατὰ τὰς πράξεις ἐνεργὸς ὢν, πολλοὺς
εἶχεν αἰρετιστάς τῆς αὐτοῦ δυναστείας. Ἐπεὶ δὲ
κατὰ τὸν ἐπόμενον ἑνιαυτὸν Ἀγαθοκλῆς ἐγένετο τυ-
ραντος τῶν Συρακουσίων, ταύτην μὲν τὴν βίβλον
αὐτοῦ περιγράφομεν κατὰ τὴν ἐν ἀρχῇ πρόθεσιν·
τῆς δ' ἐχομένης τὴν ἀρχὴν ἀπὸ τῆς Ἀγαθοκλέους
τυραννίδος ποιησάμενοι. διεξιμεν τὰς οἰκείας τῇ
γραφῇ πράξεις.